WIADOMOŚCI UCZELNIANE

POLITECHNIKA OPOLSKA

ISSN 1427-809X Nr 2(81) październik '99

Gaudeamus 1999/2000

Fot. Wojciech Brzeszczak

5 Program Ramowy Unii Europejskiej

Bazy danych dla nauki

Spotkanie automatyków w Opolu

O badaniach świadomości proekologicznej studentów PO

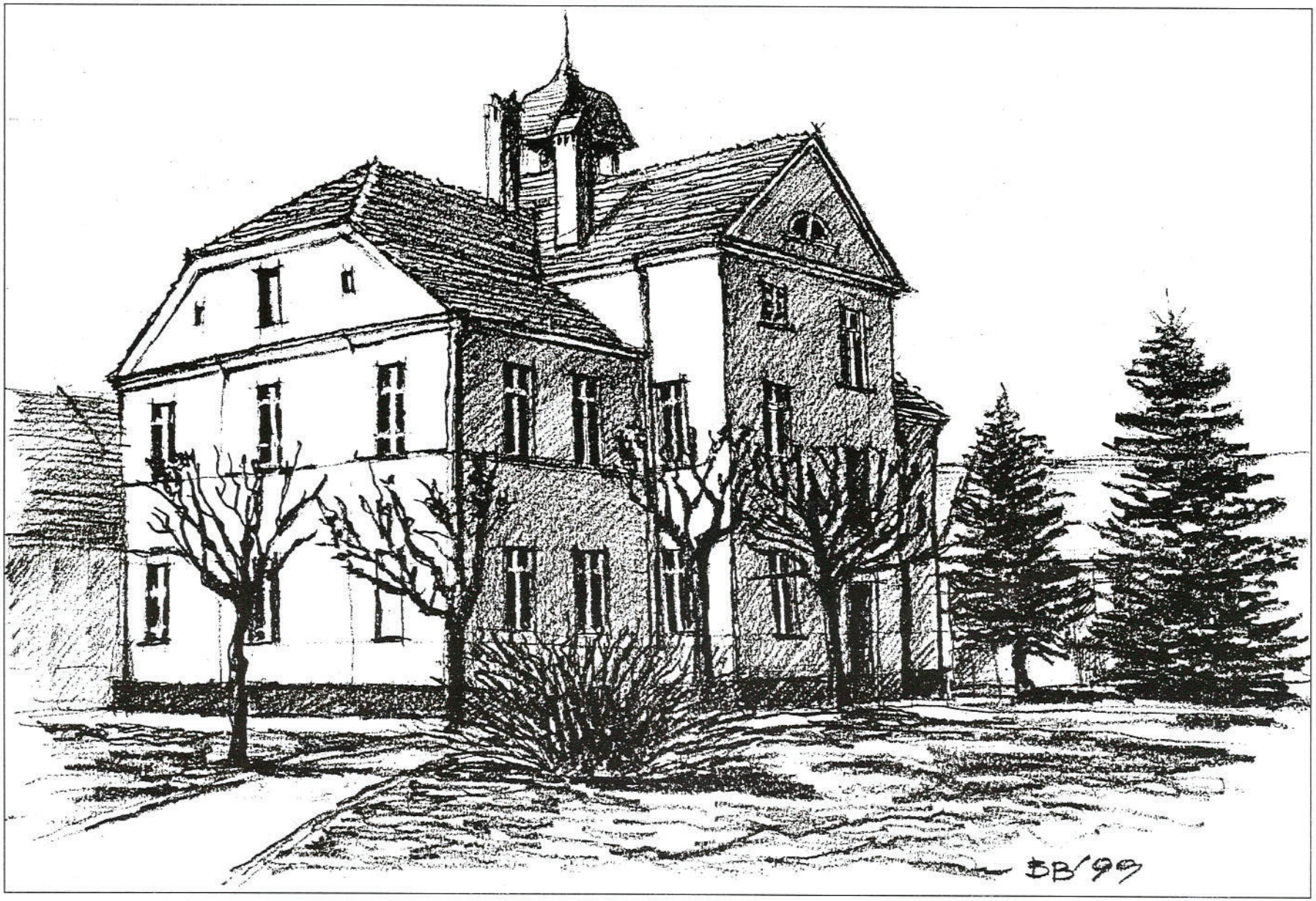

Ratusz w Lewinie Brzeskim
Rysowała mgr inż. arch. Bożena Banek,
Katedra Podstaw Projektowania Budowlanego WB

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO

Początek roku akademickiego jest zbyt ważnym momentem w życiu całej społeczności uczelnianej, by mógł przeminąć jakby niezauważony. Wie o tym każda wyższa szkoła i z tego powodu przykłada się tak wiele starań do należytego odprawienia owego „Początku".

Celebracja inauguracji roku akademickiego 1999/2000, przedostatnia w tym milenium, odbyła się w dniu 4 października w auli przy ulicy Katowickiej. Rozpoczęła się wejściem pocztu sztandarowego, za którym podążał Senat uczelni oraz zaproszeni goście. Dostojny orszak zmierzał na podium w całkowitej ciszy, którą rozrywał jedynie miarowy stukot halabardnickich lasek. Po odśpiewaniu przez chór hymnu państwowego, podkreślającego doniosłość całego wydarzenia, kto mógł zasiadł na wygodnym miejscu, by wsłuchać się w słowa powitań, jakie do zebranych skierował JM Rektor prof. **Piotr Wach**.

Na tegoroczną uroczystość przybyli liczni goście: rektor UO prof. **Stanisław Nicieja** wraz z wszystkimi prorektorami: prof. **Krystyną Borecką**, prof. **Józefem Musielokiem** oraz prof. **Leszkiem Kuberskim.** Obecni byli także prorektor Politechniki Śląskiej ds. dydaktyki prof. **Wojciech Zieliński**, prorektor AWF Katowice prof. **Bogusław Mynarski**. Z zagranicznej uczelni, od lat zaprzyjaźnionej z PO, przybył rektor Fachhoschule für Technik Stuttgart – prof. **Martin Stohrer**. Wyższą Szkołę Zarządzania i Administracji reprezentował dr **Marian Duczmal**, a Instytut Śląski dyrektor tegoż – **Wiesław Lesiuk**. Przedstawicielem MEN-u na uroczystości był wiceminister prof. **Wilibald Winkler**. Uroczystość zaszczycili swoją obecnością przedstawiciele władz samorządowych, a wśród nich: przewodniczący Sejmiku Woj. Opolskiego – **Norbert Krajczy** wraz z wiceprzewodniczącymi: **Leonem Troniewskim**, **Ryszardem Donitzą** i **Norbertem Lyskiem**, wiceprzewodniczący Zarządu Woj. Opolskiego – **Andrzej Rybarczyk**, oraz przewodniczący Rady Powiatu Opolskiego – **Stefan Warzecha**. Z ramienia rządu przybyli: wojewoda opolski – **Adam Pęzioł**, rzecznik prasowy wojewody – **Janusz Sidor**, dyrektor generalny UW – **Stanisław Dunaj**, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy – **Małgorzata Czupik**, wojewódzki konserwator zabytków – **Jacek Kucharzewski**. Miasto reprezentowali prezydent Opola – **Leszek Pogan**, wiceprzewodniczący Rady Miasta – **Krzysztof Wiecheć**. Przybył również przedstawiciel naszych zachodnich sąsiadów, konsul RFN – **Rolf Papenberg**. Obecni byli opolscy parlamentarzyści: senator Rzeczpospolitej Polskiej – **Bogdan Tomaszek** oraz posłowie: **Tadeusz Jarmuziewicz**, **Henryk Kroll**, **Helmut Paździor**, **Jan Piątkowski**, **Jerzy Pilarczyk**, **Kazimierz Szczygielski**, **Jerzy Szteliga**, **Elżbieta Adamska-Wedler**. Wśród gości znaleźli się także: dyrektor Opolskiej Regionalnej Kasy Chorych – **Stanisław Łagiewka**, rzecznik praw pacjenta – **Tadeusz Kaczmarek**, prezes Woj. Funduszu Ochrony Środowiska i GW – **Zbigniew Figas**, dyrektor Centrum Muzeum Jeńców Wojennych – **Czesław Wawrzyniak**, dowódca 10 Brygady Logistycznej – płk dyp. **Andrzej Solnica**, szef WSW – płk **Ryszard Makowiecki**, dyrektor Woj. Ośrodka Metodycznego – **Stanisław Szczepański**, doc. **Marian Spadło** z ICSO „Blachownia", dyrektor IMMB – **Jerzy Duda**. Na Inaugurację przybyli przedstawiciele przedsiębiorstw i firm z terenu Opolszczyzny: Elektrowni Opole, Huty „Andrzej", Huty „Małapanew", Opolwap-u, Remak-u, Górażdży, „Bazalt-Gracze", ZNTK, OPBP-u Nr1, DCDB „Atlas", jak również dyrektorzy opolskich banków: Śląskiego S.A. – **Alina Jakubowska**, dyrektor BOŚrod. – **Ryszard Zembaczyński** oraz Pekao S.A. – **Małgorzata Miszkiewicz**.

Kolejnym punktem programu było przemówienie ustępującego ze stanowiska rektora prof. **Józefa Suchego**. „Niech was nie przeraża pompatyczność tej imprezy" – rozpoczął. Lecz dla wszystkich obecnych owa „pompatyczność imprezy" została już wcześniej sprowadzona do normalnego i możliwego do przyjęcia poziomu, nieoczekiwanym strąceniem przez niosącego sztandar jednej z lamp. Ten mały „wypadek przy pracy" stworzył szczególne poczucie swojskości. Słowa prof. Suchego były więc tylko potwierdzeniem tego, co już wcześniej się dokonało. Ustępujący rektor dziękował za minioną kadencję tym, z którymi pracował i dzięki którym mógł sprawować swój urząd. Podsumował 3 lata swoich rządów wskazując na osiągnięcia, jakimi niewątpliwie są: rozrost uczelni, uzyskane uprawnienia do kształcenia magistrów, pozyskanie środków finansowych na rozwój. Swoje wystąpienie zakończył sentencją, będącą zarazem nazwą przyznawanego przez siebie wyróżnienia: „verba docent egzempla trahunt" (słowa uczą, przykład pociąga).

Nowo wybrany Rektor JM prof. Piotr Wach rozpoczął inauguracyjne przemówienie od zakreślenia perspektywy zadań i wyzwań, jakie stoją przed Politechniką w kontekście integracji z Unią Europejską. Takie procesy jak: stały wzrost liczby studentów, a zarazem zmierzanie ku końcowi ekstensywnego rozwoju (pierwszy raz liczba oferowanych miejsc przewyższyła liczbę studentów) oraz nastanie autonomii uczelni, wymagają stałej troski systemowej. Ponadto nieustannie trzeba poszerzać ofertę edukacyjną – mówił JM Rektor, dbać o elastyczność kształcenia i wzrost współpracy międzynarodowej. Najważniejszymi z planów są jednak: włączenie uczelni w punktowy system nauczania oraz wdrożenie formalnego zapisu studiów zwanego „indeksem europejskim". Na koniec zapewnił o zdecydowanej woli realizacji nakreślonych zadań i życzył studentom, by nauka była dla nich „przygodą intelektualną".

Kolejnym punktem programu były wystąpienia zaproszonych gości. Z żywym zainteresowaniem spotkały się słowa wiceministra edukacji narodowej prof. **Wilibalda Winklera**. Poruszył On bowiem tak ważną kwestię jaką jest konstytucyjny zapis o nieodpłatności za studia. Szczególnymi brawami obecni na sali podziękowali za życzenia powodzenia i jak najmniejszej ilości problemów z MEN-em. Wojewoda opolski pan **Adam Pęzioł** przypomniał, że Politechnika Opolska jest ważnym miejscem generowania nowych idei i technologii.

One zaś są motorem rozwoju regionu. Słowa wojewody zostały potwierdzone przez prezydenta miasta Opola pana **Leszka Pogana**, który uprzytomnił ponadto fakt, że 20% mieszkańców naszego miasta to pracownicy i studenci wyższych uczelni. Pod tym względem, jak dodał, Opole znajduje się na jednym z pierwszych miejsc w Polsce. Wyraził nadzieję, że efekty współpracy z prof. Suchym, mimo iż nie są jeszcze w pełni widoczne, uda się doprowadzić do końca z nowym rektorem. Rektor Uniwersytetu Opolskiego, prof. **Stanisław Nicieja**, wyraził swoją radość z istnienia obydwu wyższych uczelni, które będąc „prawie równolatkami (…) równo wzrastają w obszar życia Opola (…) i stanowią swoistą twórczą federację". Głos zabrał także rektor Fachhochschule für Technik w Sztutgarcie **Martin Strohrer**.

Z okazji rozpoczęcia przez Politechnikę Opolską nowego roku akademickiego nadeszły liczne życzenia i gratulacje. Niektóre z nich przedstawił zebranym prorektor ds. nauki prof. **Jerzy Skubis**.

Najważniejszym momentem inauguracji było przyjęcie w poczet żaków przedstawicieli studentów I roku zwane immatrykulacją. Po odczytaniu przez prorektora ds. studenckich, prof. **Grzegorza Gasiaka**, treści ślubowania, wszyscy uczestniczący w tym swoistym obrzędzie gromkim głosem odpowiedzieli „Ślubujemy!". W trakcie gdy rektorskie berło spoczywało na ramionach kolejnych osób w geście pasowania na studenta, chór śpiewał pieśń „Moja piosenka" ze słowami C.K. Norwida. Jeszcze tylko wręczenie indeksów przez dziekanów poszczególnych wydziałów i akt przyjęcia został dopełniony. Swoje indeksy otrzymali również, z rąk JM Rektora, słuchacze studiów doktoranckich. Klamrą opasującą obrzęd było uroczyste wykonanie hymnu „Gaude Mater Polonia". Jest on odwieczną tradycją, a bez niego uroczystość inauguracyjna nie posiadałaby swojego urokliwego blasku i tak pożądanego w takich chwilach dostojeństwa.

W tym roku miejsce chóru „Cantabile" z Dobrzenia, wpisanego już, myśleli niektórzy, na stałe w tradycję obrzędu „Rozpoczęcia" na Politechnice Opolskiej zajęła opolska „Legenda". W całości żeński chór prowadzi od lat pani **Elżbieta Willim**. Czyni to znakomicie, więc tegoroczna oprawa wokalna w niczym nie ustępowała poprzednim.

Przyszedł także czas, by na mównicy mógł stanąć przedstawiciel studentów, przewodniczący samorządu studenckiego **Jarosław Kipigroch** będący obecnie na IV roku *inżynierii środowiska*. Skierował słowa czci do obu panów rektorów. Wszystkich pracowników naukowych prowadzących zajęcia dydaktyczne zapewnił, iż „odwieczna walka studenta z wykładowcą należy już do przeszłości". Stwierdził, że studenci pragną się uczyć i zdobywać wiedzę, w związku z czym apelował: „Podnieście nam poprzeczkę!"

Ważną chwilą dla nowych doktorów PO był akt promocji z wręczeniem dyplomów potwierdzających uzyskanie stopnia naukowego doktora. Ceremonią pokierował prorektor ds. nauki prof. **Jerzy Skubis**. Wręczył On dyplomy: panu **Wiesławowi Baranowi** za pracę nt. *Analiza statyczna powłoki hiperboloidalnej – ujęcie nieliniowości geometrycznej* wykonanej pod opieką prof**. Stanisława Bielaka**; panu **Grzegorzowi Gindzie** za pracę *Wyboczenie pręta stalowego w podwyższonej temperaturze wywołanej pożarem*, wykonanej pod opieką dr. hab. inż. **Wojciecha Skowrońskiego**, prof. PO; pani **Jadwidze Świrskiej**, która wykonała pracę pod opieką dr. hab. inż. **Jerzego Wyrwała**, prof. PO nt. *Analiza procesów cieplnowilgotnościowych towarzyszących kondensacji pary wodnej w przegrodach budowlanych*. Wszyscy trzej doktorzy pochodzą z Wydziału Budownictwa. Natomiast doktorem na Wydziale Mechanicznym, za pracę nt. *Badania rozwoju pęknięć zmęczeniowych przy różnych parametrach obciążenia na przykładzie stali 10 HNAP,* wykonaną pod opieką dr. hab. inż. **Grzegorza Gasiaka**, został pan **Józef Grzelak**.

Jak co roku, tak i tym razem wręczono odznaczenia i nagrody za osiągnięcia w działalności naukowo-dydaktycznej, wychowawczej i organizacyjnej. Tym punktem programu pokierował prorektor ds. organizacyjnych dr **Zygmunt Kasperski**. Złoty Krzyż Zasługi przyznano nauczycielom akademickim z Wydziału Mechanicznego: panu dr. inż. **Leopoldowi Besztakowi**, adiunktowi z Katedry Materiałoznawstwa i Technologii Bezwiórowych oraz panu dr. hab. inż. **Marianowi Partyce**, profesorowi nadzwyczajnemu z Katedry Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn. Srebrny Krzyż Zasługi otrzymał pan dr inż. **Jan Centkowski**, adiunkt z Katedry Konstrukcji Budowlanych i Inżynierskich na Wydziale Budownictwa. Brązowy Krzyż Zasługi przyznano pani mgr **Stanisławie Biegus**, kustoszowi i kierownikowi Biblioteki Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii. Medal Komisji Edukacji Narodowej, za zasługi dla oświaty i wychowania, nadano: rektorowi PO prof. **Piotrowi Wachowi**, prof. **Tadeuszowi Chmielewskiemu** – dziekanowi Wydziału Budownictwa, prof. **Grzegorzowi Gasiakowi** – prorektorowi ds. studenckich, dr. inż. **Jerzemu Jantosowi** – adiunktowi z Katedry Samochodów na Wydziale Mechanicznym, dr. inż. **Adamowi Mickerowi** oraz dr. inż. **Andrzejowi Nowakowi** – adiunktom z Katedry Materiałoznawstwa i Technologii Bezwiórowych Wydziału Mechanicznego, a także mgr **Jadwidze Kapluk**, mgr **Ingrid Pawliczek-Pudełko** i mgr **Krystynie Potoniec** – starszym wykładowcom ze Studium Języków Obcych.

Stypendia Ministra Edukacji Narodowej, za wysokie wyniki i szczególne osiągnięcia w nauce przyznano panom **Ryszardowi Czereckiemu**, studentowi V roku *elektrotechniki* Wydziału Elektrotechniki i Automatyki oraz **Markowi Grusowi** z V roku *zarządzania i marketingu* Instytutu Zarządzania. Stypendia wręczył wiceminister Edukacji Narodowej pan **Wilibald Winkler**. Stypendium im. prof. Oswalda Matei, ufundowane przez Towarzystwo Przyjaciół Politechniki Opolskiej otrzymała pani **Marzena Szewczuk**, studentka IV roku *zarządzania i marketingu* z Instytutu Zarządzania, która odznaczyła się bardzo dobrymi wynikami w nauce i dużą aktywnością w pracy społecznej. Wręczenia dokonał prezes TPPO **Andrzej Balcerek**. Po raz trzeci z kolei prof. **Józef Suchy** ufundował specjalne wyróżnienie „verba docent egzempla trahunt". Osobami nagrodzonymi zostały: pan **Leszek Pogan** – prezydent miasta Opola, **Stanisław Podwiński** – prezes Huty „Andrzej" oraz prof. **Włodzimierz Kotowski**. Następną prywatną nagrodę, dla najlepszego studenta Wydziału Budownictwa, ufundował po raz kolejny prof. **James Atwood** z Inverness College. Przyznana ona została, wraz z pucharem przechodnim, pani **Monice Boniewskiej** z V roku *budownictwa*. Niestety prof. Atwood nie mógł przybyć na uroczystość z powodu choroby. W Jego imieniu nagrodę wręczył dziekan Wydziału Budownictwa prof. **Tadeusz Chmielewski**. Ostatnie przyznane stypendium ufundowała firma „Atlas". Za dobre wyniki w nauce otrzymali je, z rąk dyrek-

tora firmy pana mgr. inż. **Krystiana Duszy**, panowie **Zbigniew Matys** i **Bogusław Pustelnik**.

Zebrani w auli wykazali duże zainteresowanie tą częścią uroczystości. Wszyscy trwali w ciszy przerywanej jedynie brawami i niesfornymi, wszędobylskimi telefonami komórkowymi. Niewątpliwie takie momenty pobudzają do refleksji nad kondycją przebiegu własnej kariery naukowej. Są motorem i pobudzają do działania mniej ambitnych, a każdego mozolnie zmierzającego do zdobycia prawdy, umacniają w raz obranym kierunku.

Punkt kulminacyjny nastąpił z chwilą, gdy JM Rektor uderzywszy trzykrotnie berłem w blat, oznajmił: „Rok akademicki 1999/2000 uważam za otwarty". Brać studencka przyjęła tę informację ze szczerą radością, którą podkreśliła dodatkowo pieśń żaków „Gaudeamus Igitur". Pieśń ta do tego stopnia rozgrzała młode serca chęcią zdobywania wiedzy, że wraz ze słowami JM Rektora wyrażającymi podziękowania chórowi, wielu studentów opuściło salę. Pobiegli zapewne do bibliotek, do książek, zapominając chyba, że oto na zakończenie uroczystości mają okazję wysłuchać pierwszego wykładu. Wygłosił go prof. dr hab. n. med. **Józef Opara** nt. *Rola rehabilitacji w podnoszeniu jakości życia osób po udarze mózgu*.

Po tak odprawionej Inauguracji nie pozostaje nic innego jak tylko solidnie wziąć się do pracy. Każdy, kto przybył na uroczystość, doświadczył niewątpliwie jej mocy, rozpalającej pragnienie poszukiwania prawdy – a to jest podstawowe, jak zauważył na wstępie JM Rektor, zadanie uczelni. Dodatkowo obecność na sali wszystkich „stanów": Wysokiego Senatu, pracowników naukowych i administracyjnych, studentów oraz wszystkich przyjaciół Politechniki, pozwoliła przeżyć wspólnotę opartej na więzi jaką jest nauka. Niech dla wszystkich będzie ona lekką i owocną w tym nowym roku akademickim.

Przemysław Krawiec

Przemówienie JM Rektora P. Wacha

Szanowni Goście, Magnificencje Rektorzy, Wysoki Senacie, Młodzieży Akademicka, rozpoczynamy dzisiaj uroczyście rok akademicki 1999/2000, który jest czwartym rokiem działalności Politechniki Opolskiej, a jednocześnie 34. rokiem pracy naszej uczelni, biorąc pod uwagę okres, kiedy była ona Wyższą Szkołą Inżynierską.

O dorobku pierwszego 3-lecia Politechniki mówił już rektor tej kadencji prof. Józef SUCHY. Ja natomiast chcę się skupić na wyzwaniach i na zadaniach stojących przed naszą Uczelnią w najbliższym okresie.

Szkolnictwo wyższe w Polsce, w okresie ostatnich 6–8 lat charakteryzowały specyficzne procesy, które z zainteresowaniem były obserwowane, nie tylko przez sąsiednie kraje, ale także przez Unię Europejską, z którą jesteśmy stowarzyszeni, przygotowywując się do włączenia w pełni w jej strukturę.

Te procesy to:

- bezprecedensowy wzrost liczby studentów, z około 400 tys., przed 10 laty, do ponad 1,3 mln obecnie.
- powstanie nowego sektora w szkolnictwie wyższym, sektora niepublicznego, który obejmuje kształceniem znaczną część, bo około 30 % studiującej młodzieży,
- w wolnej Polsce nastanie prawdziwej autonomii szkolnictwa wyższego i liczne inicjatywy stąd płynące, które zaistniały pomimo słabego finansowania budżetowego uczelni państwowych.

Ekstensywny rozwój szkolnictwa wyższego zbliża się jednak do końca, a bieżący rok akademicki to prawdopodobnie apogeum w zakresie przyrostu liczby kandydatów na studia. Po raz pierwszy również łączna liczba miejsc dla studentów we wszystkich typach szkół wyższych (a powstał też nowy sektor – Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe liczący 14 jednostek) przekracza nieco liczbę kandydatów do studiowania. Te tendencje, wraz z polityką Unii Europejskiej w zakresie szkolnictwa wyższego i badań naukowych trzeba wziąć pod uwagę planując rozwój uczelni na najbliższe lata i tym bardziej w dłuższym horyzoncie czasowym.

Główne zadania, które stąd dla nas wynikają to:

- wzrost współpracy międzynarodowej, wymiana młodzieży studiującej i udział pracowników Uczelni w międzynarodowych - unijnych programach badawczych, głównie w V Programie Ramowym UE,
- podnoszenie i stała troska systemowa dotycząca jakości kształcenia, a więc stworzenie i wdrożenie systemu „Quality assurance",
- poszerzenie oferty kształcenia w naszej Uczelni tak, aby proponować atrakcyjne kierunki i specjalności kształcenia oraz stworzenie elastycznego systemu kształcenia opartego w zasadniczej mierze na obieralności bloków przedmiotowych. Włączymy się w ten sposób w punktowy system kształtowania programów studiów, który ma być kompatybilny z systemem ECTS - European Credit Transfer System.

Charakteryzując tylko zadania w zakresie wymiany młodzieży studenckiej w ramach opracowanych przez Unię Europejską, warto wspomnieć, że nasza Uczelnia bierze udział w programie Sokrates - Erasmus i jesteśmy obecnie w fazie intensywnych przygotowań do rozpoczęcia takiej formalnie zorganizowanej wymiany, która pomimo, że obejmuje na początek tylko ok. 50 studentów, stwarza wyzwanie organizacyjne dla uczelni dużego kalibru.

Nie chcąc przedłużać tego wystąpienia nie będę rozwijał problemów i zadań uczelni bardziej szczegółowo. Warto jednak wspomnieć, że Politechnika podejmie także szereg działań wewnętrznych, koniecznych w procesie stopniowej reformy uczelni i przystosowanie jej do zadań uczelni europejskiej - to znaczy działającej na rynku europejskim w XXI wieku.

Te zadania to:

decentralizacja systemu finansowania, stworzenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, poprawa stanu możliwości kwaterowania studentów, inwestycje i rozwój bazy dydaktycznej i laboratoriów naukowych uczelni, poprawa stanu zdrowia i rozwój sportu powszechnego i wyczynowego wśród studentów, a także wspieranie samorządności studenckiej, pracy kół naukowych i partnerstwa pomiędzy młodzieżą studencką a kadrą naukowo-badawczą.

Te liczne plany i zadania, które przed nami stoją wymagają nie tylko życzliwości ze strony władz samorządowych województwa i miasta Opola, ale także aktywnego wsparcia uczelni, ze strony tych władz oraz naszych partnerów instytucjonalnych reprezentujących biznes, banki i instytucje gospodarcze.

Silne uczelnie regionu, w tym Politechnika, są nie tylko wizytówkami Opolszczyzny, ale także gwarantują jej rozwój, a także są stałym źródłem dopływu dotacji budżetowych centralnych i najlepszym elementem systemu przeciwdziałania bezrobociu.

Z naszej strony zadań tych podejmę się wraz ze współpracownikami wybranymi przez samorządowe gremia uczelni. Są to prorektorzy i dziekani pełniący funkcje w kadencji 1999-2002.

Oto oni :

- prof. zw. **Jerzy Skubis**, I zastępca rektora, prorektor ds. nauki,
- prof. **Grzegorz Gasiak**, prorektor ds. studenckich,
- dr **Zygmunt Kasperski**, prorektor ds. organizacyjnych,
- dziekan Wydziału Budownictwa - prof. zw. **Tadeusz Chmielewski**,
- dziekan Wydziału Elektrotechniki i Automatyki - prof. **Ryszard Rojek**,
- dziekan Wydziału Mechanicznego - prof. **Stanisław Król**, którego ze względu na chorobę reprezentuje prodziekan prof. **Stanisław Witczak,**
- dziekan Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii - dr **Józef Wojnar,**
- dyrektor Instytutu Zarządzania - dr **Agata Zagórowska**,
- dyrektor Instytutu Matematyki, Fizyki i Chemii - prof. **Stefan Szymura.**

Wystąpienie to pragnę zakończyć zapewnieniem ze strony przedstawionych władz uczelni i wydziałów o zdecydowanej woli i postanowionej konsekwencji w realizacji nakreślonych tu zadań.

Życzę młodzieży akademickiej sukcesów w studiach i takiego ich przebiegu, który będzie istotnym elementem rozwoju i przygodą intelektualną i kulturalną , życzymy naszej kadrze naukowo-dydaktycznej wszechstronnych postępów, sukcesów i satysfakcji.

Podobnie Drogim Gościom życzymy powodzenia w pełnieniu ich ważnych funkcji. Liczymy na ich życzliwe wsparcie w wypełnianiu naszych zamierzonych działań.

JM Rektor serdecznie dziękuje za uświetnienie uroczystości inauguracyjnej wszystkim przybyłym gościom. Wdzięczny jest za obecność także całej społeczności akademickiej. Szczególne podziękowania kieruje w stronę Towarzystwa Przyjaciół Politechniki Opolskiej, które jest sponsorem Inauguracji, a także wszystkich tych, którzy zaangażowani byli w zorganizowanie i odświętny przebieg uroczystości. Studentom i pracownikom naukowym składa życzenia wielu sukcesów naukowych i dydaktycznych w nowym roku akademickim.

Wystąpienie rektora prof. S. Suchego

Wystąpienie ustępującego rektora prof. Józefa Suchego przedstawiamy w najważniejszych, poruszonych przez Niego, tezach.

- Prof. Suchy przypomniał zebranym genezę samorządowej władzy w ośrodkach akademickich.
- Przywołał także ważniejsze wydarzenia, które zaszły w Politechnice w ciągu ostatnich trzech lat, a mianowicie:
  - wzrost liczby wydziałów z 3 do 5;
  - wzrost liczby kierunków, z uprawnieniami do nadawania stopnia doktora nauk technicznych z 1 do 3;
  - utworzenie studiów doktoranckich działających już na 4 kierunkach;
  - utworzenie grupy studiującej w dwóch językach;
  - pozyskanie nowych uprawnień do kształcenia magistrów i magistrów inżynierów;
  - oddanie do użytku nowego budynku Wydziału Zarządzania i Inżynierii Produkcji;
  - pozyskanie środków budżetowych na dwie inwestycje:
    a) z MEN-u – na rozpoczęcie budowy kompleksu sal wykładowych (prace projektowe już zakończono),
    b) z KBN-u – na rozpoczęcie budowy kompleksu laboratoriów Wydziału Budownictwa;
  - wdrożenie nowego systemu odpowiedzialności za środki finansowe - zdecentralizowanie zarządzania uczelnią;
  - inne działania, które mają duże znaczenie dla szkoły:
    a) budowanie dobrych relacji z innymi uczelniami i ośrodkami naukowymi w regionie,
    b) rozpoczęcie współpracy z samorządami lokalnymi w celu poszukiwania nowych, efektywnych form kształcenia,
    c) obecność szkoły i ludzi w niej pracujących w życiu regionu, kraju, a nawet strukturach międzynarodowych.
- Wskazał na niezwykłe znaczenie jakości zespołu pracowników jako największego kapitału każdej instytucji.
- Prof. Suchy wysoko ocenił zaangażowanie współpracowników i podziękował za ich trud.
- Zaznaczył, że wyrazem podziękowań dla środowisk wspierających pracę Uczelni są, między innymi, specjalne wyróżnienia- statuetki, ufundowane przez Niego, a wykonane przez krakowskiego plastyka. Wspomniał, iż dotychczas otrzymali je:
  - ze środowisk gospodarczych i przemysłowych: **A. Balcerek** i **J. Pękala**;
  - ze środowisk naukowych: JM **S.S. Nicieja** i doc. **J. Duda**;
  - za działalność społeczną (szeroko rozumianą): ojciec jezuita **P. Kosiński** i redaktor **Z. Janowski**.

W bieżącym roku ustępujący rektor dołączył jeszcze trzech laureatów:

- za tworzenie nowoczesnych miejsc pracy: prezes Huty „Andrzej" **S. Podkowińskiego**,
- za wspieranie idei osiedla akademickiego: prezydenta Miasta Opola **L. Pogana**,
- za pasję we wdrażaniu innowacji w przemyśle: prof. **W. Kotowskiego**.

Wystąpienie swoje prof. Suchy zakończył odniesieniem do sentencji łacińskiej widniejącej na wręczanej statuetce: *verba docent egzempla trahunt* czyli „słowa uczą, lecz dopiero przykłady pociągają".

Pierwsze w kadencji 1999-2002 posiedzenie Senatu Politechniki Opolskiej odbyło się w dniu 29 września 1999 r. według następującego porządku obrad:

1. Sprawy organizacyjne
   - powołanie komisji senackiej,
   - informacja dot. stanu organizacyjnego Uczelni.
2. Sprawy osobowe
   - powołania przewodniczących komisji senackich.
3. Sprawy dydaktyczne
   - wyniki naboru na I rok studiów w roku akademickim 1999/2000,
   - wytypowanie kandydata do stypendium im. prof. O. MATEI,
   - zaopiniowanie wniosku o przyznanie stypendium Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej,
4. Sprawy naukowe.

Realizując powyższy program posiedzenia Senat Politechniki Opolskiej:

1) powołał komisje senackie na kadencje 1999-2002:
   - Komisja Statutowa
   - Komisja ds. Budżetu i Finansów
   - Komisja ds. Dydaktycznych i Studenckich
   - Komisja Dyscyplinarna ds. Studenckich
   - Komisja ds. Nauki i Kadry Naukowej
   - Komisja ds. Rozwoju Informatycznej Infrastruktury Uczelni
   - Rada Biblioteczna
   - Komitet Redakcyjny
2) w oparciu o wniosek Rady Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii wyraził zgodę na przekształcenie (podział) Zakładu Pedagogiki i Metodyki w:
   1. Zakład Pedagogiki i Psychologii
   2. Zakład Metodyki Wychowania Fizycznego
3) powołał na kadencję 1999-2002 przewodniczących komisji senackich:
   - Komisja Statutowa - prof. **Tadeusz Górecki**
   - Komisja ds. Budżetu i Finansów - prof. **Jerzy Hickiewicz**
   - Komisja ds. Dydaktycznych i Studenckich - prof. **Zdzisław Kabza**
   - Komisja Dyscyplinarna ds. Studenckich - prof. **Józef Kędzia**
   - Komisja ds. Nauki i Kadry Naukowej - prof. **Stefan Szymura**
   - Komisja ds. Rozwoju Informatycznej Infrastruktury Uczelni - prof. **Bolesław Dobrowolski**
   - Rada Biblioteczna - **prof. Ewald Macha**
   - Komitet Redakcyjny - doc. dr **Lech Nowakowski**
4) w oparciu o wniosek dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii, poparty przez Radę Wydziału, pozytywnie zaopiniował powołanie, z dniem 1 października 1999 r. na stanowisko kierownika:
   - Katedry Fizjoterapii dra hab. n. med. **Janusza Kubickiego**, prof. PO
   - Zakładu Pedagogiki i Psychologii dr hab. **Eleonorę Sapię-Drewniak**, prof. PO
   - Zakładu Metodyki Wychowania Fizycznego dra **Stanisława Szczepańskiego**
   - Zakładu Wychowania Fizycznego i Sportu dra **Józefa Wojnara**
5) pozytywnie zaopiniował wniosek dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii o powołanie, z dniem 1 października 1999 r., na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Opolskiej na czas określony - prof. dra hab. **Jana Jaszczanina**.
6) wytypował studentkę IV roku Instytutu Zarządzania, kierunku studiów: *zarządzanie i marketing* – **Marzenę Szewczuk** - do stypendium naukowego im. **Oswalda Matei** ufundowanego w r. a. 1999/2000 przez Towarzystwo Przyjaciół Politechniki Opolskiej.
7) poparł oraz pozytywnie zaopiniował wniosek dziekana Wydziału Elektrotechniki i Automatyki o przyznanie stypendium Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej dla mgra inż. **Rafała Wróbla**.
8) pozytywnie opiniuje, uchwalone przez Radę Wydziału WEiA zmiany w planach studiów:
   a) kierunek *elektrotechnika*, studia inżynierskie zaoczne specjalność *elektroenergetyka*, profil dyplomowania *audyting energetyczny*:
      – zamiana przedmiotów: *automatyzacja elektrowni* na *zintegrowane systemy zarządzania*
      – *eksploatacja elektrowni* na *audyting energetyczny*
   b) kierunek *informatyka*, studia inżynierskie zaoczne, IV rok, semestr 8, przedmiot *projektowanie baz danych*: zamiana 16 godz. laboratorium na 16 godz. projektu,
   c) kierunek *informatyka*, studia zaoczne magisterskie uzupełniające, I rok, I semestr, przedmiot *projektowanie systemów informatycznych*: zamiana 16 godz. laboratorium na 16 godz. projektu
   d) kierunek *informatyka*, grupa dwujęzyczna z językiem niemieckim, studia dzienne magisterskie: wprowadzenie przedmiotu algorytmy i struktury danych w języku niemieckim w wymiarze 2 godz. wykładu i 2 godz. ćwiczeń.

A ponadto:

Rektor:

1) podał zaplanowane terminy posiedzeń Senatu w r. a. 1999/2000: 10 XI, 15 XII, 26 I, 1 III, 12 IV, 17 V, 21 VI, 27 IX.
2) zapowiedział organizację regularnych Kolegiów Rektorskich z udziałem dziekanów wydziałów i dyrektorów instytutów oraz przedstawicieli związków zawodowych,
3) poinformował członków Senatu o zmianach w strukturze organizacyjnej Uczelni,
4) powołał mgra **Janusza Fijaka** na uczelnianego koordynatora Programu SOCRATES-ERASMUS oraz wręczył mu nominację,
5) powiadomił Senat o złożonej przez mgr Teresę **Burtny** rezygnacji ze stanowiska kwestora i o konkursie na to stanowisko,
6) zaprosił członków Senatu na uczelnianą inaugurację roku akademickiego 1999/2000 w dniu 4 października br.

Ciąg dalszy na stronie 11

Z KALENDARZA REKTORÓW

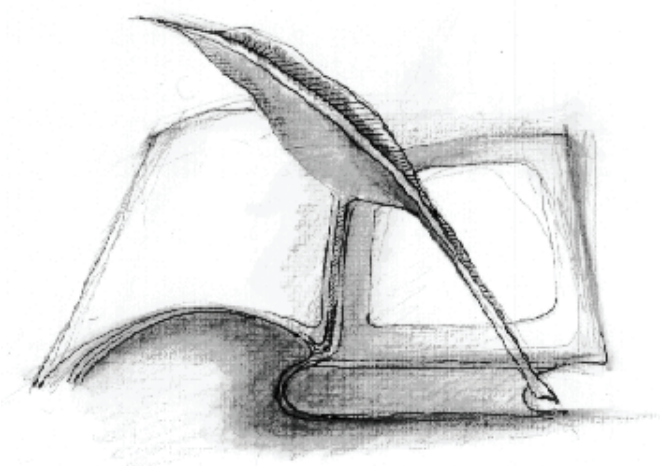

■ Na zaproszenie Prezydenta Miasta Opola prorektor ds. nauki prof. **Jerzy Skubis** wziął udział w dniu 6 września br. w uroczystości oddania do eksploatacji turbiny gazowej w Energetyce Cieplnej Opolszczyzny S.A. w Opolu.

■ W dniu 16 września 1999 r. prorektor Jerzy Skubis razem z dyrektorem administracyjnym – mgr. **Leonem Prucnalem** w Ministerstwie Edukacji Narodowej omawiali sprawy inwestycyjne Politechniki i sprawy uruchomienia innych kierunków studiów od roku ak. 2000/2001.

■ Rektor prof. **Piotr Wach** w dniach od 16 do 18 września br. uczestniczył w posiedzeniu grupy roboczej PHARE, powołanej w ramach programu współpracy szkolnictwa wyższego, które odbyło się w Sinaii w Rumunii.

■ Prorektor prof. J. Skubis był uczestnikiem spotkania Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego, które odbyło się w Opolu w dniach 17-19 września 1999 r. W czasie posiedzenia nastąpiło uroczyste podpisanie listu intencyjnego w sprawie powołania Opolskiego Parku Technologicznego organizowanego przez prof. **Józefa S. Suchego**. List oprócz naszej uczelni podpisało Forum Akademicko-Gospodarcze Śląska Opolskiego oraz Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Wojewoda Opolski, Urząd Miasta Opole i Gmina Dąbrowa.

■ 21 września br. prof. Piotr Wach wraz z prof. **Zdzisławem Bubnickim** dokonali otwarcia XIII Krajowej Konferencji Automatyki, która została zorganizowana w Politechnice Opolskiej. Rektor przewodniczył także obradom sekcji naukowej w II sesji plenarnej.

■ W dniu 22.09.1999 r. prorektor J. Skubis był w Krakowie aby uczestniczyć w spotkaniu dyskusyjnym prorektorów uczelni technicznych oraz przedstawicieli Komitetu Badań Naukowych. Gospodarzem był Wydział Budownictwa Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki.

■ Rektor Piotr Wach 23 września uczestniczył w posiedzeniu prezydium Rady Głównej Szkolnictwa wyższego.

■ W Auli Uniwersytetu Opolskiego odbyła się w dniach 23-24 września 1999 r. międzynarodowa konferencja *„Rola regionów w procesie integracji europejskiej”*. W konferencji tej udział wzięli m.in.: wojewoda opolski – **Adam Pędziol**, marszałek Województwa Opolskiego – **Stanisław Jałowiecki**, ambasador RP w Austrii – **Jan Barcz**, senator RP – prof. **Dorota Simonides**, posłanka do Parlamentu Europejskiego – **Ursula Stenzel**, prezydent Rady Federalnej Bundestratu Republiki Austrii - **Jürgen Weiss**, dyrektor Departamentu Integracji Europejskiej MSZ – **Grażyna Bartosiewicz**, rektor Uniwersytetu Opolskiego – prof. **Stanisław Sławomir Nicieja** oraz prof. **Michał Kulesza** z Uniwersytetu Warszawskiego. Politechnikę Opolską reprezentował prorektor ds. nauki Jerzy Skubis.

■ 24 września na zaproszenie prezydenta Miasta Opola **Leszka Pogana** rektor Piotr Wach wziął udział w otwarciu turnieju piłki siatkowej kobiet oraz w dyskusji nt. możliwości rozwoju akademickiego sportu wyczynowego.

■ 27 września prof. J. Skubis i dyrektor administracyjny L. Prucnal podpisali w Prudniku w imieniu Politechniki Opolskiej umowę z władzami Starostwa Powiatu Prudnickiego w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych na zaocznych studiach inżynierskich kierunku *zarządzanie i marketing* w Prudniku. Starostwo reprezentowali starosta **Edward Cybulka** i jego zastępca **Joachim Mazur**. Miasto nieodpłatnie udostępnia na ten cel potrzebne lokale i niezbędną obsługę.

■ W dniu 1 października br. prorektor J. Skubis był gościem Politechniki Śląskiej w Gliwicach uczestnicząc w uroczystości inaugurującej rok akademicki, a 5 października w inauguracji roku akademickiego na Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach.

■ 1 października rektor P. Wach wraz z prorektorem ds. studenckich **Grzegorzem Gasiakiem** i prorektorem ds. organizacyjnych **Zygmuntem Kasperskim** uczestniczył w inauguracji roku akademickiego 1999/2000 w Uniwersytecie Opolskim.

■ Rektor Piotr Wach spotkał się 4 października z rektorem Fachhochschule für Technik ze Stuttgartu, prof. **Martinem Stohrerem** by omówić zakres współpracy Politechniki Opolskiej z uczelnią niemiecką.

E.Czaja, U. Mazur

Z OSTATNIEJ CHWILI

Instytut Zarządzania - Wydziałem

19 października br. nadeszło z resortu zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 września 1999 r. w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej Politechniki Opolskiej, w wyniku których przekształcony został międzywydziałowy Instytut Zarządzania w Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Zmiana ta jest efektem pracy i kilkuletniego intensywnego rozwoju jednostki, wieńczy zarazem wielomiesięczne staranie o formalne potwierdzenie tego faktu. Gratulujemy sukcesu!

PRZEDE WSZYSTKIM ZALEŻY NAM NA JAKOŚCI

Z rektorem prof. P. Wachem rozmawia Krystyna Duda

– Panie Rektorze, wprawdzie główne kierunki rozwoju uczelni zawarł Pan w swojej mowie wyborczej, spytam jednak, na które z przedstawionych wówczas założeń programowych położyłby Pan akcent dziś, na początku nowej kadencji?

P.W. Gdyby rzecz ująć najogólniej, za najistotniejsze uważam te sprawy, które służą rozwojowi uczelni, a odnosi się to zarówno do studentów jak i kadry naukowo-dydaktycznej. Rozumiem przez to systematyczne zwiększanie liczby kształconej młodzieży poprzez poszerzanie i uatrakcyjnianie oferty kształcenia. W odniesieniu do kadry ważny jest szczególnie wzrost jej liczby w dwóch grupach – samodzielnych pracowników naukowych, czyli profesorów i doktorów habilitowanych oraz w grupie doktorów. Te liczby bowiem mają największy wpływ na wielkość przyznawanej corocznie uczelni dotacji. Mam pełną świadomość faktu, że wśród politechnik jesteśmy uczelnią najmniejszą, na co wskazuje szereg danych takich jak np. liczba studentów. Niedawne posiedzenie Forum Akademicko-Gospodarczego Śląska Opolskiego także zwróciło uwagę na fakt niewielkiej liczby wykształconych młodych ludzi w całym regionie. Na zmianę tego stanu nie wpłynął nawet działający w Opolu od kilku lat uniwersytet. Wciąż w tym względzie jako region pozostajemy w ogonie i to należy zmienić. Stwierdzenie, że jesteśmy najmniejszą uczelnią nie przesądza oczywiście o jakości i poziomie kształcenia, niemniej jednak jest to fakt, a zarazem wskazówka co do kierunku rozwoju.

Lubię porównywać różne wskaźniki w uczelniach, a szczególnie w tych, które wraz z naszą zmieniły swój status stając się politechnikami. Myślę, że najwięcej podobieństw wskazać można z uczelnią w Koszalinie, choć jest ona jednak znacznie większa. Wpływa na to zapewne fakt, iż jest to właściwie jedyna państwowa uczelnia w tamtym obszarze i przejęła ona na siebie rolę uniwersytetu o nazwie politechnika znacznie rozbudowując ofertę kształcenia o kierunki zgoła nie techniczne, lecz za to te, na które jest zapotrzebowanie. Prym wiedzie tu – podobnie jak i w wielu innych uczelniach - *zarządzanie i marketing*, na którym studiuje ok. 6000 studentów. W naszej uczelni jednostka prowadząca ten kierunek studiów również rozwija się prężnie i już wkrótce instytut stanie się wydziałem. Warto pamiętać o tym, że rozwój uczelni zawsze wpływa na rozwój regionu, choć nie jest to oddziaływanie wprost i działanie natychmiastowe. Tak więc jak widać powodów do zwiększenia liczebności zarówno liczby kształconej młodzieży jak kadry naukowej jest wiele. Warto by jednak powiedzieć, które działania mają temu sprzyjać. Otóż do nich zaliczyłbym znaczne wsparcie dla studiów doktoranckich. Należy doceniać w sposób formalny i jednoznaczny aktywnych promotorów prac magisterskich i doktorskich. Oznacza to, że jeśli profesor szczególnie dużo czasu i uwagi poświęca wypromowaniu swego dyplomanta czy doktoranta, to winno to zostać nagrodzone. Kwestią otwartą pozostaje jeszcze sposób. Kolejną sprawą jest wdrożenie tzw. elastycznego obciążenia dla niektórych dydaktyków, którzy wykazują się intensywnym rozwojem naukowych. Myślę, że w tej kwestii wniesie nieco nowelizacja ustawy. Nie mniejsze znaczenie ma także atmosfera współpracy na uczelni. Mam nadzieję, że dawno za nami są czasy, kiedy profesor tkwił w swojej katedrze otoczony nimbem, nie zawsze zasłużonej wielkości i niedostępności. Właściwa atmosfera koleżeństwa, gdzie jedna osoba potrafi zgromadzić wokół siebie zespół młodych współpracowników, rozwiąże wiele spraw skuteczniej niż nakazowe dyrektywy rozwoju.

Zwiększenie liczby studiujących uzyskać możemy jedynie poprzez poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty kształcenia. Ponownie więc dopracowujemy kwestię uruchomienia *wychowania technicznego*, który to kierunek funkcjonować miał jako magisterskie studia uzupełniające. Jak okazała praktyka nie było to najlepsze rozwiązanie, zainteresowania tą formą kształcenia nie zyskało wystarczającej liczby zwolenników. Ponownie więc uruchamiać będziemy ten kierunek, lecz jako studia podstawowe. Całkowitą nowością – nawet mam wątpliwości, czy już należy o tym mówić – jest pomysł uruchomienia studiów paramedycznych. Kiedy kilka lat temu przystępowaliśmy do tworzenia kierunku *wychowanie fizyczne*, zamiar wywoływał zdziwienie i niezliczone pytania w stylu -dlaczego uczelnia techniczna ma kształcić nauczycieli wychowania fizycznego? Jak sądzę, uruchomienie studiów paramedycznych, który to proces znajduje się we wstępnej fazie realizacji, nie wywoła już takiej reakcji. Okazuje się, że czasem nietypowe pomysły sprawdzają się lepiej niż utarte standardy. Nie planujemy oczywiście kształcić lekarzy, bo do tego służą uczelnie medyczne, lecz rozważamy możliwość otwarcia kierunku *zdrowie publiczne* na Wydziale Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii. Tym projektem zainteresowana jest nie tylko młodzież, lecz także władze samorządowe i resort edukacji. Nastąpiła jeszcze jedna sprzyjająca okoliczność, otóż dyrektywy unijne - a do integracji z Unią przecież dążymy – nakazują zamknięcie wszystkich szkół paramedycznych prowadzących kształcenie na poziomie średnim. W Opolu działa szkoła pielęgniarek, której los w tym kontekście wydaje się przesądzony. Utworzenie kierunku *zdrowie publiczne*, prowadzącym kształcenie na poziomie licencjackim rozwiązałoby w związku z tym wiele spraw. Nie chciałbym się wgłębiać w szczegóły, gdyż jak zaznaczyłem, projekt ten jest dopiero we wstępnej fazie realizacji.

– Po trzech latach przerwy ster rządów w Politechnice obejmuje niemal ta sama ekipa, choć w rozszerzonym składzie. W jakim stopniu zaczynająca się kadencja będzie kontynuacją zadań realizowanych przez Pana i prorektorów w ciągu minionych sześciu lat?

P.W. Ekipa wprawdzie jest prawie ta sama, choć sądzę, że ta kadencja nie będzie prostą kontynuacją poprzednich rządów. Wówczas obejmując stanowiska mieliśmy jeden główny cel, którego realizacji podporządkowaliśmy gros naszych dzia-

łań. Tym celem była zmiana ówczesnej Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Politechnikę. Został on osiągnięty. Teraz stawiamy na jakość kształcenia i poszerzenie oferty. Jakość - podkreślam - pod każdym względem: w odniesieniu do kształcenia, do kadry, do wyposażenia, ale także pracy administracji, czy sposobu obsługi studenta. Student w dziekanatach, czy w innych jednostkach administracyjnych nie może czuć się intruzem, zbywanym przez przemęczonych pracowników. Studenci poza tym, że we wspomnianych miejscach są w pewnym sensie klientami, to są przede wszystkim podmiotami kształcenia i wychowania, traktowanymi kompetentnie i z życzliwością. Oczywiście te uwagi nie odnoszą się tylko do administracji. Ideałem jest sytuacja taka, w której młody człowiek traktowany jest także przez nauczycieli akademickich jak partner, a może w przyszłości współpracownik.

To co powiedziałem na pewno nie jest czymś niecodziennym, ale jak sądzę, że właśnie takie sprawy, bez nadzwyczajnej efektowności zaprzątać będą uwagę moją i moich współpracowników.

– Przekazując władzę na ręce pana rektora Józefa Suchego, stwierdził Pan w wywiadzie udzielonym wówczas w WU, że „osiągnęliśmy więcej niż się spodziewałem". Kilkuletnie starania zwieńczone zostały przekształceniem wyższej szkoły inżynierskiej w politechnikę. Czy obecnie uczelnia ma szanse na równie spektakularny sukces?

PW. Nie, na równie spektakularny efekt zapewne nie. Przemianą równie znaczącą byłoby moim zdaniem przekształcenie uczelni w prężną firmę, która poza kształceniem zarabiałaby na siebie, świadczyła usługi itp. Tak się na pewno nie stanie. Przed nami cierpliwa praca, przy stałym braku środków, można powiedzieć wręcz, że w mizerii finansowej. Musimy starać się osiągnąć dalsze uprawnienia naukowe, zmieniać uczelnię w taki sposób, aby zachęcić młodych ludzi do podjęcia studiów.

– Wspomniał Pan Rektor, że integracja z Unią Europejską wywrze swój wpływ także na kształcie szkolnictwa wyższego. Jak do tego procesu przygotowana jest nasza Uczelnia, jaką rolę odegrać może w tym procesie, zwłaszcza uwzględniając specyfikę naszego regionu?

PW. Oczywiście, że uczelnia, nie tylko nasza, nie może wobec tego procesu pozostać obojętna. Planujemy przygotować się do tego dobrze, choć na tę chwilę wiele ważnych spraw jest dopiero w fazie przygotowań. Najogólniej rzecz ujmując stwierdzić można, że te kwestie leżą w gestii Działu Współpracy z Zagranicą. Jak wynika z rezultatów, jednostka ta jest dobrze do tej roli przygotowana. Szczególnie kompetentną osobą jest pan Janusz Fijak, a świadczy o tym zaawansowanie procesu włączania się uczelni do programu Socrates-Erasmus. Jest to proces długi, pracochłonny i wymagać będzie wysiłku nie tylko jednego działu czy jednostki.

Ba, wejście w struktury Unii Europejskiej stawia wiele zadań przed administracją centralną i samorządową. Przecież także województwo opolskie w przyszłości stać się ma jednym z regionów europejskich. To wymaga jednak znacznego nakładu pracy, środków finansowych, które dopiero z czasem płynąć zaczną z unijnej kiesy. Aby tak się stało przygotować musimy wielu ludzi kompetentnych, urzędników obeznanych w kwestiach prawnych, ekonomicznych i - co ważne - przygotowanych językowo. Integracja z Unią Europejską to temat rzeka. Wracając na nasze podwórko należy powiedzieć, że przystępujemy do Programu Socrates-Erasmus poprzez przygotowanie kontraktu uczelnianego do Komisji Europejskiej. Wniosek o kontrakt uczelniany wysłać musimy do Brukseli do 15 listopada. Praktycznym efektem tych działań jest możliwość wysłania w roku 2000 do krajów Unii 28 studentów Politechniki Opolskiej. My jako uczelnia przyjąć winniśmy w rewanżu 18 studentów z krajów unijnych. To nakłada na nas liczne zobowiązania, a jednym z podstawowych, związanych z kształceniem jest opracowanie systemu punktów kredytowych ECTS. Kolejną sprawą jest opracowanie tzw. wypisu ze studiów, czyli dokumentu będącego równoważnikiem indeksu, który jasno wskaże jakie przedmioty studiował młody człowiek i co musiałby uzupełnić gdyby chciał kontynuować edukację na innej uczelni w kraju unijnym. O podobne zaświadczenia - wprawdzie sporadycznie - zwracali się niektórzy nasi studenci, a dziekanaty starały się temu mniej lub bardziej umiejętnie sprostać. Teraz musi to być zrobione zgodnie z europejskimi standardami. Wymogi integracji stawiają przed nami jeszcze jedną istotną kwestię. Powołanie jednostki, czy zespołu ds. oceny jakości kształcenia tzw. Quality assurance. Widać więc wyraźnie, że konieczność współuczestnictwa w procesie integracji z krajami Unii jest dla Politechniki Opolskiej oczywista i realizujemy już kilka spraw, które temu mają służyć.

– Jakie zmiany Pana zdaniem przynieść może dla środowiska akademickiego, a szczególnie naszej Uczelni zapowiadana znowelizowana ustawa o szkolnictwie wyższym, jak pamiętamy w roku 1990, właśnie ta ustawa zapoczątkowała lawinę zmian w środowisku?

P.W. Spodziewana nowelizacja ustawy o szkolnictwie wyższym zmienić mogłaby bardzo wiele, ale wcale nie jest pewne czy do niej dojdzie. Kwestia ta znajdzie się w porządku obrad najbliższego posiedzenia Rady Głównej, do której jeszcze należę, a stwierdzenie - jeszcze - wynika z objęcia przeze mnie stanowiska rektora, co w myśl wewnętrznego regulaminu Rady automatycznie wyklucza mnie z tego gremium. Jak wspomniałem, ta długo zapowiadana i oczekiwana nowelizacja nabrała niespodziewanie politycznego charakteru. Rząd, na którego barkach spoczął trud przygotowania i wdrażania trzech trudnych reform, nie chce, aby przez środowisko postrzeżone zostało to jako kolejna reforma, dotycząca tym razem środowiska szkół wyższych. Zbyt wiele trudnych i nowych rzeczy na raz. Dlatego zapewne nowelizacja ograniczy się tylko do jednego zagadnienia, jakim jest kwestia odpłatności za studia. Według mojej oceny na tym się skończy. Spraw wymagających zreformowania w szkolnictwie wyższym jest oczywiście znacznie więcej, jak choćby stworzenie komisji akredytacyjnej. Nie znaczy to jednak, że wszystkie muszą być wdrażane w życie w tym samym terminie.

Spieszę jednak wyjaśnić, że wprowadzenie częściowej odpłatności za studia, przez co rozumieć należy wprowadzenie opłat za niektóre usługi związane z prowadzeniem kształcenia nie dotyczyłoby studentów, którzy już rozpoczęli naukę. Wysokość ewentualnej opłaty wahałaby się w granicach 100 do 200 złotych miesięcznie. Proszę zwrócić uwagę jak wysokie opłaty za kształcenie wnoszą studenci studiów zaocznych

i wieczorowych za usługi nierzadko na znacznie gorszym poziomie, a na pewno w gorszych warunkach. Przy okazji chciałbym zwrócić uwagę na to jak bardzo zaczyna być cenione w społeczeństwie wykształcenie i jak wiele oczekiwań z tym statusem się wiąże. To jest nowa jakość. Wcześniej wykształcenie nie było w takiej cenie, stąd i duże zainteresowanie społeczne zmianami, które dotyczą szkolnictwa wyższego. Wyraziłbym nawet pewną obawę, co do tego czy aby te nadzieje społeczeństwa związane z wykształceniem nie są zbyt duże i niespełnienie ich wywołać może pewne rozczarowanie. Jednak jest to – co zaznaczyłem moja opinia.

– Od kilku lat reprezentuje Pan Rektor wyższe uczelnie techniczne w Radzie Głównej, jak praca w takim gremium zmienia optykę widzenia pewnych problemów we własnym opolskim środowisku?

P.W. Praca w Radzie była bardzo owocna i interesująca pod wieloma względami.

Przez prawie trzy lata byłem wiceprzewodniczącym sekcji uczelni technicznych i przewodniczącym zespołu do spraw oceny jakości kształcenia. Z tym wiązał się np. udział w takich przedsięwzięciach jak prowadzenie programu próbnego do oceny jakości kształcenia dla kierunku budownictwo. Naszą Uczelnię reprezentował w tej inicjatywie prócz mnie - prof. Tadeusz Chmielewski, a całe przedsięwzięcie – nawiasem mówiąc bardzo udane – zrelacjonowało obszernie *Forum Akademickie*. Miałem także okazję uczestniczyć jako konsultant reprezentujący Radę Główną, w pracach akademickiej komisji akredytacyjnej akademii medycznych.

Uczestniczenie w pracach RG wiązało się z bardzo wieloma obowiązkami. W głównej mierze jest opiniowanie szeregu wniosków wpływających do Rady, ale także mnóstwo innej administracyjnej i żmudnej często pracy. Pozwoliło mi to jednak na wiele rzeczy spojrzeć inaczej, w tym także na pracę rektora w wyższej uczelni. Dało okazję kontaktu i współpracy z wieloma niezwykle interesującymi i nieprzeciętnymi osobami reprezentującymi różne dyscypliny naukowe, od których wiele się nauczyłem. Dodam, osobami reprezentującymi różne poglądy na temat koncepcji rozwoju szkolnictwa wyższego. Warto wspomnieć choćby odwieczny problem, czy wzmacniać i tak silne ośrodki akademickie, czy też położyć akcent na równomierny rozwój szkolnictwa w całym kraju. Osobiście jestem zwolennikiem – co głośno podkreślałem – rozwoju właśnie mniejszych ośrodków akademickich, a nie ich koncentracji w jednym lub kilku regionach. Równomierne rozmieszczanie szkół wyższych w całym kraju stymuluje jego rozwój, zapobiega bezrobociu i niesie ze sobą wiele różnorakich korzyści, a modelowym przykładem słuszności takiej koncepcji jest szkolnictwo wyższe w Niemczech. Wiele można by mówić na ten temat i wiele innych będących obiektem troski tego gremium. Dość stwierdzić, że pracę w Radzie Głównej uważam za jedno ze swoich najcenniejszych doświadczeń zawodowych, z którego owoców długo jeszcze będę korzystał.

– Czego można życzyć Panu osobiście i ekipie, z którą kierował będzie Pan Politechniką Opolską w najbliższych latach?

P.W. Żeby powiodły się plany, które sobie stawiamy. Pragnąłbym aby w tak demokratycznej instytucji jaką jest wyższa uczelnia zyskać życzliwych współpracowników w kadrze zarówno nauczycieli jak i pozostałych pracowników. Życzyłbym sobie także jak najwięcej zrozumienia dla wielu działań i przychylności, a także dobrej atmosfery współpracy. To jest bardzo ważne.

Dziękuję za rozmowę i życzę zrealizowania wszystkich zamiarów.

KD

Ciąg dalszy ze strony 7

7) przekazał zaproszenie, dla Senatu Politechniki Opolskiej od biskupa opolskiego i dziekana Wydziału Teologicznego UO, na mszę św. inauguracyjną do katedry opolskiej o godz. 18.30 w dniu 30 września br.
8) pogratulował dziekanowi Wydziału Elektrotechniki i Automatyki, prof. **R. Rojkowi** zorganizowania w naszej Uczelni XIII Krajowej Konferencji Automatyków, w terminie od 21 do 24 września br.

Prorektor ds. studenckich:

1) przedstawił wyniki rekrutacji na I rok studiów w br. r. a.

Prorektor ds. nauki:

1) podał kategoryzację KBN jednostek naukowo-dydaktycznych naszej Uczelni,
2) odniósł się do zamieszczonego w tygodniku «Wprost» rankingu uczelni wyższych w Polsce,
3) zapoznał Senat z wysokością przyznanej Uczelni na 1999 r. dotacji podmiotowej oraz wymienił wysokość dotacji finansowej, przyznanej przez KBN na prowadzenie działalności badawczej i rozwojowej w 1999 r. dla poszczególnych jednostek organizacyjnych,
4) poinformował członków Senatu o podpisaniu przez władze Uczelni, podczas obrad Polskiego Forum Administracyjno-Gospodarczego w Opolu, Listu Intencyjnego w sprawie powołania podmiotu gospodarczego - Opolskiego Parku Technologicznego,
5) powiadomił o stanie przygotowania Uczelni do programu SOCRATES-ERASMUS i o działaniach, które należy podjąć w najbliższym czasie, aby sprostać wszystkim stawianym wymogom i zadaniom.
6) zapowiedział organizację cyklu spotkań (szkoleń) na temat przygotowań Uczelni do realizacji V Programu Ramowego UE.

Dyrektor administracyjny:

1) zdał sprawozdanie z wykonania i z zaangażowania środków na inwestycje w miesiącu wrześniu br.
2) zapoznał Senat z zakresem wykonanych prac remontowo-budowlanych (na dzień 24 września br.), w odniesieniu do planu rzeczowo-finansowego Politechniki Opolskiej na 1999 r., z podziałem na poszczególne jednostki organizacyjne Uczelni.

U. Mazur

XIII Krajowa Konferencja Automatyki KKA'99 w Politechnice Opolskiej

W dniach 21–24 września 1999 r. odbyła się kolejna XIII Krajowa Konferencja Automatyki.

Intencją organizatorów konferencji było uczynienie z niej najważniejszego forum dla prezentacji osiągnięć naukowych poszczególnych ośrodków w dyscyplinie automatyka i robotyka co w moim odczuciu i wg opinii uczestników udało się.

Obrady konferencji były prowadzone w 12 sekcjach obejmujących następującą tematykę: ogólną teorię sterowania i teorię systemów (w szczególności systemów optymalnych i adaptacyjnych), problemy identyfikacji i rozpoznawania, problemy optymalizacji i podejmowania decyzji, sztuczną inteligencję i ekspertowe systemy automatyki, robotykę, sterowanie kompleksami operacji, komputerowe systemy automatyki oraz środki i zastosowania automatyki, problemy kształcenia. Tematyka ta znacznie wykraczała poza tradycyjny zakres automatyki, co odpowiada zresztą aktualnym tendencjom rozwojowym tej dyscypliny. Obecnie bowiem automatyka obejmuje, w szerokim tego słowa znaczeniu, również pokrewne zagadnienia informatyki, teorii i techniki systemów oraz zastosowania nietechniczne. Szeroko były reprezentowane właśnie zastosowania nietechniczne, w tym: badania systemowe, różne problemy gospodarcze, problemy podejmowania decyzji i prognozowania wykorzystujące różne narzędzia i metody informatyki.

Organizatorami konferencji byli: Komitet Automatyki i Robotyki Polskiej Akademii Nauk, którego przewodniczącym jest prof. **Zdzisław Bubnicki**, członek rzeczywisty PAN; Komitet Automatyki Polskiego Stowarzyszenia Pomiarów Automatyki i Robotyki POLSPAR (którego przewodniczącym jest prof. **Ryszard Rojek**) i Wydział Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Opolskiej, którego mam przyjemność być dziekanem w obecnej kadencji.

Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego konferencji był prof. **Ryszard Rojek**, a w jego skład wchodzili: doktorzy inżynierowie: **Małgorzata Kaliczyńska** – sekretarz, **Feliks Szczot**, **Karol Grandek**, magistrzy: **Wiesław Henzler**, **Ryszard Kopka** oraz **Jolanta Ukarma**.

Wysoką rangę konferencji potwierdza fakt, że patronat honorowy nad nią objęli: prezes Polskiej Akademii Nauk– prof. **Mirosław Mossakowski**; minister edukacji narodowej– prof. **Mirosław Handke**; przewodniczący Komitetu Badań Naukowych – prof. **Andrzej Wiszniewski**; przewodniczący Wydziału IV PAN; wojewoda opolski – **Adam Pęzioł** i rektor Politechniki Opolskiej – prof. **Piotr Wach**.

W czasie konferencji wygłoszono łącznie 160 referatów, w tym: 5 referatów plenarnych, 14 referatów problemowych, 141 referatów sekcyjnych oraz 1 referat plenarny okolicznościowy dotyczący historii, stanu obecnego oraz perspektyw rozwoju POLSPAR-u. Referat ten przedstawił prezes POLSPAR-u prof. **Tadeusz Puchałka**. W czasie sesji plenarnych proszone referaty wygłosili wybitni specjaliści z zakresu automatyki i robotyki: prof. **Zdzisław Bubnicki** *Procesy uczenia i metoda logiczno-algebraiczna w systemach z reprezentacją,* prof. **Henryk Górecki** *Związek między ruchem, a entropią informacji*, prof. **Tadeusz Kaczork** *Wybrane aktualne problemy badawcze teorii dodatnich układów jedno- i dwu-*

Uczestnicy XIII KKA `99 ▼

Komitet organizacyjny XIII KAA `99 ▼

wymiarowych, prof. **Roman Kulikowski** *Wspomaganie decyzji inwestycyjnych w warunkach ryzyka*.

Wszyscy ww. referenci są członkami rzeczywistymi Polskiej Akademii Nauk. Ich referaty spotkały się z dużym aplauzem uczestników konferencji. Miło mi zakomunikować, że do poprowadzenia dwóch sekcji konferencji zaproponowano pracowników naszej uczelni; prof. **Ryszard Rojek** i prof. **Piotr Wach** – poprowadzili sesję *Zastosowania I*, a prof. **Ryszard Knosala** – sesję: *Sztuczna inteligencji systemy ekspertowe I.* Pracownicy naszej uczelni wygłosili na konferencji 17 referatów, przy czym ich autorami, bądź współautorami są: profesorowie: Ryszard Rojek, **Damir Imajew**, Piotr Wach, Ryszard Knosala, **Bolesław Dobrowolski**, **Roman Ulbrich**, doktorzy: **Karol Grandek**, Małgorzata Kaliczyńska, **Krzysztof Latawiec**, **Janusz Wrzuszczak**, **Jan Sadecki**, **Feliks Szczot**, **Włodzimierz Stanisławski** oraz asystenci: **Krzysztof Bartecki**, **Jarosław Bednarski**, **Mariusz Pelc**, **Mariusz Rząsa**, **Adam Woś**, **Marek Krótkiewicz**.

Istotnym i ważnym wydarzeniem w czasie trwania konferencji była wizyta jej uczestników w Elektrowni Opole S.A., gdzie zostali przywitani przez prezesa zarządu i dyrektora naczelnego elektrowni **Józefa Pękalę**. Prezentacji Elektrowni Opole dokonali: mgr inż. **Henryk Majchrzak**– z-ca dyrektora technicznego ds. eksploatacji, mgr inż. **Walery Passa** – kierownik Oddziału Automatycznej Regulacji, mgr inż. **Władysław Jagieło**– z-ca kierownika oddz. Zabezpieczeń i Pomiarów Elektrycznych, mgr inż. **Marek Ciapała**– kierownik Wydziału Ruchu Elektrycznego. Przedstawiono m.in. aktualne problemy funkcjonowania zakładu w krajowym systemie elektroenergetycznym oraz problemy automatyki bloków 360 MW, po czym odbyło się zwiedzanie zakładu. Na koniec wizyty gospodarze poczęstowali uczestników konferencji obiadem. Wizyta uczestników konferencji KKA'99 jest wymiernym wyrazem aktywnie i szeroko prowadzonej współpracy od ponad 20 lat Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Opolskiej z Elektrownią. Składam w tym miejscu serdeczne podziękowanie prezesowi Józefowi Pękali za przyjęcie uczestników konferencji oraz wsparcie organizacyjne konferencji.

Podjęcie się organizacji konferencji przez Wydział Elektrotechniki i Automatyki znalazło duże uznanie wśród władz miasta Opola i województwa opolskiego, różnych instytucji Opola i zakładów przemysłowych oraz w mediach. W uroczystości otwarcia konferencji uczestniczyli m.in. wojewoda opolski **Adam Pęzioł**, który przekazał uczestnikom życzenia owocnych obrad, prezydent Opola– **Leszek Pogan**, przewodniczący Komisji Polityki Regionalnej i Współpracy z Zagranicą Sejmiku Województwa Opolskiego – **Ryszard Zembaczyński**, dyrektor PZU Oddział Okręgowy w Opolu– **Józef Koszyk**, dyrektor Banku Polska Kasa Opieki S.A. Oddział w Opolu – **Małgorzata Miszkiewicz**, z-ca dyrektora Zakładu Telekomunikacji w Opolu, wiceprezes PMUE REMAKU – **Marek Brejwo**.

Na ręce organizatorów konferencji wpłynęły listy z podziękowaniami za zaproszenia do udziału w konferencji m.in. od: przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych– prof. **A. Wiszniewskiego**; podsekretarza stanu w KBN– dr. **K. Frąckowiaka**; przewodniczącego Wydziału IV Nauk Technicznych PAN – prof. **Kazimierza Thiela**; prof. **Stefana Węgrzyna**; rektora Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie – prof. **Ryszarda Tadeusiewicza**; przewodniczącego Rady Miasta – prof. **Stanisława Dolaty**.

Konferencja została zorganizowana przy wsparciu finansowym Komitetu Badań Naukowych oraz Wydziału IV Nauk Technicznych Polskiej Akademii Nauk. Znaczną pomoc finansową i organizacyjną udzieliły różne firmy oraz instytucje Opola. I tak, wsparcia finansowego udzieliły: Powszechny Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział Okręgowy w Opolu; Bank Polska Kasa Opieki S.A. Oddział w Opolu; Towarzystwo Przyjaciół Politechniki Opolskiej; TP S.A. Zakład Telekomunikacji w Opolu – zorganizowało i udostępniło dla potrzeb konferencji stoisko z cyfrową siecią telekomunikacyjną ISDN; Prywatne Biuro Podróży SINDBAD i P.M.U.E. REMAK zapewniły sprawny transport uczestników w czasie trwania konferencji; Urząd Miejski w Opolu przekazał dla uczestników materiały dotyczące promocji miasta. Dużą pomoc dla organizatorów okazały służby administracyjne i techniczne Uczelni oraz Wydziału Budownictwa - na którego terenie odbyła się konferencja. **Wszystkim sponsorom oraz wspierającym nasze działania w czasie trwania konferencji składam w imieniu Komitetu Organizacyjnego serdeczne podziękowania.**

W czasie trwania konferencji stoiska swoje uruchomiły księgarnie naukowo-techniczne: KUBICZ – Wydawnictwa

Zaproszeni goście ▼

Otwarcia konferencji dokonali: przewodniczący Komitetu Programowego XIII KKA `99 – prof. Z. Bubnicki, JM Rektor PO – prof P. Wach, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego – prof. R. Rojek ▼

Importowane (znana księgarnia z Wrocławia) oraz księgarnia Jacka Szutenberga (księgarnia techniczna funkcjonująca na Wydziale Elektrotechniki i Automatyki).

Uczestników konferencji i gości zapraszał na degustację swoich wyrobów Browar GŁUBCZYCE.

Oprócz bardzo napiętego programu naukowego konferencji, organizatorzy zaoferowali uczestnikom wycieczki po Opolu (z przewodnikiem) oraz do Kamienia Śląskiego i na Górę Świętej Anny. Głównym obiektem zainteresowania były zespół zamkowo-parkowy i dwa sanktuaria: św. Jacka i św. Anny, z dziejami których zapoznali zwiedzających ich gospodarze.

Należy również podkreślić duże zainteresowanie mediów. Ukazały się wywiady i informacje o konferencji m.in. w dziennikach: „Nowa Trybuna Opolska", „Gazeta Wyborcza", „Dzień" oraz w Radiu OPOLE, RMF i PAP.

PRZEWODNICZĄCY
KOMITETU
BADAŃ NAUKOWYCH
ANDRZEJ WISZNIEWSKI

ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa
tel./fax (+48 22) 628-19-44

1999-09-16

Szanowny Pan
Prof. Ryszard ROJEK

Przewodniczący
Komitetu Organizacyjnego
XIII Krajowej Konferencji Automatyki

Politechnika Opolska
Wydział Elektrotechniki i Automatyki

Opole
Fax: (0 77) 456 94 47

Szanowny Panie Profesorze,

Na Pańskie ręce przesyłam podziękowania za zaproszenie mnie na XIII Krajową Konferencję Automatyki oraz wyrazy uznania za zorganizowanie tak znakomitej imprezy naukowej. Niestety, nie będę mógł w niej uczestniczyć nad czym ubolewam, zarówno ze względu na rangę tego spotkania jak i na fakt, że tematyka jest szczególnie bliska mym zainteresowaniom a wśród uczestników mam wielu przyjaciół.

Chciałbym życzyć Organizatorom i Uczestnikom, by Konferencja przyniosła doskonały plon naukowy, by referaty były interesujące a dyskusje inspirujące. Życzę też miłego spędzenia tych krótkich chwil poza salą konferencyjną, a znając urok Opola i gościnność jego mieszkańców nie wątpię, że tak właśnie będzie.

Z wyrazami ogromnego szacunku

POLSKA AKADEMIA NAUK
Przewodniczący Wydziału IV Nauk Technicznych
Pałac Kultury i Nauki
00-901 Warszawa
Tel. /0-22/ 620-33-03 Fax /0-22/ 826-29-96

W-IV/518/99 Warszawa, 16.09.1999 r

Pan
Prof. Zdzisław Bubnicki
Przewodniczący
Komitetu Programowego XIII KKA'99

Szanowny Panie Profesorze,

Uprzejmie dziękuję za zaproszenie na uroczyste otwarcie XIII Krajowej Konferencji Automatyki KKA'99. Równocześnie informuję, iż z powodu wcześniej zaplanowanego wyjazdu na międzynarodową konferencję w Ostródzie, nie będę mógł z niej wziąć udziału.

Żałuję tym bardziej, iż z przesłanego programu widzę, że Konferencja zapowiada się bardzo interesująco.

Życząc jej pomyślnego przebiegu, łączę wyrazy poważania,

/Kazimierz Thiel/

Bardzo istotną pomoc w promowaniu konferencji odegrał miesięcznik naukowo-techniczny „Pomiary Automatyka Kontrola", który od kilku miesięcy zamieszczał bieżące informacje o konferencji i stanie jej przygotowań. W numerze 9/1999 ukazał się artykuł dziekana WEiA promujący wydział pt. *Wydział Elektrotechniki i Automatyki w przededniu Jubileuszu 35-lecia Politechniki Opolskiej*. Składam w tym miejscu podziękowanie za udostępnienie miejsca na łamach miesięcznika PAK – jego redaktorowi naczelnemu – prof. **Stanisławowi Skoczowskiemu** oraz jego zastępcy mgr. inż. **Tadeuszowi Ustaborowiczowi**.

W czasie konferencji organizatorzy wydawali dziennik konferencyjny „Aktualności dnia", którego pomysłodawcami były panie: dr **Małgorzata Kaliczyńska** i **Jolanta Ukarma**. Zawierał on aktualności z poprzedniego dnia, różne ogłoszenia, komunikaty oraz zapowiedzi dnia następnego i cieszył się dużą popularnością.

Kończąc wyrażam nadzieję, że konferencja spełniła oczekiwania uczestników oraz, że pobyt tak wielu znakomitych autorytetów z zakresu automatyki i robotyki pozwolił udanie promować nasze miasto Opole oraz Politechnikę Opolską, a przede wszystkim Wydział Elektrotechniki i Automatyki.

Jako przewodniczący Komitetu Organizacyjnego wyrażam szczere podziękowania, tym wszystkim, którzy pomogli udanie zorganizować i przeprowadzić konferencję XIII KKA'99, a przede wszystkim członkom Komitetu organizacyjnego opartego na pracownikach Katedry Automatyki, Elektroniki i Informatyki i sekretariatu dziekana.

Dziękuję.

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego XIII KKA'99
prof. Ryszard Rojek

PO KONFERENCJI...

W dniach 22–24.09.1999 r., tradycyjnie w stolicy polskich gór – Zakopanem – odbyła się IX Konferencja Naukowa „CYLINDER '99", której tematykę stanowiło **badanie, konstrukcja, wytwarzanie i eksploatacja układów hydraulicznych**.

Organizatorami tegorocznego spotkania nauki z przemysłem byli: Katedra Inżynierii Produkcji Politechniki Opolskiej oraz Centrum Mechanizacji Górnictwa KOMAG – Gliwice. Patronat nad konferencją objęli Jego Magnificencja Rektor Politechniki Opolskiej, prof. dr hab. inż. **Piotr Wach** oraz dyrektor Centrum Mechanizacji Górnictwa – KOMAG, dr inż. **Andrzej Meder**, zaś komitet organizacyjny współtworzyli: **przewodniczący -** prof. dr hab. inż. **Ryszard Knosala** (kierownik Katedry Inżynierii Produkcji przy IZ PO), mgr inż. **Anna Łaniewska**, dr inż. **Czesław Pazoła** oraz dr inż. **Henryk Wencel**.

W konferencji wzięło udział 115 osób, reprezentujących prawie wszystkie krajowe politechniki, a także kilkanaście instytutów branżowych i jednostek badawczo-rozwojowych oraz ponad trzydzieści zakładów przemysłowych z wszystkich zakątków naszego kraju. Wygłoszono 40 referatów w 10 sekcjach.

W pracach Komitetu Programowego „CYLINDER '99" udział wzięli m.in. profesorowie z Politechniki Opolskiej: prof. dr hab. inż. **Ryszard Knosala** (IZ – przewodniczący), prof. dr hab. inż. **Ryszard Rojek** (dziekan Wydziału Elektrotechniki i Automatyki) oraz prof. dr hab. **Marian Partyka** (Wydział Mechaniczny).

W pierwszym dniu konferencji, po śniadaniu, miało miejsce przywitanie wszystkich jej uczestników przez prof. Ryszarda Knosalę oraz oficjalne otwarcie, którego dokonał dyrektor CMG KOMAG, dr inż. Andrzej Meder. Kolejnym sesjom tematycznym przewodniczyli: dr inż. Andrzej Meder, prof. dr hab. inż. **Andrzej Osiecki**, prof. dr hab. inż. **Mieczysław Kujawski** oraz prof. dr hab. inż. **Stanisław Gumuła**. Po obradach, na zakończenie dnia, miała miejsce wspólna kolacja, zorganizowana w „zbójnickiej chacie".

Przedpołudnie drugiego dnia konferencji upłynęło pod znakiem kolejnych sesji obrad pod przewodnictwem: prof. dr. hab. inż. **Jerzego Wołkowa**, prof. dr. hab. inż. **Zygmunta Paszota** oraz prof. dr. hab. inż. **Ryszarda Dindorfa**, natomiast po obiedzie wszyscy zainteresowani mogli uczestniczyć w górskiej wycieczce po wspaniałych, polskich Tatrach.

Wreszcie, ostatni dzień obrad to trzy kolejne sesje, które prowadzili: prof. dr hab. inż. **Edward Palczak**, prof. dr hab. inż. **Kazimierz Stoiński** oraz prof. dr hab. Marian Partyka, a całość zakończyło oficjalne podsumowanie. Warto również nadmienić, iż nakładem Oficyny Wydawniczej Politechniki Opolskiej, przy dofinansowaniu ze strony Komitetu Badań Naukowych, ukazał się zbiór referatów wygłoszonych na konferencji, których recenzje zostały sporządzone przez Członków Komitetu Organizacyjnego i który jest dostępny w Katedrze Inżynierii Produkcji przy IZ PO.

... I PRZED KONFERENCJAMI

Cykl konferencyjny pod hasłem „CYLINDER" posiada obecnie na tyle wysoką rangę w środowisku naukowym hydraulików i stałych jego uczestników, że organizatorzy nie mają zamiaru poprzestać na 9 takich spotkaniach. W ich imieniu serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych na **X Jubileuszową Konferencję „CYLINDER 2000"**, która odbędzie się w dniach 27-29. 09. 2000 roku, również w Zakopanem. Warto zauważyć, iż ten jubileusz zobowiązuje organizatorów, a przede wszystkim przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego, prof. Ryszarda Knosalę do przygotowania wielu różnorodnych niespodzianek.

Serdecznie zapraszamy !!!

Katedra Inżynierii Produkcji przy IZ PO ma przyjemność zaprosić na III Krajową Konferencję pt. „KOMPUTEROWO ZINTEGROWANE ZARZĄDZANIE – SPOTKANIE NAUKI Z PRAKTYKĄ", współorganizowaną ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Mechaników Polskich (SIMP), która odbędzie się w Zakopanem, w dniach 10-12 stycznia 2000 roku.

W opinii jej organizatorów, burzliwy w ostatnim okresie rozwój komputerowego wspomagania procesu zarządzania różnymi obszarami gospodarki wymaga analizy oraz szerokich badań nad integracją rozwiązań jednostkowych. Badania związane z zarządzaniem realizowane są obecnie przez środowiska naukowe w prawie wszystkich uczelniach technicznych w Polsce. Dlatego też, spotkanie w ramach trzeciej już takiej konferencji może być bardzo dobrą okazją do integracji środowiska, a w konsekwencji do integracji podejmowanych i prowadzonych badań.

Patronat nad przyszłoroczną konferencją objął wojewoda opolski, **Adam Pęzioł**, natomiast Honorowym Przewodniczącym jest Jego Magnificencja Politechniki Opolskiej, prof. dr hab. inż. **Piotr Wach**. Komitet Programowy współtworzą: prof. **Maciej Bałtowski**, prof. **Zbigniew Banaszak**, prof. **Józef Bendkowski**, prof. **Piotr Blaik**, prof. **Edward Chlebus**, prof. **Ireneusz Durlik**, prof. **Józef Gawdzik**, prof. **Józef Grabowski**, prof. **Jan Kaźmierczak**, prof. **Ryszard Knosala** (przewodniczący), prof. **Zdzisław Kabza**, prof. **Jerzy Kisielnicki**, prof. **Jan Koch**, prof. **Mieczysław Korzyński**, prof. **Rudolf Kośmider**, prof. **Tadeusz Krupa**, prof. **Marek Lisiecki**, prof. **Zbigniew Martyniak**, prof. **Józef Matuszek**, prof. **Marian Partyka**, prof. **Jarosław Plichta**, prof. **Ryszard Rojek**, prof. **Henryk Sroka**, prof. **Jan Stachowicz**, prof. **Adam Starostecki**, prof. **Jan Szadkowski**, prof. **Andrzej Tubielewicz**, prof. **Stanisław Walukiewicz**, prof. **Zenobia Weiss**, prof. **Jerzy Zieliński** oraz prof. **Mirosław Zaborowski**. W skład Komitetu Organizacyjnego wchodzą: **prof. Ryszard Knosala** oraz mgr **Piotr Chwastyk**, mgr **Tomasz Burzyński**, mgr **Dariusz Czupryński**, mgr **Magdalena Jurczyk**, mgr **Artur Kasprzycki**, mgr **Mariusz Kołosowski** i mgr **Roman Łężniak**.

Ciąg dalszy na stronie 20

Wydział Budownictwa

Jak co roku, we wrześniu (w dniach 13-18) odbyła się w Krynicy XLV Konferencja Naukowa Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN i Komitetu Nauki PZITB na temat **Problemy naukowo-badawcze budownictwa - Mosty: projektowanie-budowa - utrzymanie.** Było to spotkanie szerokiego grona teoretyków i praktyków zajmujących się wnoszeniem obiektów, nowymi technologiami, materiałami i związanymi z tym problemami do rozwiązania.

Wiodącym tematem tegorocznej konferencji były zagadnienia dotyczące projektowania, budowy i utrzymania konstrukcji mostowych - niezbędnych obiektów komunikacyjnych, które zostały „ponownie zauważone" szczególnie od chwili rozpoczęcia rozbudowy i budowy sieci dróg i autostrad w Polsce.

Głównym organizatorem tegorocznej konferencji był Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej a w składzie Komitetu Organizacyjnego znaleźli się pracownicy Wydziału Budownictwa naszej uczelni - prof. **Jerzy Wyrwał** - dziekan z poprzedniej kadencji, prof. **Tadeusz Chmielewski** - obecny dziekan WB.

Zgłoszonych zostało 217 referatów w tym 26 zamówionych dotyczących problematyki mostowej. W wyniku przeprowadzonej kwalifikacji do druku i wygłoszenia przyjęto 162 referaty w dziewięciu grupach tematycznych.

W trzech sesjach współprzewodniczącymi byli profesorowie naszej uczelni - sesja:

- Teoria konstrukcji 1 - Dynamika konstrukcji prof. **Tadeusz Chmielewski,**
- Materiały budowlane 1 - Trwałość prof. **Stefania Grzeszczyk**
- Fizyka budowli 2 - Zastosowania prof. **Jerzy Wyrwał**

Pracownicy WB wygłosili referaty:

- **Paweł Fedczuk** *Numeryczna symulacja badania trójosiowego,*
- **Bernard Kowolik, Wojciech Skowroński** *Interakcja sił wewnętrznych M.-N-V w przekroju dwuteowym podczas pożaru*
- **Paweł Fedczuk, Wojciech Skowroński** *Analiza porównawcza kratownic ze względu na układ sił tworzących się w warunkach pożaru.*
- **Stefania Grzeszczyk, Grzegorz Lipowski** *Wpływ składu ziarnowego popiołów lotnych na właściwości reologiczne zaczynów cementowych.*

W ramach programu towarzyszącego odbyły się pokazy i prezentacje przygotowane przez firmy budowlane i sponsorujące oraz spotkania organizacji zawodowych (PZITB, Grupa ISO, Związek Mostowców RP).

W konferencji udział wzięło 18 osób z Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej i Opolskiego Oddziału Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa

Konferencja w Białymstoku

Dni 6-8 października upływały w Białymstoku pod znakiem Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych i Młodych Pracowników Nauki. Konferencję zorganizowano w ramach obchodów 50-lecia utworzenia białostockiej uczelni technicznej- Politechniki Białostockiej. Honorowy patronat nad konferencją objął JM Rektor PB prof. **Michał Bołtryk**.

Wydział Budownictwa Politechniki Opolskiej reprezentowali członkowie dwóch kół naukowych działających na wydziale - BIODOM-u (Katedra Podstaw Projektowania Budowlanego opiekun prof. **Wojciech Skowroński**) **Agnieszka Stępień** z referatem *Ogrody zimowe i efekty ich zastosowania w obiektach* i EKOMATBUD-u (Katedra Inżynierii Materiałów Budowlanych opiekun mgr inż. **Halina Słodzińska**) **Agnieszka Adamus, Grzegorz Lehmann i Henryk Sitek** z referatami: *1.Wpływ włókien polipropylenowych na właściwości zaczynów cementowo-popiołowych, 2.Problem promieniotwórczości naturalnej popiołów lotnych stosowanych w budownictwie.*

Obrady odbyły się równolegle w czterech sekcjach:

- Budownictwo-Inżynieria środowiska-architektura
- Elektrotechnika -Informatyka
- Mechanika
- Marketing i zarządzanie

Konferencja zainaugurowana została występem chóru Politechniki Białostockiej oraz wykładem nt.*Walory przyrodnicze Białostocczyzny*.

Udział w konferencji zaowocował nawiązaniem nowych kontaktów z członkami kół z innych ośrodków akademickich m.in. z Politechniki Wrocławskiej.

Zapraszam na otwarte zebranie Polskiego Stowarzyszenia Mykologów Budownictwa i Studenckiego Koła Naukowego „BIODOM", które odbędzie się 26.11.199 r. o godz. 16,00 w auli Politechniki Opolskiej przy ul. Katowickiej 48.

Planowany program:

- informacje bieżące o działalności Stowarzyszenia - dr inż. **Jerzy Karyś**, mgr inż. **Krystyna Stryczula**, prof. dr hab. inż. **Wojciech Skowroński**
- prelekcja „Zagrożenia w budownictwie wiejskim związane z technologią chowu zwierząt" - prof. dr hab. **Zbigniew Dobrzański**,
- prelekcja „Spojrzenie biologa na mykologię budowlaną" - prof. dr hab. **Adam Latała**,
- wręczenie odznak nowym członkom Studenckiego Koła Naukowego BIODOM"
- dyskusja.

Wojciech Skowroński

■ Prof. dr hab. inż. **Jerzy Wyrwał** powołany został na wniosek Przewodniczącego Zespołu Mechaniki, Budownictwa i Architektury Komitetu Badań Naukowych do składu Sekcji Budownictwa i Materiałów Budowlanych (T07E) i w czasie trwania XVIII konkursu projektów badawczych pełnić będzie funkcję Przewodniczącego tej Sekcji.

■ Prof. dr hab. inż. **Jerzy Wyrwał** wybrany został w kadencji 1999 - 2002 w skład Prezydium Zarządu Komitetu Nauki Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa i pełnić będzie równocześnie funkcję wiceprzewodniczącego Zarządu Komitetu Nauki PZITB.

■ Pragnę poinformować, że pracownik Katedry Nauk o Ziemi Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej Pan dr inż. **Grzegorz Lipowski** uzyskał w dniu 30 czerwca br. stopień doktora nauk technicznych nadany przez Radę Naukową Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej. Promotorem pracy była Pani Prof. dr hab. **Stefania Grzeszczyk**. Przy tak miłej okazji chciałbym przedstawić chronologicznie rozwój kadry naukowej Katedry Nauk o Ziemi.

Rozprawy doktorskie

1. **Daniel Pisarczyk:** *Projektowanie tras drogowych z zastosowaniem elektronicznej techniki obliczeniowej*. Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków 1972 r..
2. **Wojciech Anigacz**: *Analiza możliwości zastosowania metod fotogrametrii analitycznej do pomiaru stalowych konstrukcji hal przemysłowych*. Politechnika Wrocławska, 1979 r.
3. **Jan Jaremski:** *Właściwości geotechniczne zwietrzeliny margli opolskich i analiza możliwości jej wykorzystania do posadowienia*. Politechnika Wrocławska, 1983 r.
4. **Paweł Fedczuk:** *Ława fundamentowa na podłożu nieliniowo odkształcalnym.* Wyższa Szkoła Inżynierska w Opolu, 1992 r.
5. **Grzegorz Lipowski**: *Rola popiołów lotnych w kształtowaniu właściwości reologicznych zaczynów cementowych*. Politechnika Łódzka, 1999 r.

Rozprawy habilitacyjne

1. **Daniel Pisarczyk**: *Teoretyczne, konstrukcyjne i technologiczne podstawy nowej koncepcji obsługi geodezyjnej budowy i montażu*. Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków 1977 r.
2. **Maciej Gryczmański**: *Reologiczny model o wzmocnieniu anizotropowym dla szkieletu gruntowego*. Politechnika Gdańska, 1983 r.
3. **Wojciech Anigacz**: *Modyfikacja geodezyjnych metod projektowania rektyfikacji jezdni podsuwnicowych*. Politechnika Warszawska, 1993 r.
4. **Jan Jaremski**: *Wpływ procesów fizykochemicznych zachodzących w zwietrzelinie margli na jej właściwości geotechniczne*. Politechnika Warszawska, 1997 r.

Osiągnięcie tak znaczących efektów w rozwoju kadry naukowej przez stosunkowo mały zespół (5-6 pracowników naukowo-dydaktycznych) było możliwe dzięki przychylności władz Uczelni, Wydziału oraz odpowiedniej atmosferze panującej w Katedrze. W przygotowaniu są kolejne rozprawy.

Wojciech ANIGACZ
Kierownik Katedry Nauk o Ziemi

Wydział Mechaniczny

■ W dniach 22-23.09.1999 r. w Szczyrku miało miejsce posiedzenie Komisji Nauk Rolniczych PAN Oddział w Katowicach, w którym uczestniczyła dr **Krystyna Słodczyk** z Katedry Urządzeń dla Przemysłu Spożywczego i Ochrony Środowiska. Miło nam donieść, że Pani dr **K. Słodczyk** została wybrana wiceprzewodniczącą tejże Komisji na następną kadencję - serdecznie gratulujemy i życzymy dużo satysfakcji z pełnienia tak zaszczytnej funkcji.

■ 2 września 1999 r. Uniwersytet Techniczny (VUT) w Brnie uroczystą konferencją naukową świętował swoje 100-lecie. Wśród wielu referatów sumujących dorobek naukowy tej Uczelni nie zabrakło również referatu z Katedry Materiałoznawstwa i Technologii Bezwiórowych Politechniki Opolskiej, który wygłosił prof. **J. Suchy.** Katedra MiTB od wielu lat współpracuje w realizacji prac naukowo-badawczych z VUT w Brnie, toteż w swym referacie prof. J. Suchy zwrócił szczególną uwagę na satysfakcjonujące wyniki tej współpracy.

W konferencji wzięli również udział następujący pracownicy Kat. MiTB: mgr inż. **B. Król,** dr hab. inż. **St. Król** - prof. PO oraz dr inż. **A. Micker.**

■ W dniu 3 września br. prof. J. Suchy gościł w Elektrowni „OPOLE" S. A., gdzie był zaproszony z okazji Dnia Energetyka.

Zaledwie kilka dni później, bo 6 września, Profesor wziął udział w uroczystym uruchomieniu rusztu turbiny gazowej w Zakładzie Energetyki Cieplnej w Opolu. Turbina gazowa, bardzo nowoczesne urządzenie firmy Alstrom, służyć będzie zabezpieczeniu możliwości dostawy energii elektrycznej i cieplnej dla Opola i okolic.

W tym samym dniu odbyło się również zebranie robocze, na którym prof. **J. Suchy** wraz z przedstawicielami Zakładu Energetyki Cieplnej opracowywali list intencyjny w sprawie utworzenia parku technologicznego.

■ 8–9 września br., to znaczące dni w kalendarzu prof. J. Suchego. Profesor przebywał w tym czasie w Mediolanie, gdzie wieńczył swe wcześniejsze starania w ten oto sposób:

Dzień pierwszy: Profesor prowadził zebranie założycielskie międzynarodowej komisji specjalistycznej, zajmującej się odlewnictwem artystycznym. Z inicjatywy Profesora powołano Międzynarodową Komisję Odlewnictwa Artystycznego z siedzibą w Mediolanie. Przewodniczącą komisji została pani **Gabriela Venturi.**

Dzień drugi: Profesor wygłosił przemówienie otwierające międzynarodową konferencję nt. odlewnictwa artystycznego *„The Horse - atribute to Leonardo".* Miejscem obrad konferencji było Muzeum Nauki i Techniki Leonarda da Vinci. Wśród referatów wygłoszonych przez przedstawicieli m.in. USA, Bośni, Włoch, Węgier, był również referat z Polski. Wygłosił go prof. **Z. Piłkowski** z Politechniki Częstochowskiej.

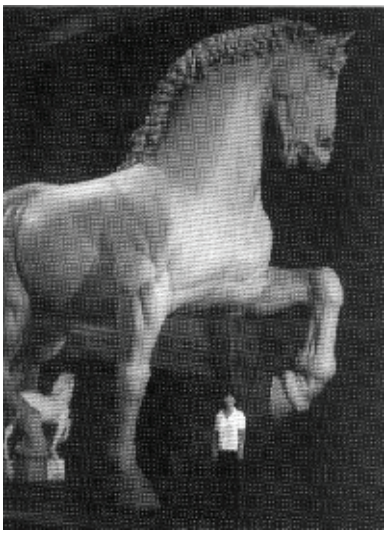

Dzień trzeci: był swoistą nagrodą za przepracowane dwa poprzednie, bowiem odbyło się w tym dniu uroczyste odsłonięcie pomnika ufundowanego przez naród amerykański miastu Mediolan. Jest nim 8 m wysokości rzeźba konia (największy odlewany posąg konia na świecie) według projektu Leonarda da Vinci, a odtworzona przez japońską rzeźbiarkę **Ninę Akamu.** Ostatnimi czasy obserwuje się powrót do rzeźb w postaci odlewanej - są wierne swej formie, trwałe i piękne.

■ W dniach 15-16 września br., w Centrum Targowym w Kielcach, odbyły się Międzynarodowe Targi Metal'99. Jubileuszowe, bo po raz piąty zorganizowane targi zgromadziły aż 230 wystawców z 12 krajów. Otwierał je uroczyście prof. **J. Suchy**, który również przewodniczył komisji nagród, wręczał statuetki jubileuszowe zwycięzcom targów oraz uczestniczył w konferencji prasowej.

Na targach była obecna również Politechnika Opolska. Mgr inż. **Robert Bański** z Katedry Materiałoznawstwa i TB przedstawił ciekawą ofertę szkoleń w zakresie obsługi urządzeń w laboratoriach metalografii.

■ W dniach 17-19 września br., na zaproszenie prof. J. Suchego, odbyło się posiedzenie Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego. Obradom, toczącym się w opolskim Ratuszu, przewodniczyła pani prof. **J. Jóźwiak** z SGH w Warszawie - prezes Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego. Tematykę obrad zdominowały sprawy związane z reformą administracyjną i jej wpływem na rozwój gospodarczy. Prof. J. Suchy referował sytuację środowiska naukowego w powiązaniu z potrzebami gospodarki regionu.

Od lewej: prof. Janina Jóźwiak – prezes Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego, prof. Józef S. Suchy – prezes Forum Akademicko-Gospodarczego Śląska Opolskiego, Ewa Olszewska – wiceprezydent miasta Opola, Andrzej Rybarczyk – wicemarszałek sejmiku województwa opolskiego ▼

Na uwagę niewątpliwie zasługuje fakt, że w czasie posiedzenia Forum, w dniu 17 października br., nastąpiło podpisanie listu intencyjnego w sprawie utworzenia Opolskiego Parku Technologicznego. List sygnowali swym podpisem: prezes Polskiego Forum Akedemicko-Gospodarczego, przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego w Opolu, Wojewody Opolskiego, Prezydenta Miasta Opola, Politechniki Opolskiej oraz przedstawiciele podmiotów gospodarczych regionu. Z powstaniem Opolskiego Parku Technologicznego wiązane są nadzieje na korzyści zarówno gospodarcze jak i społeczne. Od przyciągnięcia kapitału, możliwości wdrażania praktycznego innowacyjnych rozwiązań technologicznych, powstających w ośrodkach naukowych naszego regionu, do powstania nowych i nowoczesnych zakładów oraz nowych miejsc pracy.

■ W Przemyślu, w dniach 30.09-2.10.99 odbył się XXVII walny zjazd delegatów Stowarzyszenia Technicznego Odlewników Polskich. Gośćmi zjazdu byli m.in. posłowie na Sejm RP, wiceprezes FSNT NOT i wiceprezes SIMP. Wśród uczestników zjazdu byli również pracownicy Politechniki Opolskiej: prof. **Zbigniew Górny,** prof. **J. Suchy** i mgr inż. **Mariusz Prażmowski** oraz prezes oddziału Ozimek Małapanew - **Zbigniew Kłudkowski.**

Delegaci, reprezentujący 2 400 członków STOP, dyskutowali na temat roli stowarzyszeń technicznych i sytuacji branży, którą reprezentują. Wysoko oceniono działalność władz stowarzyszenia w mijającej kadencji, która doprowadziła do nawiązania ścisłych kontaktów z władzami państwowymi, do utworzenia branżowego zespołu parlamentarnego, zorganizowania wielu imprez o dużej randze, takich jak pięć edycji międzynarodowych targów odlewnictwa.

Zebrani wybrali władze stowarzyszenia na kadencję 1999-2002. Jednogłośnie na trzecią kadencję wybrano prezesa stowarzyszenia, prof. Józefa S. Suchego**.**

■ W dniach 13-17 września 1999 roku, w Świnoujściu, odbył się ogólnopolski XIX Sympozjon Podstaw Konstrukcji Maszyn zorganizowany przez Politechnikę Zielonogórską. W konferencji tej udział wzięli panowie profesorowie: **Ewald Macha** i **Grzegorz Gasiak** oraz doktorzy: **Henryk Achtelik**, **Józef Grzelak** i **Tadeusz Łagoda**. Pracownicy Katedry Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn wystąpili z dwoma referatami: pierwszy z nich wygłosił dr inż. **Henryk Achtelik** *Obliczenia wytrzymałościowe kołowo-symetrycznych płyt perforowanych*, (autorzy-H. Achtelik, G. Gasiak, J. Grzelak) drugi natomiast dr inż. Tadeusz Łagoda**:** *Opis zmęczenia elementów maszyn za pomocą energii właściwej odkształceń w płaszczyźnie krytycznej* (T. Łagoda, E. Macha, M. Sakane). Wyżej wymienione referaty można znaleźć w dwóch tomach materiałów konferencyjnych.

Prof. Ewald Macha jest członkiem Komitetu Naukowego wspomnianej konferencji. Przyszły, jubileuszowy XX Sympozjon będzie organizowany przez naszą uczelnię pod przewodnictwem Profesora.

■ W dniach 23–25 września 1999 roku w Kielcach/Cedzynie odbyła się VII Krajowa Konferencja Mechaniki Pękania zorganizowana przez Politechnikę Świętokrzyską. W konferencji tej udział wzięli: prof. **Grzegorz Gasiak**, adiunkci: **Józef Grzelak** i **Tadeusz Łagoda** oraz asystenci: **Zbigniew Marciniak**, **Adam Niesłony**, **Dariusz Rozumek**. Pracowni-

cy Katedry Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn wystąpili z sześcioma referatami. Pierwszy wygłosił **Józef Grzelak** nt.: *Badanie wpływu parametrów obciążenia na trwałość stali konstrukcyjnej przy pękaniu zmęczeniowym, (*G. Gasiak, J. Grzelak); drugi- **Dariusz Rozumek** nt.: *Badanie prędkości pękania zmęczeniowego w stali 18G2A przy wahadłowym zginaniu*, (G. Gasiak, D. Rozumek); kolejne - **Tadeusz Łagoda** nt.: *Wyznaczenie trwałości zmęczeniowej stali 10HNAP w jedno- i dwuosiowym losowym stanie naprężenia za pomocą parametru energetycznego,* (T. Łagoda, E. Macha, W. Będkowski) nt.: *Uogólnienie energetycznych modeli wielosiowego zmęczenia na zakres obciążeń losowych*, (T. Łagoda, E. Macha); piąty. **Adam Niesłony** nt.: *Trwałość zmęczeniowa wybranych żeliw przy kombinacji losowego rozciągania ze skręcaniem*, (T. Łagoda, E. Macha, A. Muller, A.Niesłony); ostatni- **Zbigniew Marciniak** nt.: *Numeryczna analiza stanu naprężenia i odkształcenia wokół wierzchołka karbu w stali 10HNAP przy rozciąganiu* (G. Gasiak, Z. Marciniak).

Wymienione wyżej referaty można znaleźć w dwóch tomach materiałów konferencyjnych. Prof. Ewald Macha jest członkiem Komitetu Naukowego wspomnianej konferencji.

XV Częstochowski Rajd Pojazdów Zabytkowych 2-5.09.1999

Rajdy samochodów zabytkowych mają niepowtarzalny urok. Jak w każdym rajdzie odbywają się próby sportowe. Dla uczestników najważniejsze jest jednak samo spotkanie. To najlepsza okazja do wymiany informacji, doświadczeń i zaprezentowania nowych odkryć.

W XV Częstochowskim Rajdzie Pojazdów Zabytkowych Opole reprezentowały dwa samochody, z których jeden (opel P4 «24 p. Stanisława Tabisza) okazał się najstarszym, a drugi (beskid 106 «83 z Politechniki Opolskiej) najmłodszym weteranem spośród 42 uczestniczących w rajdzie. Tu trzeba zaznaczyć, że za pojazdy zabytkowe uważa się egzemplarze z produkcji seryjnej co najmniej 25-letnie, jednak prototypy stają się nimi już nazajutrz po wykonaniu.

Impreza obejmowała szereg jazd konkursowych na dystansie ok. 70 km w Częstochowie i okolicach, zlot na zamku w Koszęcinie (siedziba Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk") oraz konkurs elegancji na częstochowskim Starym Rynku.

Formalna klasyfikacja w rajdzie opierała się na łącznej ocenie wieku i stopnia wierności odtworzenia pojazdu oraz wyników prób: zrywu, slalomu i regularności przejazdu. Tu beskid

uplasował się dopiero w 2. połowie stawki uczestników, głównie ze względu na brak Karty Pojazdu Zabytkowego (aż 20 punktów karnych!) oraz z uwagi na młody wiek zabytku. Nie pomogły nawet starania kierowcy (**W. Hepner**) w próbach sprawnościowych (wyniki z reguły w pierwszej piątce).

Główne honorowe wyróżnienia otrzymali: St. Tabisz (opel P4) oraz firma Roleski za prezentację pięknego samochodu strażackiego mack (załoga w chełmach i mundurach strażackich z Chicago lat 30.). Wśród jurorów prym wodził... Janosik czyli p. **Marek Perepeczko**. Z satysfakcją trzeba stwierdzić, że był wyraźnie poruszony udaną koncepcją beskida.

W trakcie imprezy dokonano prezentacji nowego polskiego tytułu miesięcznika „Automobilista" skierowanego specjalnie do miłośników starej motoryzacji. W pierwszym numerze najwięcej miejsca, bo aż 6 stron poświęcono beskidowi. Jest to artykuł prof. **K. Meisnera** (twórcy formy) opisujący perypetie projektantów pojazdu. Ustalono, że w jednym z

kolejnych numerów znajdzie się opis losów beskida po 1989 roku, związanych w głównej mierze z działalnością Studenckiego Koła Naukowego Klakson.

II Festiwal Nauki Środowiska Wrocławskiego: Nauka i technika u progu XXI wieku 24–26.09.1999

Beskid stanowił jedną z wielu atrakcji festiwalowych. Był dla przyszłych inżynierów przykładem udanego projektu technicznego, efektem współpracy szeregu polskich ośrodków naukowych: OBR FSM, Akademii Medycznej, Akademii Sztuk Pięknych, Politechniki Warszawskiej, Politechniki Krakowskiej oraz Instytutu Lotnictwa przy udziale takich specjalistów jak: prof. **W. Abramowicz**, prof. **W. Kleczkowski** czy prof. **K. Meisner**.

W ramach imprez towarzyszących studenci z motocyklowego klubu „Apanonar" wystawiali najprzeróżniejsze motocykle (miniatury, zabytkowe, współczesne, SAM-y) oraz demonstrowali loty uruchomionego przez siebie poduszkowca.

Referaty na sesji naukowej „Ekologiczne aspekty eksploatacji pojazdów dotyczyły zagadnień przyszłościowych: paliw odnawialnych, rozwoju paliwowych układów zasilania, elektrycznych ogniw paliwowych a nawet perspektyw jeżdżenia na… wodzie. Wykłady miały formę otwartą, a kto nie był - niech żałuje. W trakcie sesji przedstawiciel SKN Klakson (W. Hepner) zrelacjonował przebieg i wyniki I Opolskiej Jazdy Ekologicznej „Zielony Kierowca", którą Koło zorganizowało w maju wokół Politechniki Opolskiej. Być może, przy współpracy z Politechniką Wrocławską, powstanie nowa ogólnopolska, ale tania formuła rajdów oszczędnościowych? W tym roku tradycyjna wrocławska „Kropelka" ze względów finansowych nie odbyła się.

Przy okazji Koło nawiązało współpracę z nowo powstałą Fundacją Otwartego Muzeum Techniki z siedzibą w zabytkowym holowniku parowym „Nadbór". Jest to przedsięwzięcie oparte na koncepcji muzeum przestrzennego, przy której zabytki nie są gromadzone w żadnym konkretnym miejscu. Pozostają u swoich użytkowników, są natomiast skatalogowane i po uzgodnieniu - dostępne zainteresowanym. SKN Klakson mogłoby się zająć inwentaryzacją zabytków techniki (zwłaszcza motoryzacji) na Opolszczyźnie.

W. Hepner

Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji

Wiadomości Uczelniane informują, iż na posiedzeniu Rady Wydziału Inżynierii Produkcji Politechniki Warszawskiej, które miało miejsce w dniu **29 czerwca 1999 roku** wyłoniono – w trybie głosowania – kandydatów na członków Centralnej Komisji do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych PKiN w kadencji rozpoczynającej się 1 stycznia 2000 roku. W dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie *organizacja i zarządzanie*, wyłoniono m.in. Kierownika Katedry Inżynierii Produkcji przy IZ PO, **prof. dr. hab. inż. Ryszarda Knosalę**. Serdecznie gratulujemy !!!

RM

Ciąg dalszy ze strony 15

Tematyka obrad została podzielona na 10 bloków:

1. Komputerowe wspomaganie oceny i podejmowania decyzji
2. Sztuczna inteligencja w procesie zarządzania
3. Techniki wirtualne w organizacji i zarządzaniu przedsiębiorstwem
4. Technologie informatyczne w zarządzaniu przedsiębiorstwem
5. Metody i techniki komputerowe w logistyce przedsiębiorstw
6. Zarządzanie jakością wspomagane komputerowo
7. Optymalizacja w harmonogramowaniu produkcji
8. Modelowanie i symulacja komputerowa procesów produkcyjnych
9. Komputerowe systemy zarządzania produkcją, eksploatacją i remontem
10. Integracja systemów zarządzania.

Osoby zainteresowane uczestnictwem w III Krajowej Konferencji „KOMPUTEROWO ZINTEGROWANE ZARZĄDZANIE – SPOTKANIE NAUKI Z PRAKTYKĄ" proszone są o przesłanie karty zgłoszeniowej (dostępnej w Katedrze Inżynierii Produkcji PO) w terminie do **30 października 1999 r**. Prace nadesłane do dnia **15 listopada br.**, które uzyskają pozytywne recenzje, zostaną opublikowane przez Wydawnictwa Naukowo-Techniczne w formie książkowej. W czasie trwania konferencji organizatorzy przewidują prezentację profesjonalnych systemów komputerowych, związanych z tematyką obrad.

Miejscem obrad będzie – tradycyjnie - Dom Wczasowy „Hyrny" w Zakopanem, przy ul. Piłsudskiego 20 (tel. (0-18) 20 15 575). Koszt uczestnictwa wraz z zakwaterowaniem i wyżywieniem wynosi **650 zł/osobę**, którą to kwotę należy wpłacić w terminie do **31 grudnia 1999 roku** na konto:

Politechnika Opolska, Bank Zachodni SA, I O/Opole, nr: 11201359-130-131-3000, koniecznie z dopiskiem: **Konferencja w Zakopanem**.

Osoby zainteresowane konferencją mogą zasięgnąć szczegółowych informacji w Katedrze Inżynierii Produkcji przy IZ PO, ul. Luboszycka 3, tel./fax 453 64 58, tel. 453 84 47 w. 351, e-mail: knosala@po.opole.pl.

Serdecznie zapraszamy !!!

WYNIKI REKRUTACJI NA I ROK STUDIÓW W ROKU AKADEMICKIM 1999/2000

KIERUNEK	STUDIA DZIENNE				STUDIA ZAOCZNE				MGR. STUDIA UZUPEŁN. DZIENNE				MGR. STUDIA UZUPEŁN. ZAOCZNE			
	Limit	Kandydaci	Przyjęci	% limitu	Limit	Kandydaci	Przyjęci	% limitu	Limit	Kandydaci	Przyjęci	% limitu	Limit	Kandydaci	Przyjęci	% limitu
Automatyka i Robotyka	90	92	111	123,3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Budownictwo	370	372	368	99,5	200	200	200	100,0	–	–	–	–	–	–	–	–
Elektrotechnika	200	213	233	116,5	150	144	144	96,0	–	–	–	–	60	–	–	–
Informatyka	120	380	174	145,0	210	231	231	110,0	–	–	–	–	60	70	70	116,7
Informatyka dwujęzyczna	30	27	34	113,3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Inżynieria Środowiska	90	253	157	174,4	90	116	116	128,9	–	–	–	–	–	–	–	–
Mechanika i Budowa Maszyn	180	171	157	87,2	120	149	149	124,2	–	–	–	–	30	–	–	–
Wychowanie Fizyczne	100	396	155	155,0	150	238	229	152,7	–	–	–	–	40	–	–	–
Zarządzanie i Marketing	110	917	330	300,0	250	305	305	122,0	60–inż.	72	69	115,0	90–inż. 110–lic.	131 487	131 474	145,6 430,9
Zarządzanie i Inżyn. Produkcji	90	406	334	371,1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
RAZEM:	1380	3227	2053	148,8	1170	1383	1374	117,4	60	72	69	115,0	390	688	675	173,1

Sporządzono na podstawie sprawozdań i protokołów Wydziałowych Komisji Rekrutacyjnych, uwzględniając kandydatów przyjętych w ramach odwołań rozpatrzonych przez Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną.
Dane wg stanu na dzień 22 września 1999 r.
Opole 1999.09.23.

Opr. Ewa Przystajko

Studenckie Koło Naukowe

SKRUBER

przy Katedrze Inżynierii Procesowej

Felieton osobisty

Jako osoba pełniąca funkcję sekretarza w poprzedniej kadencji Studenckiego Koła Naukowego „*SKRUBER*", chciałbym podzielić się kilkoma refleksjami związanymi z działalnością w tymże Kole w okresie ostatnich dwóch lat, działalnością którą z żalem przerwałem wraz z pomyślną obroną pracy dyplomowej, a więc i ukończeniem studiów w Politechnice Opolskiej.

Sama już myśl bycia w SKN „*SKRUBER*" była dla mnie wielkim wyzwaniem. Pomyślałem - „*SKRUBER*" jakie to mocne słowo, takie poważne, a zarazem takie tajemnicze.

Kiedy wspomnę, jak powiedziałem rodzicom, że będę należał do „*Skrubera*", to z ich strony padło jedno bardzo zasadnicze pytanie: - A co to jest?? Nie wiedząc wiele jeszcze o inżynierii procesowej (a wstyd było się przyznać, że nic!), odpowiedziałem, że to rodzaj takiej „bardzo dużej beczki", w której coś się dzieje. Jak się potem okazało, była to „lekka pomyłka".

Niewiele czasu minęło od wstąpienia w szeregi Koła, a już byłem jego sekretarzem – z demokratycznego wyboru rzecz jasna. Pamiętam mój pierwszy (a kolejny nasz Skruberowski) artykuł. Swoje nazwisko wytłuszczone obok nazwisk profesorów i innych pracowników uczelni. To było mocne, a zarazem bardzo przyjemne. Za tym pierwszym był następny.

A kiedy nabrałem w siebie więcej wiary – dziękuję przy tym kolegom studentom, a szczególnie „skruberowcom" za wsparcie – pojawiały się kolejne artykuły o szeroko rozumianej działalności organizacyjnej SKN „SKRUBER", za którą – jako sekretarz koła – odpowiadałem wobec czytelników *Wiadomości Uczelnianych*.

Tematykę niektórych artykułów pozwolę sobie przypomnieć:

- Międzynarodowa Wystawa POLEKO'97 w Poznaniu, WU/5-97/98
- Seminarium Naukowe – Turawa'98, WU/8-97/98
- Międzynarodowa Wystawa POLEKO'98 w Poznaniu, WU/4-98/99
- 20 lat Studenckiego Koła Naukowego „*SKRUBER*", WU/3-98/99,
- Seminarium Naukowe z okazji 20-lecia działalności SKN „*SKRUBER*", WU/4-98/99
- Seminarium Naukowe – Jarnołtówek'99 WU/8-98/99.

Po kolejnym artykule oraz następnym tym podaniu w sprawie organizacji wyjazdu na jakąś imprezę pomyślałem, że „nieźle się wkopałem". Stwierdziłem, że to najgorsza fucha jaką mogłem sobie na studiach wybrać. Nie dość, że egzamin z inżynierii procesowej musiałem powtarzać, to dochodziło jeszcze pisanie pism-podań, dodatkowe zaliczenia, a studenckie życie też kusiło, że o prywatnym nie wspomnę. Czasem miałem wrażenie, że wziąłem na siebie za dużo. Tym bardziej, że – jak to w życiu – niektóre sprawy wzajemnie się wykluczały.

Szybko jednak zmieniłem zdanie. Stwierdziłem, że pisanie tych artykułów (i podań także) pomogło mi w realizacji moich prywatnych starań o pracę. Pomyślałem, że bycie sekretarzem Koła wcale nie było takie złe i swoje dodatnie strony miało.

Obecność w Kole przyczyniała się również do pogłębienia współpracy koleżeńskiej studiujących na specjalności *maszyny, urządzenia przemysłowe i ochrony środowiska*, jak również – co, z naszego studenckiego punktu widzenia, należy uznać chyba za najważniejsze – do ciągłej współpracy z pracownikami Katedry Inżynierii Procesowej. A to, wierzcie mi, stanowiło bardzo duży „plus" naszego życia studenckiego.

Wreszcie same imprezy – a wiele ich było – stanowiły chwilę wyrwania się z codziennych zajęć i obowiązków. Stanowiły one znakomitą okazję do relaksu i odsapnięcia od wymagań stawianych nam nie tylko na uczelni, lecz także w życiu prywatnym, domu. Dawały wreszcie możliwość integrowania się wielu różnych „charakterów" studenckich, co znacznie ułatwiało studiowanie (czyt. zaliczanie przedmiotów i egzaminów).

To prawda, czas szybko mija (wakacje także) i wracamy do codziennych spraw. Ja już do pracy zawodowej. Zostaną mi jednak w pamięci miłe wspomnienia z okresu studiów, a także kolorowe zdjęcia, jak chociażby to z ostatniego wyjazdu członków koła na seminarium do Jarnołtówka.

Moim młodszym kolegom życzę tak samo wiele wspomnień i radości z współuczestnictwa w działalności Studenckiego Koła Naukowego „*SKRUBER*", działającym przy Katedrze Inżynierii Procesowej Politechniki Opolskiej.

Z koleżeńskim pozdrowieniem
mgr inż. Krzysztof Dawid

Podobnie jak Katedra Inżynierii Produkcji przy IZ PO, również Koła Naukowe Instytutu Zarządzania Politechniki Opolskiej: **ARAFIN** i **EXPERT** serdecznie zapraszają na SPOTKANIE KÓŁ NAUKOWYCH I STUDIÓW DOKTORANCKICH poświęcone tematyce **ZASTOSOWANIA I WYKORZYSTANIA INFORMATYKI W ZARZĄDZANIU, MARKETINGU I INŻYNIERII PRODUKCJI**, które odbędzie się – gdzieżby indziej! - w Zakopanem, w dniach **9–11 grudnia 1999 roku**.

Celem sympozjum jest prezentacja osiągnięć oraz omówienie form współpracy studentów kół naukowych i uczestników studiów doktoranckich. Jest bowiem oczywistym fakt, iż koła naukowe powinny między innymi przygotowywać studentów do podjęcia studiów doktoranckich, natomiast uczestnicy studiów doktoranckich, poprzez współpracę z kołami naukowymi, mogliby przyczynić się do ukierunkowania ich działalności. Dlatego też, podczas tegorocznego spotkania, oprócz wymiany doświadczeń naukowych, proponuje się również przedyskutowanie sposobów działań, które umożliwią integrację obydwu środowisk.

Komitet Naukowy współtworzą: prof. **Ireneusz Durlik** (Politechnika Częstochowska), prof. **Jerzy Kisielnicki** (Uniwersytet Warszawski), prof. **Ryszard Knosala** (przewodniczący – Politechnika Śląska, Politechnika Opolska), prof. **Rudolf Kośmider** (Politechnika Opolska), prof. **Tadeusz**

Ciąg dalszy na stronie 24

PROJEKTY EUROPEJSKIE – NASI W PIĄTYM PROGRAMIE

Nie będzie zbytniej przesady w stwierdzeniu, iż najbardziej absorbującą problematyką, od początku bieżącego roku są „ramy" Piątego Programu Unii Europejskiej – a szczególnie: struktura 5 Programu Ramowego, zagadnienia związane z wyborem obszaru tematycznego, poszukiwaniem partnerów, daty kolejnego otwarcia konkursów w poszczególnych programach tematycznych i horyzontalnych, reguły finansowania, kryteria oceny wniosków, czy też cały proces przygotowawczy projektu. Wiele miejsca na tych łamach, a także w innych opracowaniach poświęciliśmy informacjom wstępnym o programie – kryteriom udziału w projektach i ich ocenie, dokumentacji i terminologii – czy wreszcie, sprawom finansowym.

W chwili, gdy to wydanie „WU" trafi do rąk Czytelników, będziemy tuż przed kolejnym terminem zamknięcia któregoś z konkursów, ogłoszonych w czerwcu i lipcu.

Podstawowym kompendium wiedzy nt. 5PR są nadal strony internetowe IPPT – KPK oraz dwutygodnik „CORDIS focus". Notabene, w lipcowym wydaniu tego czasopisma zawarto właściwie wszystko to, co dotychczas powiedziano na temat 5 Programu; a jeszcze w czerwcu ukazały się pierwsze wyniki realizacji programu *Konkurencyjny i zrównoważony wzrost* – w szczególności wniosków projektowych, dotyczących projektów przygotowawczych dla małych i średnich przedsiębiorstw. Pełna informacja widnieje na naszej tablicy ogłoszeń.

W tej partii informacji chcielibyśmy omówić rodzaje projektów, czyli odpowiedzieć na pytanie: na co można uzyskać finansowanie? Zasadniczo wyróżnia się pięć rodzajów projektów.

A. Projekty realizowane na zasadzie partycypacji w kosztach – Shared cost actions – zwane również w dokumentach jako *Activity 1*.

1. Projekty badawcze i rozwoju technologicznego – *Research and technological development projects (R&D)* – typowe projekty badawcze, mające na celu uzyskanie nowej wiedzy związanej z rozwojem lub ulepszeniem produktów, procesów lub usług.
2. Projekty demonstracyjne – *Demonstration projects* – mające na celu sprawdzenie w praktyce technologii opracowanej w laboratorium, jeśli technologia ta nie może być bezpośrednio skomercjalizowana.
3. Projekty łączne – *Combined R&D and demonstration projects* – zawierają elementy z rodzaju 1 i 2 (muszą one być odróżnialne w projekcie).
4. Wsparcie dla infrastruktury badawczej – projekt mający na celu umożliwienie badaczom z różnych krajów Europy dostępu do sprzętu.
5. Projekty CRAFT – *SME Co-operative research projects* – projekty, w których grupa małych i średnich przedsiębiorstw (co najmniej 3) zamawia usługę badawczą w instytucie.
6. Granty przygotowawcze dla MŚP – *SME Exploratory awards* – dofinansowują wstępną fazę przygotowania małych i średnich przedsiębiorstw do udziału w innych projektach.

B. Stypendia szkoleniowe – Training fellowships – granty dla naukowców na przeprowadzenie badań za granicą oraz dla instytucji przyjmujących.

C. Sieci badawczo szkoleniowe oraz Sieci tematyczne – Research training networks and Thematic networks – Sieci tematyczne grupują różne instytucje (badawcze, przemysłowe) wokół danego problemu. Komisja dofinansowuje do 100% kosztów założenia i utrzymania sieci.

D. Działania koordynujące – Concerted actions – projekty, polegające na koordynacji już istniejących projektów badawczych (np. finansowanych przez KBN czy Komisję) w celu wymiany doświadczeń, wspólnego rozpowszechniania wyników itd. Komisja nie finansuje samych badań lecz koszty koordynacji (wyjazdy, seminaria, konferencje, publikacje).

E. Działania towarzyszące – Accompanying measures – działania, wspomagające uzyskanie celów programów, związane bardziej z działalnością propagującą, wspomagającą, szkoleniową, np. seminaria, konferencje, wyspecjalizowane (doradcze) sieci wspomagające działanie programów. Projekty takie mogą być przedmiotem konkursów (call for proposals), mogą być wykonane przez samą Komisję, zlecane przez nią. Istnieje też możliwość złożenia „spontanicznego" wniosku, oczywiście, jeśli będzie on dobrze uzasadniony.

Materiałami niezbędnymi do przygotowania wniosku są dokumenty publikowane przez Komisję Europejską w tzw. pakiecie informacyjnym, na który składają się:

- Guide for proposers – przewodnik dla wnioskodawców. Opracowanie to zawiera podstawowe informacje dla potencjalnego uczestnika: który program i rodzaj grantu będzie najbardziej odpowiedni, podaje zasady uczestnictwa oraz informacje, jak przygotować i złożyć wniosek.
- Work programme – plan pracy (przygotowany przez każdy program tematyczny i horyzontalny), opisuje cele programu, jego strukturę (akcje kluczowe i inne) oraz harmonogram, wskazujący kiedy i jakie rodzaje wniosków będzie można składać w czasie trwania programu tzw. roadmap.
- Call for proposals – tekst ogłoszenia konkursu. Zaproszenie do składania propozycji, dokument prawny publikowany w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich – podaje, które części programu są otwarte oraz ostateczne terminy składania wniosków.
- Evaluation manual – podręcznik, instrukcja obowiązująca ekspertów, oceniających projekty. Źródło informacji o kryteriach i sposobie kwalifikacji projektów, bezcenny do sprawdzenia wniosku (uzupełnienia) przed wysłaniem.
- Application forms – formularze administracyjne, jednolite dla wszystkich programów, oraz specyficzne dla poszczególnych konkursów. Znajdują się w części 2. Guide for proposers.
- Model kontraktu – pomaga w budowie konsorcjum i daje pewne wskazówki, jak może przebiegać jego realizacja.

Na zakończenie tej części trzeba stwierdzić, iż Piąty Program Ramowy nie jest jedynym obszarem europejskich pro-

gramów badawczo-rozwojowych. Pod egidą Unii realizuje się szereg innych specjalistycznych (i mniej popularnych programów), takich jak: **Alter II** – alternatywne źródła energii, **Life** – program ochrony środowiska i „czystych technologii", **Interreg** – program współpracy przygranicznej, Media II – nowe technologie w produkcji filmowej i TV, **Philoxenie** – program turystyki europejskiej, **Safe** – zagadnienia zdrowia i higieny w miejscu pracy.

Ogromny obszar obejmuje Program Naukowy **NATO,** kierowany przez Komitet Naukowy Paktu; jednak to zagadnienie wymaga osobnego opracowania. O ogólnych założeniach programu i systemie udziału w badaniach pod auspicjami NATO, pisaliśmy w kilku opracowaniach Działu Nauki PO w ubiegłym roku. Szerzej powrócimy do tego tematu w jednym z najbliższych wydań „WU".

Do miłych obowiązków należy poinformowanie Czytelników, iż kilka zespołów z naszej uczelni czyni przygotowania do udziału w następnej fazie 5PR, która w poszczególnych programach tematycznych zostanie ogłoszona w końcu bieżącego roku.

Natomiast, w pierwszej fazie programu mamy jedną reprezentację w mocno obsadzonym projekcie pt.: ***Zmniejszenie wpływów sejsmicznych na budowle nieregularne***. Tak zatytułowano przedsięwzięcie badawcze w czwartym obszarze tematycznym 5PR – *Energia, środowisko i zrównoważony rozwój*.

Koordynatorem projektu jest profesor **Avigdor Rutenberg** z Instytutu Technion w Haifie (Izrael). Celem projektu jest opracowanie skutecznych sposobów uwzględnienia wpływów sejsmicznych na budowle o nieregularnej konstrukcji, np. rozbudowanych w planie budynków, które wykazują tendencje do obrotów podczas wstrząsów sejsmicznych (torsion) lub budynków o zmiennej budowie wzdłuż wysokości. Do takich nieregularnych budowli należą także mosty budowane w nieregularnym terenie lub zakrzywione w planie.

W normatywach i zleceniach projektowych opisuje się na ogół procedury postępowania wobec budowli typowych i regularnych, odsyłając inżynierów do szczegółowych dodatków, gdy chodzi o budowle nieregularne. Te ostatnie, ujmują zresztą tylko proste i „typowe" nieregularności, często zbyt dokładnie. Twórcy projektu stawiają sobie za cel szczegółowe zbadanie owych nieregularności i zaproponowanie ewentualnych zmian w normach projektowania. Pozwoli to na większy udział konstrukcji nieregularnych w budownictwie na terenach aktywnych sejsmicznie.

Projekt skupia konsorcjum złożone z 11 instytucji naukowo-badawczych, po jednej: z Izraela, Wielkiej Brytanii, Grecji, Słowenii, Rumunii, Polski i USA oraz czterech z Włoch. Całkowity budżet projektu wynosi ponad 1 milion euro. Polską stronę konsorcjum reprezentują: prof. **Zbigniew Zembaty** oraz mgr **Marcin Kowalski** z Wydziału Budownictwa naszej uczelni. Ich udział w pracach projektu ma na celu przeprowadzenie i dokonanie opracowań eksperymentów na modelach budowli na stole wstrząsowym w laboratorium Uniwersytetu w Bristolu (W. Brytania) i przeprowadzenie identyfikacji modeli dynamicznych tych budowli. Profesor Z. Zembaty i mgr M. Kowalski zdobyli już w tej dziedzinie pewne doświadczenie, uczestnicząc w kilku tego typu programach badawczych we Włoszech w latach 1994-98.

Wyniki badań tego projektu znajdą zastosowanie głównie w krajach strefy sejsmicznej, a w naszym kraju do założeń przygotowawczych w eksporcie budownictwa i problematyce wpływów parasejsmicznych (np. wybuchy przemysłowe, ruch pojazdów). W szczególności zaś dotyczy to szkód górniczych, których destrukcyjne efekty (choć w mniejszej skali) prowadzą do uszkodzeń o charakterze sejsmicznym. Dla pracowników naukowych z Polski dużą korzyścią z udziału w tego typu projektach badawczych jest sposobność zdobywania doświadczeń – przede wszystkim, w ogólnie rozumianej eksperymentalnej dynamice budowli, znajdującej zastosowanie w pracach nad zmniejszeniem drgań mostów, budynków, wysokich wież, itp. Jest to szczególnie istotne ze względu na – więcej niż – skromną bazę eksperymentalną budownictwa w naszym kraju. Informacje o projekcie przekazał prof. **Z. Zembaty**.

Pierwsze rozstrzygnięcia zapadły już we wrześniu. Życzymy projektowi sukcesu

Janusz Fijak

Ciąg dalszy ze strony 22

Krupa (Politechnika Warszawska) oraz prof. **Adam Starostecki** (Uniwersytet Gdański).

W skład Komitetu Organizacyjnego wchodzą: dr **Krzysztof Malik** (z-ca dyrektora Instytutu Zarządzania PO, opiekun Koła Naukowego ARAFIN) oraz **Barbara Fabiańczyk**, **Marek Grus**, **Iwona Hryńczuk**, **Dariusz Jędrzejczak**, **Marzena Szewczuk-Stępień** i **Edyta Żurek**.

Tematyka obrad obejmuje następujące zagadnienia:

1. Komputerowe wspomaganie oceny i podejmowania decyzji
2. Zastosowanie metod sztucznej inteligencji w zarządzaniu i inżynierii produkcji
3. Metody i techniki komputerowe w marketingu
4. Wykorzystanie baz danych w zarządzaniu
5. Techniki wirtualne w organizacji i zarządzaniu przedsiębiorstwem
6. Technologie informatyczne w reengineeringu przedsiębiorstwa
7. Systemy informacji logistycznej
8. Modelowanie i symulacja komputerowa procesów produkcyjnych
9. Komputerowa integracja systemów zarządzania produkcją i eksploatacją
10. Komputerowe wspomaganie systemów zarządzania jakością
11. Internet a zarządzanie firmą.

Miejscem obrad będzie Dom Wczasowy „Hyrny" w Zakopanem, przy ul. Piłsudskiego 20 (tel. (0-18) 20 15 575). Koszt uczestnictwa wraz z zakwaterowaniem i wyżywieniem wynosi **290 zł/osobę**.

Osoby zainteresowane konferencją mogą zasięgnąć szczegółowych informacji w Katedrze Inżynierii Produkcji przy IZ PO, ul. Luboszycka 3, tel./fax 453 64 58, tel. 453 84 47 w. 351, e-mail: knosala@po.opole.pl.

Serdecznie zapraszamy!!!

Rafał Matwiejczuk

POSTAWY PROEKOLOGICZNE STUDENTÓW MECHANIKI POLITECHNIKI OPOLSKIEJ

Świadomość ekologiczna jest częścią świadomości społecznej. Jest to stan wiedzy, poglądów i wyobrażeń ludzi o roli środowiska w życiu człowieka, jego antropogennym obciążeniu, stopniu wyeksploatowania, zagrożenia i ochrony. Świadomość ekologiczna to także stan wiedzy o sposobie, instrumentach sterowania użytkowaniem i ochroną środowiska. Niestety jak wynika z raportu T. Burgera z Instytutu Badań na Rzecz Ekorozwoju oraz z badań CBOS-u stan świadomości ekologicznej Polaków jest niski, jedynie w dużych miastach, wśród ludzi z wyższym wykształceniem tworzą się grupy o postawie proekologicznej. W tym miejscu zadać można pytanie: **czy studenci politechniki, jako przyszła kadra techniczna i naukowa, mogą zostać zaliczeni do grupy proekologicznej?**

Badania świadomości ekologicznej studentów naszej uczelni zapoczątkowała **Patrycja Samek** przedstawiając w nrze 8 (79) *Wiadomości Uczelnianych* wyniki ankiety. Wynikało z nich jednoznacznie, że studenci *elektrotechniki* są grupą proekologiczną. Do grupy tej zalicza się osoby, które uważają zatrucie środowiska naturalnego za jedno z największych zagrożeń cywilizacyjnych i są zaniepokojone stanem środowiska w Polsce. Jednocześnie są one zdania, że warto zakazać produkcji szczególnie uciążliwej dla środowiska, nawet jeśli decyzje te przyniosą wzrost bezrobocia w naszym kraju. Grupa ta neguje opinię głoszącą, że w obecnej sytuacji kraju rozwój produkcji przemysłowej jest ważniejszy niż ochrona środowiska. Jednocześnie grupa proekologiczna wyraża pogląd, że Polskę stać teraz na to, żeby chronić środowisko i ponosić nakłady na jego ochronę.

Przyznam się, że jako wykładowca przedmiotu *ochrona środowiska* szczególnie ucieszyłam się z wyników klasyfikacji odpowiedzi studentów *elektrotechniki*. Ponieważ wiedza o nas samych zawsze jest bardzo ciekawa, postanowiłam podobne badania przeprowadzić w grupie studentów *mechaniki*. Bardzo dziękuję wszystkim wykładowcom, którzy mi w tym pomogli. Kształcenie mechaników w zakresie ekologii i ochrony środowiska jest szczególnie ważne. Analiza struktur organizacyjnych jednostek gospodarczych np. w woj. opolskim wskazuje na to, że pion ochrony środowiska zakładów zawsze jest podległy głównemu energetykowi lub głównemu mechanikowi zakładu. Oni też podejmują decyzje dotyczące m. in. oddziaływania zakładu na środowisko. Badaniom poddano studentów VI semestru. Ich postawy powinny być już ukształtowane i -zdaniem socjologów- nie podlegają zmianom w krótkim czasie.

Zastosowana w badaniach ankieta CBOS-u zaczyna się pytaniem o negatywne zjawiska zagrażające Polsce i Polakom. Przyszli mechanicy uważają, że najgroźniejszym takim zjawiskiem jest przestępczość. Kolejne miejsca zajmują choroby nowotworowe i zatruwanie środowiska. Na dalszych pozycjach umiejscawiają terroryzm, alkoholizm, narkomanię, potem awarie elektrowni atomowych i katastrofy komunikacyjne. Stan środowiska naturalnego, aczkolwiek wymieniany jako zagrożenie na trzecim miejscu jest powodem do niepokoju u 62,5 % studentów. Niestety aż 62,5 % respondentów nie potrafi podać przyczyny, dla której należałoby to środowisko chronić. Pozostali podają takie odpowiedzi jak: aby cieszyć się życiem, niszcząc środowisko niszczymy siebie, czyste środowisko sprzyja zdrowiu, z powodów wrażeń estetycznych, coś powinno po nas zostać. Dla porównania przypomnę, że na liście sporządzonej przez studentów *elektrotechniki* czołowe miejsca zajmowały takie problemy jak: zatrucie środowiska, choroby nowotworowe i AIDS.

56% mechaników twierdzi, że z ochroną środowiska w naszym kraju jest lepiej niż trzy, cztery lata temu, reszta zaś nie widzi różnicy lub twierdzi, że jest gorzej. A od czego wobec tego zależy stan środowiska w naszym kraju? Przede wszystkim od zaostrzenia kontroli i skuteczniejszego egzekwowania istniejącego prawa (28%), od uznania przez społeczeństwo czystego środowiska za ważny problem (21%) i od zaostrzenia przepisów prawnych (18,75%). Nasi studenci nie wiedzą, czy sejm, rząd, wojewoda podjęli jakiekolwiek inicjatywy na rzecz ochrony środowiska. Kompletny brak orientacji w tej dziedzinie wykazuje 68% badanych osób, a jeśli ktoś wskazuje na takie działania to wymienia władze lokalne (12%). Jednocześnie 87% studentów ocenia skuteczność tych działań jako bardzo małą. Skuteczność ta zależy - ich zdaniem - od uznania czystego środowiska przez władze lokalne za ważny problem (37.5%), od zwiększenia możliwości finansowych i od uznania tych spraw za ważne przez mieszkańców (po 25%).

31% studentów ma poczucie, że mieszka na terenie o zatrutym środowisku, pozostali są przekonani o jego czystości. Działania na terenie zamieszkania zmierzające do poprawy stanu środowiska powinny podejmować władze lokalne, w dalszej kolejności wojewoda, rząd, potem dyrekcje przedsiębiorstw i sami mieszkańcy. Brak wiary w możliwości trzeciego sektora w państwie demokratycznym przejawia się także ulokowaniem stowarzyszeń na ostatnim miejscu w tej odpowiedzi.

Odpowiedzi na pytanie, czy Pan lub ktoś z Pana bliskich może przyczynić się do stanu środowiska w swojej miejscowości świadczą o polaryzacji przekonań studentów mechaniki. 50% twierdzi, że tak, 50%, że nie. Niestety, mimo że połowa studentów ma świadomość przydatności swojej osoby lub rodziny, to 87,5% ludzi nie podejmuje żadnych działań (nieliczni piją wodę oligoceńską bądź jedzą tzw. zdrową żywność). To bardzo martwi, zważywszy związek między takimi działaniami a zdrowiem człowieka. Znaczy to, że rodzina jako podstawowa instytucja społeczna nie jest postrzegana jako podmiot do działań proekologicznych w naszym społeczeństwie. Jest więc pilna potrzeba w zakresie edukacji w tej dziedzinie.

Może to niewiara w efektywność działań jest przyczyną braku zaangażowania? Sądzę jednak, że głównym powodem jest brak wiedzy obywatelskiej. Proszę zauważyć, że jednocześnie tylko 37% naszych studentów przyznaje się, że słyszało o jakiś organizacjach ekologicznych lokalnych i ogól-

nokrajowych. To jest dokładnie o 50% mniej niż w badaniach wszystkich Polaków! Z tych 37 % przyznających się do słyszenia, żaden student nie potrafi podać nazwy organizacji, nawet studenckiej! Nikt nie wymienił Ligi Ochrony Przyrody, Polskiego Klubu Ekologicznego, ba nawet Klubu Ekoinżyniera. To starczy za komentarz. A więc procent ten ulega weryfikacji i powinien wynosić zero! Nieco lepsza jest znajomość organizacji międzynarodowych. Wymieniane przez parę osób organizacje są tutaj akceptowane, jeśli są nawet absurdalne: Zieloni, Green Peace (pisany nawet jako Grynpis), UNICEF, międzynarodowy bank środowiskowy. 12% studentów przyznaje się do znajomości konkretnych działań na rzecz ochrony środowiska, ale gdy pada prośba o przedstawienie tych działań, potrafią to zrobić tylko 2 osoby, podając przeciwdziałanie katastrofie tankowca i protest w sprawie budowy autostrad.

Połowa studentów nie potrafi wskazać celu działania dla organizacji ekologicznych, a ci którzy to potrafią, podają przede wszystkim uświadamianie społeczeństwa o stanie środowiska (a więc edukację ekologiczną). Natomiast wszyscy studenci (100%) przyznają się, że telewizja jest dla nich głównym źródłem wiadomości na tematy ochrony środowiska.

Aż 62 % badanych studentów jest przekonana, że warto ponieść koszty związane z zamykaniem zakładów, które prowadzą szczególnie uciążliwą produkcję. Nawet jeśli wiąże się to np. z bezrobociem załogi. Jednocześnie aż 30% studentów sądzi, że przeciwko takim projektom wystąpiłoby 100% załogi zamykanego zakładu.

Zdaniem mechaników edukację ekologiczną należałoby wprowadzić jak najwcześniej, najlepiej już do szkół podstawowych (56% odpowiedzi), reszta wprowadziłaby ją później. Natomiast 3% przyszłych mechaników uważa taką wiedzę za zbędną.

Gdyby studenci mieli do wyboru dwa artykuły, jeden tańszy, ale szkodliwy dla środowiska, a drugi droższy, ale przyjazny środowisku (np. dezodorant lub proszek do prania) to jaki byłby ich zakup? I znowu połowa nabyłaby pierwszy towar, a druga połowa ten drugi. 75% respondentów rozpoznaje tabelki ekologiczne na produktach, ale kieruje się nimi przy wyborze 56% ankietowanych. Dla pozostałych mają one małe znaczenie lub nie mają wcale. Tylko 60 % mechaników deklaruje gotowość segregacji śmieci. Jednocześnie gotowość taką wykazuje 95% ludności Polski, a 90% ankietowanych studentów *elektrotechniki*.

A oto lista zagrożeń sporządzona przez studentów. Na pierwszym miejscu zagraża nam według nich dziura ozonowa, na drugim miejscu wycinka lasów tropikalnych prowadząca do zmian klimatycznych. Trzecim z kolei ważnym zagrożeniem jest dla nich efekt cieplarniany. W dalszej kolejności postrzegają zanieczyszczenie powietrza przez przemysł, zanieczyszczenie wód oraz kwaśne deszcze. Ta lista jest inna niż w próbie ogólnopolskiej, gdzie dziura ozonowa była także najgroźniejsza, ale kolejne miejsca zajmowały zagrożenia lokalne: zanieczyszczenia powietrza i wód. Przyszli mechanicy nie zauważają w ogóle problemu wyczerpywania się zasobów. Nie zwrócili też uwagi na ginięcie gatunków roślin i zwierząt. Nasi studenci uważają zagrożenia globalne za bardziej groźne niż te naprawdę przestrzennie najbliższe, a więc bezpośrednio oddziaływujące na ludzi. Myślę, że na taki właśnie ranking ma wpływ telewizja, jako deklarowane podstawowe źródło informacji, która nagłaśnia właśnie problemy światowe mało czasu poświęcając problemom polskim.

Skoro już wyraźnie widać **polaryzację poglądów**, nie dziwi odpowiedź na pytanie o gotowość poniesienia kosztów na ochronę środowiska . Połowa studentów odrzuca taką propozycję, nie godząc się na żadne datki. Druga połowa deklaruje systematyczne wpłaty na ochronę i nie są to wcale małe pieniądze jak na studencką kieszeń. Studenci ci zgodziliby się wpłacać od 5 do 10 PLN miesięcznie i większość nawet właśnie 10.

Wniosek o istnieniu wśród mechaników dwóch równolicznych grup: prośrodowiskowej i obojętnej ekologicznie ostatecznie potwierdza wyrażenie poglądów na politykę ekologiczną. 50% uważa, że w obecnej sytuacji kraju rozwój produkcji jest ważniejszy niż ochrona środowiska. 50% twierdzi, że Polskę stać na to aby równocześnie rozwijać przemysł i ponosić nakłady na ochronę środowiska oraz, że w tej chwili powinno się chronić środowisko nawet ograniczając produkcję.

W badaniach nad postawami określa się przeważnie trzy komponenty: behawioralny, poznawczy i emocjonalno-oceniający. Sądzę, że w przypadku grupy ekologicznej dominuje komponent emocjonalno-oceniający nad pozostałymi. Dlatego ważne jest kształtowanie postaw emocjonalnych oprócz konieczności edukacji. Wszystkie dane z ankiety, które mogą niepokoić nie zmieniają faktu, że studenci mechaniki wśród hierarchii wartości uznają wartości ekologiczne. To od nas, edukatorów zależy, czy zdołamy „przeciągnąć" większą niż dotychczas liczbę osób do grupy proekologicznej.

Krystyna Słodczyk adiunkt w Katedrze Urządzeń dla Przemysłu Spożywczego i Ochrony Środowiska na WM

19 listopada 1999 r. w Politechnice Opolskiej odbędzie się konferencja naukowa pt. „Własność intelektualna w gospodarce rynkowej", w której referentami będą wybitne autorytety naukowe i praktycy w tej dziedzinie.

Honorowy patronat nad imprezą objął Zarząd Województwa Opolskiego oraz J M Rektor Politechniki Opolskiej – Piotr Wach.

Na program konferencji składają się referaty, które opublikowane zostaną w formie zeszytu naukowego w nowej serii „Własność intelektualna".

Konferencja adresowana jest do szerokiego grona zainteresowanych, a szczególnie do kadry kierowniczej nauki i przemysłu.

Konferencja odbędzie się w sali Senatu Politechniki Opolskiej.

Zainteresowanych uczestnictwem w konferencji prosimy o kontakt z rzecznikiem patentowym – Panią Wiesławą Surmiak /tel. 455-60-41, wew. 148/ do dnia 5 listopada 1999 r.

„INFOBAZY'99 – BAZY DANYCH DLA NAUKI" – KONFERENCJA W GDAŃSKU

W dniach od 30 sierpnia do 1 września br. w Gdańsku odbyła się pod patronatem Komitetu Badań Naukowych druga z kolei naukowo-promocyjna konferencja „Infobazy'99 - bazy danych dla nauki". Celem konferencji było zaprezentowanie aktualnych osiągnięć w tworzeniu i udostępnianiu baz danych dla nauki w Polsce, wymiana doświadczeń i omówienie problemów w tworzeniu i utrzymaniu naukowych baz danych. Konferencja miała charakter interdyscyplinarny. Podczas obrad prezentowane były bazy przyrodnicze, meteorologiczne, rolnicze, medyczne, fizykochemiczne, biochemiczne, techniczne, ekonomiczne, historyczno-humanistyczne, artystyczne, biblioteczne oraz narzędzia do tworzenia baz.

Ze względu na interesującą środowisko naukowe Politechniki Opolskiej tematykę części baz, poniżej przedstawiono ich krótką charakterystykę oraz sposób dostępu.

- Krajowy informator o bazach danych INFOBAZA utworzony w Centrum Informatycznym Trójmiejskiej Akademickiej Sieci Komputerowej w Politechnice Gdańskiej zawiera spis oraz krótką charakterystykę krajowych baz danych wraz ze sposobem dostępu i użytkowania. Ponadto INFOBAZA zawiera spis oprogramowania użytkowego dostępnego w Centrach Komputerów Dużej Mocy wraz z informacjami o jego umiejscowieniu na platformach sprzętowych. Baza jest udostępniana bezpłatnie wszystkim użytkownikom, umożliwiając szybki dostęp do informacji o zasobach istniejących w środowisku naukowo-badawczym kraju. Pojedynczy rekord opisujący bazę danych zawiera między innymi następujące informacje: nazwę, zakres tematyczny i funkcjonalny bazy, płaszczyznę sprzętowo-programową bazy, nazwę instytucji będącej właścicielem bazy. Dostęp do bazy znajduje się na głównej stronie TASK pod adresami:
  http://www.task.gda.pl
  http://infobaza.task.gda.pl
- Bazy przyrodnicze
  - *Zintegrowany system botanicznych baz danych* utworzony w Instytucie Botaniki PAN w Lubiczu zawiera następujące bazy:
    - *Kto jest kim w botanice polskiej* - szczegółowa baza danych biograficznych obejmująca ponad 1200 osób pracujących w szeroko rozumianej botanice;
    - *Polskie zbiory zielnikowe* - baza zawierająca informacje o 61 polskich zielnikach, o instytucji posiadającej ten zbiór i o obszarze geograficznym do jakiego odnoszą się kolekcje;
    - *Bazy dotyczące roślin naczyniowych Polski* obejmują wszystkie rośliny naczyniowe występujące w Polsce zarówno rodzime jak i zadomowione. Dostęp do systemu jest nieodpłatny pod adresem:
      http://www.ib-pan.krakow.pl
  - *Batymetryczna baza danych oceanograficznych* utworzona w Instytucie Morskim w Gdańsku z myślą o uczonych zajmujących się numerycznym modelowaniem zjawisk hydrodynamicznych, zmian jakości wody i transportu osadów, dla których istotnym elementem jest wiarygodna informacja o batymetrii modelowanego akwenu. Dostęp do bazy:
    http://wwwzoo.im.gda.pl/bathym/base.htm
  - *Baza danych warunków hydrologiczno-meteorologicznych oraz ekologicznych dla wschodniej części polskiego wybrzeża* zawiera dwie podstawowe grupy wielkości i parametrów opisujących następujące charakterystyki morskiej strefy brzegowej: ukształtowanie topograficzne i batymetryczne charakterystycznych odcinków wschodniego wybrzeża oraz meteorologię i hydrologię, w tym wiatry i ciśnienie atmosferyczne, temperatury powietrza oraz wody morskiej, poziomy morza, powierzchniowe fale wiatrowe. Baza została opracowana w Instytucie Budownictwa Wodnego PAN w Gdańsku i jest dostępna pod adresem:
    http://www.ibwpan.gda.pl
  - *Internetowe Muzeum Geologiczne* - w oparciu o zinwentaryzowane zasoby Muzeum Geologicznego Instytutu Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego powstała baza danych wspomagająca badania paleontologiczne wraz z częściową dokumentacją fotograficzną. Baza umożliwia wyszukiwanie informacji o okazach według kluczy: regionalnego, wiekowego, gatunkowego itp. Jest udostępniona bezpłatnie pod adresem:
    http://img.ing.uni.wroc.pl
  - *Leśne bazy danych Instytutu Badawczego Leśnictwa w Warszawie* zawierają 5 baz dotyczących banku danych o pożarach lasów, pomiarów rocznych przyrostu drewna, archiwum zdjęć satelitarnych NOAA-AVHRR, rejestru plantacji nasiennych i plantacji upraw roślinnych oraz Puszczy Białowieskiej. Dostęp do bazy pod adresem:
    http://www.ibles.waw.pl
- Bazy gospodarcze
  - *System informacji o technice rolniczej i ochronie środowiska* składa się z dwóch baz *ITER* i *Maszyny rolnicze*. Baza *ITER* obejmuje zagadnienia dotyczące mechanizacji procesów technologicznych w rolnictwie. Zawiera streszczenia w języku polskim z czasopism, książek, tłumaczeń i innych źródeł krajowych i zagranicznych sprowadzanych do Polski. W bazie *Maszyny rolnicze* zawarte są materiały dotyczące urządzeń i maszyn związanych z produkcją rolniczą. Bazy powstały w Instytucie Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Warszawie. Dostęp do baz poprzez Internet pod adresem:
    http://www.ibmer.waw.pl
  - *Cyfrowa mapa topograficzna* - baza regionalnego systemu informacji przestrzennej północno-wschodniej Polski powstała w Instytucie Informatyki Politechniki Białostockiej. Informacje gromadzone są w tzw. warstwach tematycznych (informacyjnych) zawierających dane ściśle określonego rodzaju, należące do określo-

nej klasy obiektów (np. drogi) lub posiadające pewną specyfikację logiczną (np. obszary o najmniejszej gęstości zaludnienia). Dostęp do bazy pod adresem: http://www.gis.bialystok.pl

- *System informatyczny gospodarki odpadami w Polsce SIGOP* opracowany w Instytucie Gospodarki odpadami w Katowicach zawiera bazy, w których zarejestrowano ponad 10.000 odpadów, 800 producentów, 34000 składowisk odpadów w tym 1300 składowisk odpadów niebezpiecznych oraz informacje o 450 krajowych technologiach gospodarczego wykorzystania odpadów i 100 technologiach zagranicznych dotyczących unieszkodliwiania i utylizacji odpadów. Dostęp do bazy poprzez Internet pod adresem: http://www.igo.katowice.pl/bazy

- Bazy techniczne
  - *Baza danych SAWIOS* opracowana w Ośrodku Informacji Naukowej i Technicznej Instytutu Obróbki Skrawaniem w Krakowie jest bibliograficzną bazą rejestrującą czasopisma i materiały konferencyjne dotyczące technik wytwarzania, w tym jakości produkcji, jej sterowania, ogólnych zagadnień z zakresu konstrukcji maszyn, obróbki ze skrawaniem, w tym wiórowej, narzędzi skrawających. Baza ta oprócz danych bibliograficznych zawiera analizy dokumentacyjne wykonane na podstawie dokumentów źródłowych. Baza jest dostępna pod adresami : **http://www.ios.krakow.pl** i **htttp://hermes.ios.krakow.pl/sawios**
  - *Komputerowe bazy danych Instytutu Chemii Nieorganicznej w Gliwicach* zawierają bazę opisów bibliograficznych wydawnictw zwartych będących w posiadaniu biblioteki IChN oraz bazę Informacja chemiczna zawierającą dane ważniejszych publikacji w czasopismach naukowo-technicznych prenumerowanych przez IChN. Bazy są dostępne pod adresem : http://www.ichn.gliwice

- Bazy biblioteczne

Coraz więcej bibliotek udostępnia informację o swoich zbiorach w sieci Internet. Poniżej podano adresy tych placówek, których zbiory mogą być interesujące dla naszych studentów i pracowników Politechniki Opolskiej.

- *banki informacji o zasobach aparaturowych i bibliotecznych* Instytutu Agrofizyki PAN dostępne pod adresami: http://www.ipan.lublin.pl **http://athena.ipan.lublin.pl/biblioteka** lub-**/aparatura**
- *komputerowe katalogi bibliotek Lublina* dostępne są pod adresem: http://www. biblioteki.lublin.pl
- katalog Biblioteki Politechniki Śląskiej http://www.polsl.gliwice.pl/alma.mater/pozostale/bibgl.html
- *baza danych o zawartości ponad 140 czasopism technicznych* dostępna pod adresem : http://ciuw.warman.net/alf/baztech/
- *katalog książek i czasopism gromadzonych w Bibliotece Głównej AWF we Wrocławiu* http://BG.AWF.Wroc.PL
- komputerowe informacyjne bazy Akademii Ekonomicznej w Krakowie http://kangur.ae.krakow.pl

Jedna z sesji konferencji była poświęcona bazom narzędziowym: problemom organizacji i dystrybucji w Internecie różnego typu baz.

Konferencja w Gdańsku potwierdziła wypracowanie wizji rozwoju naukowych baz w Polsce. Duża część istniejących baz charakteryzuje się wysokim poziomem merytorycznym, dużym zainteresowaniem użytkowników, dlatego, prace nad dalszym rozwijaniem baz są celowe. Czynnikiem niezbędnym jest opracowanie przez Komitet Badań Naukowych spójnego sposobu ich finansowania. Bowiem koszty napełniania i utrzymywania baz przekraczają możliwości finansowe wielu instytucji, w których są tworzone.

Odnotować należy powstanie bazy o bazach naukowych tworzonych w Polsce. Potrzeba istnienia takiej bazy była sygnalizowana na I Krajowej Konferencji nt. „Bazy danych dla Nauki INFOBAZY'97".

Również bardzo pomocna dla nauki polskiej powinna być baza indeksująca polskie naukowe czasopisma techniczne, ponieważ w Bibliografii Zawartości Czasopism tworzonej w Bibliotece Narodowej niewielki jest udział technicznych czasopism naukowych. Potrzeba zgromadzenia literatury krajowej, szczególnie przez studentów kierunków technicznych, kadry inżynierskiej oraz pracowników naukowych zajmujących się szeroko pojętymi zagadnieniami techniki przysparza wiele problemów i w wielu przypadkach ogranicza się do żmudnego przeglądania całych roczników czasopism. Dlatego od dawna była sygnalizowana potrzeba utworzenia takiej bazy. Konsorcjum 20 naukowych bibliotek technicznych, wśród których jest również Biblioteka Główna Politechniki Opolskiej, w 1997 roku podjęło się stworzenia takiej bazy.

Wszystkie wystąpienia uczestników konferencji zostały opublikowane w materiałach konferencyjnych „INFOBAZY'99 - bazy danych dla nauki. Materiały są dostępne w Oddziale Informacji Naukowej Politechniki Opolskiej.

opracowała Elżbieta Czerwińska

- W związku z przejściem na emeryturę w dniu 15.10.1999 roku kustosza mgr **Marii Wojnarowskiej-Pawelec** wieloletniego kierownika Biblioteki Wydziału Mechanicznego dyrekcja Biblioteki w imieniu własnym, współpracowników i wszystkich czytelników składa gorące podziękowania za długie lata pracy, życzliwość i uśmiech.
- W dniach 23.08–1.09. 1999 odbyła się w Gdańsku II ogólnopolska konferencja „Infobazy'99 - bazy danych dla nauki". W konferencji uczestniczyła dyrektor biblioteki dr inż. Elżbieta Czerwińska.
- W dniach 21-22 września 1999 roku kustosz mgr **Halina Szlejf** uczestniczyła w ogólnopolskim seminarium nt. „Tworzenie serwisów informacyjnych w oparciu o system informatyczny SOWA".
- W dniu 28.09.1999 roku dyrekcja Biblioteki Politechniki Opolskiej uczestniczyła w uroczystym otwarciu zmodernizowanej Biblioteki Politechniki Warszawskiej i ogólnopolskiej konferencji nt. „Kierunki modernizacji usług biblioteczno-informacyjnych w bibliotekach naukowych szkół wyższych".

Informacja o liście filadelfijskiej czasopism naukowych uzyskujących najwyższe notowania w Komitecie Badań Naukowych

Biblioteka Główna uprzejmie informuje, że aktualną listę filadelfijską czasopism można znaleźć pod adresem internetowym **www.isinet.com**. Wchodząc do bazy Institute for Science Information, należy wybrać opcję *Journal List Bookmark Notice*, następnie opcje: *Jornal Lists, Master Journal Lists* i *View Journal List*. Na planszy *View Journal Lists* czasopisma są uporządkowane alfabetycznie. Wchodząc w kolejne litery alfabetu, uzyskujemy listę czasopism z dodatkową informacją o instytucji, miejscu wydania czasopisma, jego częstotliwości i numerze ISSN.

215 Zeszytów Naukowych Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu

„Zeszyty Naukowe", „Prace Naukowe" – tak tytułuje się zwykle wydawnictwa publikowane przez wyższe uczelnie. Bibliografie zaliczają je do **wydawnictw ciągłych**. Tego typu wydawnictwa składają się z serii, które tworzą zeszyty o wspólnym tytule (poszczególne zeszyty mogą mieć swój własny tytuł) i kolejnej numeracji. Zwykle jest też prowadzona numeracja wg tzw. zbioru ogólnego, czyli obejmująca całość wydawnictwa, niezależnie od numeracji poszczególnych zeszytów serii. Wydawnictwa te obejmują prace różnych autorów, ukazują się w nieokreślonych odstępach czasu, liczba zeszytów w poszczególnych seriach może być różna; czasem okładka jest jednolita dla całego wydawnictwa.

Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu zaczęły się ukazywać w roku 1972.

W pierwszym numerze serii „Problematyka Różna", który był jednocześnie pierwszym numerem zbioru ogólnego, zamieszczone zostało „Słowo wstępne", w którym czytamy:

Niniejsza publikacja stanowi pierwsze opracowanie z serii Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu. Ukazuje się ona w pięciolecie istnienia Szkoły i w dwa lata po złożeniu pierwszej pracy w Redakcji. Problematyka poruszanych zagadnień jest różnorodna, gdyż przygotowanie zeszytów specjalistycznych, w okresie organizacyjnym Szkoły, przy dużym obciążeniu dydaktycznym pracowników, nie było możliwe.

W Zeszycie znajdują się opracowania, dotyczące cyklicznego przepływu ciepła, wytrzymałości, metaloznawstwa, modelowania analogowego oraz fizyki ciała stałego.

Ożywiająca się działalność naukowa pracowników Szkoły, pozwala żywić nadzieję, że tego typu publikacje będą ukazywały się częściej.

Podpisano: *Senacka Komisja Wydawnicza i Biblioteczna*.

Przewodniczącym Komisji Wydawniczej był wówczas dr **Grzegorz Bryll**, redaktorem Zeszytów Naukowych dr **Antoni Guzik**. Zeszyt wydrukowano w Zakładzie Graficznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

W tym samym roku ukazały się jeszcze: „Problematyka Różna" z. 2 oraz zeszyt zatytułowany „Prace Habilitacyjne".

W kolejnych latach ukazały się pierwsze numery zeszytów następujących serii:

- 1973: Elektryka, Mechanika, Nauki Społeczne
- 1974: Budownictwo, Fizyka
- 1975: Języki Obce, Matematyka.

W ten sposób ukształtowały się serie:

- Budownictwo,
- Elektryka,
- Fizyka,
- Języki Obce,
- Matematyka,
- Mechanika,
- Nauki Społeczne,
- Prace Habilitacyjne,
- Problematyka Różna.

Zestawienie zeszytów wydanych w poszczególnych latach zawiera tabela 1.

Wg numeracji zbioru ogólnego puste pozostały numery: 41, 68, 110, 121.

W obrębie poszczególnych serii nie ukazały się zeszyty:

- Budownictwo z. 16
- Matematyka z. 10
- Mechanika z. 10
- Nauki Społeczne z. 14, ale w tej serii ukazały się dwa zeszyty nr 15: jako 123 i 130 ogólnego zbioru.

Zaskakuje mała liczba zeszytów wydanych w roku 1996 – 3 numery. Wyjaśnienie znajdujemy w historycznym fakcie uzyskania przez uczelnię w tym właśnie roku statusu politechniki, więc ukazało się 7 zeszytów z nadrukiem „Zeszyty Naukowe Politechniki Opolskiej": Budownictwo z. 40, 41; Elektryka z. 43, 44; Nauki Społeczne z. 41, 42; Prace Studenckich Kół Naukowych z. 1. Razem otrzymujemy więc w roku 1996 tę samą liczbę 10 zeszytów, jaką wydano w roku 1995.

W 215 opublikowanych Zeszytach Naukowych WSI w Opolu zamieszczono około 2600 artykułów, których autorami byli głównie pracownicy naukowi uczelni.

Poza numeracją ciągłą zbioru ogólnego ukazał się w 1996 roku zeszyt opatrzony numerem 1 zatytułowany: „Prace Studenckich Kół Naukowych". Znalazły się w nim prace studentów, wykonane w czasie seminarium, które łącznie z wykładem z teorii sprężystości, plastyczności i reologii prowadził prof. dr hab. inż. **Jan Kubik** na Wydziale Budownictwa w roku akademickim 1994/1995.

Zgodnie z definicją, poszczególne zeszyty zawierają artykuły wielu autorów. Powstają jednak na uczelniach prace typu monograficznego, studyjnego lub przeglądowego autorstwa jednej osoby. W przypadku omawianego wydawnictwa pierwszą tego typu publikacją autorską jest praca habilitacyjna prof. dra hab. inż. **Oswalda Matei** opublikowana w serii „Prace Habilitacyjne" w roku 1972.

Powstawanie tego typu publikacji wskazywało na konieczność wyodrębnienia się kolejnej serii zeszytów – od roku 1982 zaczyna się ukazywać seria „Studia i Monografie". Tabela 2 ukazuje zeszyty z tej serii w rozbiciu na wydziały i lata.

Zeszyty nr 11, 16, 18, 21, 28, 31, 32, 34, 37, 41, 49, 57, 61, 62, 68, 73, 75, 77, 82 to prace habilitacyjne (razem: 19). Dlaczego nie ukazały się w istniejącej od 1972 roku serii tak właśnie zatytułowanej? Odpowiedzi należy pewnie szukać w

Tabela 1. Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu wydane w poszczególnych latach wg numeracji w seriach

Rok	Bud.	Elekt.	Fiz.	Jęz. Ob.	Mat.	Mech.	N. Społ.	Pr. Hab.	Pr. Róż.	Razem
1972								1	1, 2	**3**
1973		1				1, 2	1		3	**5**
1974	1		1			3	2			**4**
1975	2		2	1	1	4, 5				**6**
1976	3, 4, 6,	2				6	3			**6**
1977	5, 8	3			2	7, 9	4			**7**
1978	9, 10	4, 6		2		8, 12				**7**
1979	7, 13, 14,	8, 12				14	5, 6, 7, 8			**10**
1980	11	5, 9, 10, 11, 13, 15			3	11, 13, 17, 18, 19				**13**
1981	15	14, 16, 17				15				**5**
1982	12, 18	7, 18, 19		3	6	16, 23	9		4, 5	**12**
1983	20	20, 21			4, 5	20, 21, 22, 24, 25			6	**11**
1984	17, 19, 21		3		7	26, 27	10		7	**9**
1985		22, 23	4		8, 9	28, 29	11, 12		8	**10**
1986	22, 24	24, 25, 26	5		11	31	13, 15, 15			**11**
1987	23, 27, 28	31	6		12	32, 33	16, 17		9	**11**
1988	26	27, 33				34	18, 19, 20, 21			**8**
1989	30, 31	28	7			36, 37	23, 24		10	**9**
1990	25, 29, 32	30	8			30, 35, 38, 39	22, 25, 26			**12**
1991		29, 32	9			40, 41, 42	27, 28, 29			**9**
1992	33, 34, 35	34, 35, 36	10, 11			43, 44, 45, 46	30, 31, 32			**15**
1993	36	37	12			47	33, 34, 35, 36			**8**
1994	37, 38	38, 40	13, 14		13	48, 49, 50	37, 38			**12**
1995	39	39, 41, 42	15, 16			51	39, 40			**9**
1996			17, 18			52				**3**
Razem	**38**	**42**	**18**	**3**	**12**	**51**	**40**	**1**	**10**	**215**

indywidualnych rozmowach z autorami poszczególnych prac bądź z redaktorami wydawnictwa.

Od pierwszych lat działalności uczelni wydziały i zakłady organizowały konferencje naukowe, z których materiały zamieszczano w publikowanych zeszytach; w sumie ukazało się 57 zeszytów, zawierających referaty autorów uczelni opolskiej i zaproszonych gości. Zeszyty zawierające materiały konferencyjne prezentuje tab. 3.

Większość zeszytów zawiera pełne teksty wystąpień konferencyjnych, inne są zbiorami streszczeń (np. Elektryka z. 13). Bywa i tak, że najpierw ukazuje się zeszyt, zawierający streszczenia referatów (np. Fizyka z. 13), a pełne referaty zostają wydrukowane w następnych zeszytach serii (Fizyka z. 14 cz. 1, 2).

Prezentując Zeszyty Naukowe, nie można pominąć nazwisk redaktorów całego wydawnictwa oraz redaktorów poszczególnych serii.

Przewodniczącym komisji wydawniczej w latach 1972–1975 był dr **Grzegorz Bryll**, a w latach 1975–1977 doc. dr **Mieczysław Tokarski**. Redaktorem „Zeszytów…" był w tych latach doc. dr **Antoni Guzik**.

W roku 1976 wydany został zeszyt nr 2 z serii Elektryka. Przewodniczącą Komisji Wydawniczej przy publikowaniu tego zeszytu była dr **Maria Jastrzębska**, redaktorem „Zeszytów" – doc. dr Antoni Guzik.

W roku 1977 zmienia się nazwa organu wydającego zeszyty naukowe: działa teraz Komitet Redakcyjny Wydawnictw Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu. W latach 1977–1978

Tabela 2. Studia i Monografie. Numery wydanych zeszytów wg lat i wydziałów

Rok	WB	WEiA	WM	IMFiCh	IZ	Inni	Razem
1982	1						**1**
1983	2, 3					4	**3**
1984			5				**1**
1986	6						**1**
1987		9, 11	7, 17, 18		8		**6**
1988	26	20, 28	19, 22, 23			24	**7**
1989	31		10, 14, 32, 33		27, 29	12, 36	**9**
1990	30, 42	40, 41	21, 25, 34, 37		13, 35	43	**11**
1991	48, 50, 51	47	16, 39, 45	15, 38, 44, 46	49		**12**
1992	56, 57, 62	52, 61	54, 59, 60	58	55		**10**
1993	66, 68	69	53, 63, 65, 67		64		**8**
1994	72	73, 75, 77, 79	74, 82		71, 81		**9**
1995	83	87	76, 78, 80, 86	84	85		**8**
Razem	**18**	**15**	**31**	**6**	**11**	**4**	**85**

Tabela 3. Zeszyty zawierające materiały konferencyjne wg numeracji w seriach

Rok	Bud.	Elekt.	Fiz.	J. Ob.	Mat.	Mech.	N. Społ.	Pr. Hab.	Pr. Róż.	Razem
1974	1									**1**
1979		8								**1**
1980		9, 10, 11, 13, 15				18, 19				**7**
1981		14, 16, 17								**3**
1982	18									**1**
1983						25				**1**
1984	21									**1**
1985					9	29	12			**3**
1986						31	15			**2**
1987						33	17			**2**
1988		27, 33					19, 20, 21			**5**
1989	30, 31						23, 24			**4**
1990	32						25, 26			**3**
1991		32					28			**2**
1992	35	34				45	31, 32			**5**
1993		37					33, 35			**3**
1994		38, 40	13			50	38			**5**
1995		41, 42	14, 15, 16				40			**6**
1996			17			52				**3**
Razem	7	18	5		1	9	17			**57**

jego przewodniczącym był doc. dr Grzegorz Bryll, redaktorem „Zeszytów" – doc. dr **Antoni Guzik**. W latach 1978–1979 przewodniczącym Komitetu Redakcyjnego Wydawnictw WSI był doc. dr **Antoni Guzik**, a w latach 1979–1980 doc. dr hab. inż. **Zdzisław Kabza**. Od roku 1980 do 1984 przewodniczy Komitetowi doc. dr hab. inż. **Leon Troniewski**, a w latach 1984–1987 – doc. dr hab. inż. **Józef. S. Suchy**. W roku 1986 następuje kolejna zmiana nazwy ciała, wydającego „Zeszyty": powstaje Komitet Redakcyjny działający zwykle w 7-osobowym składzie:

- dr **Marian Ciepaj** (od roku 1988)
- doc. dr **Antoni Guzik** (1986–1996)
- dr inż. **Anna Kajura** (1986–1996)
- mgr **Janusz Nawarowski** (1986–1990)
- mgr **Renata Pyka** (od roku 1996)
- prof. dr hab. **Robert Rauziński** – przewodniczący w latach 1988–1996
- dr inż. **Wojciech Skowroński** (od roku 1991)
- dr **Piotr Steckiewicz** (1986–1990)
- doc. dr hab. inż. **Józef S. Suchy** – przewodniczący w latach 1986–1988
- dr **Aleksander Świtoński** (w roku 1988)
- dr **Stanisław Wiejak** (w latach 1991–1995)
- dr inż. **Jerzy Wyrwał** (1986–1987)

Poczynając od roku 1973, poszczególne zeszyty serii lub całe serie mają swoich redaktorów.

Na dwóch zeszytach spotykamy informację, iż zostały wydane w 10-lecie WSI: są to Budownictwo z. 6 i Nauki Społeczne z. 3. O 20-leciu uczelni pamiętali redaktorzy serii Nauki Społeczne – informacja o nim znalazła się na zeszycie nr 15. W latach 1990–1991 ukazały się zeszyty z adnotacją o 25–leciu WSI: Budownictwo z. 29, z. 35; Elektryka z. 29, z. 32; Fizyka z. 9; Mechanika z. 38–z. 42, z. 45; Nauki Społeczne z. 25–z. 29. 30-lecie uczelni podkreślono na stronie tytułowej z. 41 serii Elektryka.

W pierwszych latach Zeszyty Naukowe WSI były drukowane w Zakładzie Graficznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. W roku 1978 pierwsze trzy zeszyty wydrukowano w Dziale Wydawnictw Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu; były to: Elektryka z. 4 i z. 6 oraz Mechanika z. 12. Także w Opolu był drukowany z. 10 serii Budownictwo, wydany w 1978 r. – druk wykonano w Wojewódzkim Ośrodku Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej. Kolejne zeszyty były już wydawane w macierzystym Dziale Wydawnictw.

W latach 1972–1976 nakład Zeszytów Naukowych WSI w Opolu wynosił 200, 250 do 300 egz. W latach następnych wyraźnie zmniejszył się i zwykle wynosił 145–150; bywały i większe nakłady, np. materiały konferencji GRE '94 ukazały się w nakładzie 360 egz., zaś zeszyt serii Elektryka nr 41 wydany z okazji jubileuszu 30-lecia WEiA ukazał się w nakładzie 560 egz.

Do biblioteki Głównej Uczelni przekazywano do 25 egz. omawianego wydawnictwa. Jeden ciąg był opracowany i opisywany w katalogach bibliotecznych – służył czytelnikom do korzystania na miejscu; drugi był przesyłany w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych do zainteresowanych osób, a także służył do celów wystawienniczych. Pozostałe zeszyty wysyłano do bibliotek uczelni krajowych i zagranicznych w ramach wymiany.

Omawiane wydawnictwo jest kontynuowane pod nazwą „Zeszyty Naukowe Politechniki Opolskiej". Wraz z rozwojem tematyki badań na Uczelni powstawać będą nowe serie, rosnąć będzie zapewne także ilość zeszytów, wydawanych w kolejnych latach.

Przeglądając wydawnictwa bibliograficzne spotykamy bibliografie zawartości zeszytów naukowych różnych uczelni, które ukazują się zwykle z okazji okrągłych rocznic 25-lecia czy 30-lecia działalności naukowej macierzystej jednostki. Tego typu prace ułatwiają poszukiwania, pozwalają zapoznać się z problematyką badawczą określonego zespołu autorskiego bez konieczności sprowadzania wszystkich wydawnictw danej serii i zamówić w ramach wypożyczeń bibliotecznych tylko konkretny, interesujący artykuł. Czy nie należałoby pokusić się o opracowanie także bibliografii zawartości „Zeszytów Naukowych Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu", które są już zamkniętą całością?

Antonina Solka

Rozpoczęcie nowego roku akademickiego jest także okazją do wyróżnienia niektórych pracowników Uczelni nagrodą JM Rektora za szczególne osiągnięcia. Nagrody przyznawane są w dwóch grupach – nauczycieli akademickich oraz pracowników nie będących nauczycielami. Wyłonienie grupy osób nagrodzonych odbywa się w specjalnie do tego celu powołanych komisjach, a te pracują w oparciu o stosowne regulaminy. Niżej prezentujemy nazwiska osób wyróżnionych nagrodą Rektora , a ponadto regulamin przyznawania nagród w grupie pracowników nie będących nauczycielami, który w ostatnim roku uległ pewnym zmianom. Gwoli wyjaśnienia należy dodać, że jednostek nagrody jest 100, a rozbicie ich na poszczególne wydziały i piony przedstawia się następująco:

WB –5, WEiA – 9, WM – 8, WWFiF – 1, IMFCh – 3, IŻ – 1 BGł. – 7, SJO –1, pion dyrektora admninistracyjnego – 33, pion rektora 22 i 10 w rezerwie, do dyspozycji rektora

Wykaz nagrodzonych nauczycieli

Nagrodę indywidualną I stopnia otrzymali:

1. Prof. dr hab. inż. **Ewald Macha**, za osiągnięcia naukowe w dziedzinie badań nad wieloosiowym zmęczeniem materiałów.
2. Dr hab. **Marian Partyka**, profesor Politechniki Opolskiej, za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną, a w szczególności za publikacje z zakresu logiki wielowartościowych procesów decyzyjnych.
3. Dr hab. inż. **Wojciech Siłka**, profesor Politechniki Opolskiej, za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne, a w szczególności za cykl publikacji z dziedziny energochłonności ruchu samochodu.
4. Dr hab. inż. **Wojciech Skowroński**, profesor Politechniki Opolskiej, za osiągnięcia w dziedzinie dorobku publikacyjnego.
5. Prof. dr hab. inż. **Jerzy Skubis**, za osiągnięcia w dziedzinie kształcenia kadry i działalności naukowej w zakresie techniki wysokich napięć.
6. Prof. dr hab. inż. **Piotr Wach** za osiągnięcia w dziedzinie nauk technicznych, potwierdzone uzyskaniem tytułu profesora.
7. Dr hab. inż. **Stanisław Witczak**, profesor Politechniki Opolskiej za pracę habilitacyjną pt. "Półempiryczny model procesów cieplno-przepływowych przy wrzeniu amoniaku w rurach."
8. Dr hab. inż. **Zbigniew Zembaty**, profesor Politechniki Opolskiej za pracę habilitacyjną pt. "Efekty propagacji fal w drganiach budowliprzy losowym wymuszeniu kinematycznym".

Nagrodę zespołową I stopnia otrzymali:

1. Dr inż. **Karol Grandek**, za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, organizacyjne i aktywność zawodową.
2. Dr hab. inż. **Ryszard Rojek**, profesor Politechniki Opolskiej, za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, organizacyjne i aktywność zawodową.

Nagrodę indywidualną II stopnia otrzymali:

1. Dr inż. **Piotr Bernat**, za osiągnięcia w grupie młodych pracowników nauki w dziedzinie naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej, a w szczególności za publikacje z zakresu monitorowania stanu procesu skrawania i pracę doktorską nt. "Badanie procesu toczenia dla potrzeb diagnozowania z zastosowaniem wieloczujnikowego układu pomiarowego".
2. Dr inż. **Tomasz Boczar**, za osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych w grupie młodych pracowników nauki z zakresu oceny wyładowań niezupełnych.
3. Dr inż. **Jadwiga Krych**, za zorganizowanie zjazdu absolwentów WSI i Politechniki Opolskiej.
4. Dr inż. **Tadeusz Łagoda**, za osiągnięcia naukowe w dziedzinie badań nad wieloosiowym zmęczeniem losowym elementów maszyn i konstrukcji.
5. Dr hab. inż. **Ernest Mendrela**, profesor Politechniki Opolskiej, za osiągnięcia w dziedzinie działalności naukowej i rozwoju kadry naukowej, a w szczególności za cykl publikacji z zakresu konstrukcji i badań maszyn elektrycznych specjalnych z magnesami trwałymi.
6. Dr inż. **Anna Pocica**, za osiągnięcia naukowe w dziedzinie spawalnictwa, w tym za cykl publikacji dotyczący elektrod wolframowych oraz za działalność organizacyjną.
7. Dr inż. **Feliks Szczot**, za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne, a w szczególności za cykl publikacji z dziedziny światłowodowych sieci i czujników pomiarowych.
8. Dr hab. inż. **Roman Ulbrich**, profesor Politechniki Opolskiej za zorganizowanie wystawy i forum dyskusyjnego nt. "Innowacyjność i transfer technologii".
9. Dr **Agata Zagórowska** za osiągnięcia naukowe oraz w dziedzinie dydaktyczno-wychowawczej, organizacji i rozwoju Instytutu Zarządzania.

Wykaz osób nie będących nauczycielami akademickimi, zakwalifikowanych do nagrody rektorskiej ze specjalnego funduszu nagród

1. PION REKTORA i PROREKTORÓW

	stopień nagrody
1. MORAWSKA Mieczysława	I
2. JURCZYŃSKI Henryk	II
3. OBROCKA Regina	II
4. DRĄŻEK Anna	II
5. SURMIAK Wiesława,	II
6. WALUŚ Józef,	I
7. FIJAK Janusz,	II
8. DUDA Krystyna,	II
9. SZWEDA Waldemar,	II
10. MICHNIEWICZ Andrzej,	II
11. JÓZEK Piotr	II
12. CZAJA Elżbieta,	II
13. KALINOWSKI Mieczysław,	II
14. PRZYSTAJKO Ewa	I
15. HARAZIŃSKA Elżbieta,	II
16. ŚWISULSKA Władysława	II
17. ZIELIŃSKA Maria	I
18. BRZESZCZAK Wojciech,	II
19. GRYF Danuta	II

20. WALKOWIAK Barbara II
21. ROMAŃSKA Krystyna II
22. GUMULIŃSKA Kazimiera II
23. CZERWIŃSKA Elżbieta I
24. OLEKSOWICZ Barbara, II
25. CHMIELNICKA-SZYMCZAK Mirosława, I
26. WACH Małgorzata II
27. BIEGUS Stanisława, II
28. LACHOWSKA Irena II
29. SZLEJF Halina, II
30. GLAPA Teresa, II

PION DYREKTORA ADMINISTRACYJNEGO

1. BURTNY Teresa I
2. HETMAŃSKA Barbara I
3. CESARZ Ryszard I
4. KMIEĆ Zdzisław I
5. SZUSTER Danuta I
6. KANAREK Krystyna II
7. FUŁAT Urszula II
8. PROCHOTA Renata II
9. PAKUSZYŃSKA Ewa II
10. WIERNA Teresa II
11. BUCHWALD Piotr II
12. JARZĄB Jerzy II
13. TRYBULEWICZ Edward II
14. SELZER Zbigniew II
15. POŁOSAK Bożena II
16. PAWIŃSKA Irena II
17. WINCHULA Maria II
18. KAUCZOR Ewa II
19. NIESTRÓJ Małgorzata II
20. ZAJEGA Stanisława II
21. WIERUS Małgorzata II
22. KAMIŃSKA Selma II
23. BRZENK Danuta II
24. LEWKO Wiesława II
25. KRAWCZYK Teresa II
26. WÓJCIK Kazimierz II
27. RYNKOWSKI Leszek II
28. SZAROWSKI Zbigniew II
29. WESOŁOWSKI Jan II
30. WYBULT Tomasz II

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA

1. BYRSKI Marian II
2. HOCHEKER Krystyna. II
3. KRĘPA Bronisław. II
4. RYBAK Małgorzata II
5. ŚMIEJA Urszula II

WYDZIAŁ ELEKTROTECHNIKI I AUTOMATYKI

1. CZABAK Anna II
2. DENICKA Danuta II
3. GŁOWIEŃKOWSKI Eugeniusz II
4. KAFLOWSKA Krystyna, II
5. MAZUR Urszula, II
6. PERZANOWSKI Władysław, II
7. PRZYBYSZEWSKA Stefania II
8. STEFANOWSKA Alina, II
9. UKARMA Jolanta II

WYDZIAŁ MECHANICZNY

1. BRATEK Marek, I
2. DEMBICKA Jolanta,. II
3. FRENCEL Jarosław II
4. KSIĘŻAK Waldemar II
5. MAZUR Lesław II
6. RADUSZEWSKI Ryszard II
7. SOŁTYSEK Jerzy II
8. WAKULUK Wanda II

WYDZIAŁ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I FIZJOTERAPII

1. TREBEL Maria II

INSTYTUT MATEMATYKI, FIZYKI I CHEMII

1. ŻURAWSKA Aleksandra II
2. KRUPA Ryszard II
3. KRÓL Arkadiusz II

INSTYTUT ZARZĄDZANIA

1. LIPNICKA Jolanta II

Wysokość przyznanych nagród w bieżącym roku kalendarzowym wynoszą:
- nagroda I stopnia 1.042,- zł
- nagroda II stopnia 521,- zł

REGULAMIN NAGRÓD

przyznawania nagród ze specjalnego funduszu nagród pracownikom Politechniki Opolskiej nie będącym nauczycielami akademickimi.

§ 1

Regulamin niniejszy określa warunki przyznawania, zasady składania i rozpatrywania wniosków o przyznanie nagród ze specjalnego funduszu nagród pracownikom Uczelni nie będącym nauczycielami akademickimi.

§ 2

1. Nagrody ze specjalnego funduszu nagród przyznaje się pracownikom Uczelni za szczególne zasługi i osiągnięte efekty na swoim stanowisku pracy, a mianowicie:
   a) za szczególne przyczynianie się do wykonywania zadań na stanowisku pracy oraz w jednostkach organizacyjnych Uczelni,
   b) za wzorowe wypełnianie obowiązków i korzystne wyróżnianie się w procesie świadczenia pracy,
   c) za przejawianie inicjatywy i samodzielności w pracy.

Ciąg dalszy na stronie 38

Marian Ciepaj

Społeczeństwo obywatelskie – kontekst historyczny i współczesność (cz. I)

Nie wiesz, co stanowi o chwale ludów: nie głupie wrzaski na placach publicznych, lecz myśl błogosławiona, ukryta w jakimś mieszkaniu na poddaszu, która opanuje pewnego dnia cały świat i zmieni jego oblicze. Wiedz, że ci są ozdobą ojczyzny, którzy walcząc o sprawiedliwość cierpieli w więzieniu, na wygnaniu i od obelg (…). Nie sądzę, aby ludzie byli dobrzy z natury (…). Wyzwalają się oni powoli ze stanu pierwotnego barbarzyństwa i budują w pocie czoła zawodną sprawiedliwość i niedoskonałą dobroć. Dalekie jeszcze są czasy, kiedy staną się łagodni i zapanuje ogólna życzliwość. Dalekie jeszcze są czasy, kiedy ludzie położą raz na zawsze kres wojnom, kiedy batalistyczne obrazy zawędrują do ciemnych składów jako niemoralne i będące haniebnym wspomnieniem. Sądzę, że królestwo nieprawości i gwałtu przetrwa jeszcze długo, że długo jeszcze narody będą wymordowywać się wzajemnie za lada przyczyną, że długo jeszcze obywatele tego samego kraju będą wydzierać sobie z wściekłością dobra konieczne do życia zamiast dzielić się nimi sprawiedliwie. Lecz nie traćmy nadziei.

Anatol France, "Historia współczesna"

"Wygnanie jest niczym (…). Największe cierpienie polega na pozostaniu w ciemiężonej ojczyźnie, mając usta zakneblowane w obliczu triumfującego despotyzmu".

Emil Zola, "Brzuch Paryża"

1. Problematyka społeczeństwa obywatelskiego przeżywa obecnie swoisty renesans. Jest to w ogromnym stopniu spowodowane zasadniczymi przeobrażeniami ustrojowymi w Polsce i w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej, które zrywając okowy totalitarnego zniewolenia, wyzwoliły równocześnie u obywateli silne tendencje emancypacyjne i nacechowane sprawiedliwością dążenia do politycznej podmiotowości.

W Polsce na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych ujawnił się i rozwinął kryzys społeczeństwa, gospodarki i państwa. Zakwestionowana została zdolność państwa w jego dotychczasowym kształcie do podtrzymania równowagi funkcjonalnej społeczeństwa, zakwestionowany został dotychczasowy system organizacji społeczeństwa i władzy. System ówczesny, nazywany państwem autorytarnym lub totalitarnym regulujący wprost i bezpośrednio, przede wszystkim za pomocą aktów administracyjnych, wszystkie sfery życia publicznego zaczął ulegać stopniowej erozji ukazując „świat motywów i sił, które nie mogły być rozumiane w kategoriach oficjalnych interpretacji rzeczywistości społecznej". Poszukując nowego paradygmatu społeczeństwa jako całości teoretycy, głównie politolodzy, pokazywali "(…) najdobitniej, jak bardzo trudne i złożone są zjawiska polityczne, jak im samym trudno znaleźć zadowalające wyjaśnienia i odpowiedzi, a zarazem jak bardzo są podzieleni między sobą i dalecy od jednomyślności w rozwiązywaniu odpowiednich zagadnień. Mówiąc o strukturach politycznych, jak władza, państwo (…) politolodzy zwracają uwagę na niemożności całkowitego i odrębnego ich poznania i zrozumienia" (J.Rebeta).

Zaczęto wówczas mówić o konflikcie między władzą a społeczeństwem, o potrzebie upodmiotowienia jednostki i społeczeństwa, a więc o potrzebie definitywnego przekreślenia modelu ideologicznego systemu autorytarnego. Z drugiej zaś strony, prowadzono poszukiwania modelu równowagi pomiędzy społeczeństwem a państwem i jego strukturami, który opierałby się na filozofii wolności politycznej oraz wzajemnych ekwiwalentnych powinnościach. Posługiwano się przy tym nowymi pojęciami, które dawniej w ogóle nie były używane, albo tylko w kontekście pejoratywnym były ledwie wzmiankowane, takimi jak: pluralizm, consensus, koalicyjność, parlamentaryzm, obywatelskie nieposłuszeństwo, społeczeństwo alternatywne, społeczeństwo otwarte, czy wreszcie społeczeństwo obywatelskie. Można się zgodzić z nieco filozoficzną konstatacją, że „próby konstruowania modeli doskonałego społeczeństwa - jak można sądzić - będą trwały tak długo, jak długo występować będzie świadomość niedoskonałości istniejących społeczeństw. Ta niedoskonałość wszak stanowi ciągłe wyzwanie i dla teorii, i dla praktyki społeczeństwa, czyniąc z omawianych zabiegów konstrukcyjnych problem tyleż doniosły praktycznie, co frapujący intelektualnie" (E. Sołtys).

Z początkiem lat osiemdziesiątych pojawiły się publikacje nawiązujące do kategorii społeczeństwa obywatelskiego w europejskiej myśli politycznej i filozoficznej. Wtedy to właśnie rozpoczął się renesans tego pojęcia. W Europie Wschodniej i Środkowej zostało one uwikłane w kontekst walki o wolność, stało się synonimem opozycji wobec totalitarnego państwa i symbolem zdolności społeczeństwa do oporu wobec totalitarnych roszczeń państwa. Idea społeczeństwa obywatelskiego została oparta na przekonaniu, że społeczeństwa nie można zredukować do struktur państwowych: społeczeństwo obywatelskie to nie opanowana przez państwo "reszta" życia społecznego, który należy maksymalnie poszerzyć; to więzi społeczne inne niż te, które wynikają z istnienia państwa.

Również i w Europie Zachodniej pojęcie społeczeństwa obywatelskiego zaczęło się pojawiać w kontekście wysiłków o samostanowienie nowych bądź dotąd zmarginalizowanych grup społecznych oraz w kontekście napięć występujących między społeczeństwem a państwem. Ich przykładem są ruchy polityczne występujące przeciwko zastanym strukturom politycznym i stawiające się ponad nimi, a także próby określenia na nowo roli współczesnego państwa liberalnego w całokształcie stosunków społeczno-politycznych. Tak więc kategoria społeczeństwa obywatelskiego jest polityczną i teoretyczną reakcją na społeczno-ustrojowy status quo, z drugiej znowu strony jest ono "(…) widziane (…) jako idealna wspólnota wolnych i równych sobie obywateli, wspólnota ludzi żyjących dla ogólnego dobra, z której nikt mieszkający w jej terytorialnych granicach nie może być wyłączony" (K. Michalski).

W Polsce idea społeczeństwa obywatelskiego zrodziła się w odpowiedzi na omnipotencję autorytarnego państwa, jako wizja emancypacji politycznej, społecznej, kulturalnej i duchowej: "Ta idea wykraczała poza tradycyjne podziały, bowiem totalitarna praktyka stawiała ludzi różnych tradycji i

kondycji wobec nowych pytań (…). Dominowało pytanie: czy jesteś "za" czy też jesteś "przeciw" totalitarnemu państwu" (A.Michnik).

Warto dodać, że nawet ze strony czynników oficjalnych pojawiły się pod koniec lat osiemdziesiątych enuncjacje, że system polityczny nie wypełnia całej przestrzeni społecznej egzystencji wspólnoty narodowej, a znaczna część tej aktywności wyraża się w tym, co w historii myśli politycznej określane jest społeczeństwem obywatelskim. Kontury tego społeczeństwa wyznaczać miały m.in. odchodzenie od modelu społeczeństwa zorganizowanego centralistycznie, od filozofii wszechpotęgi państwa i jego organów ku podmiotowości każdego obywatela, grup społecznych i lokalnych, od praktyki reglamentowania i zarządzania życiem społecznym we wszystkich jego przejawach - ku systemowi politycznemu otwierającemu przyszłość dla samorządności obywatelskiej, inicjatywy i polityczno-patriotycznej odpowiedzialności.

Ażeby jednak rozwikłać pojęcie społeczeństwa obywatelskiego - dodajmy - niejasne od momentu powstania, należy przyjrzeć się jego historii. Źle zdefiniowane, czy też w ogóle nie zdefiniowane, a jednak już "istniejące", było ono wypaczane, bądź używane w znaczeniu, które było negacją tego, co ono faktycznie miało określać. Pojęcie to nie odnosiło się wszakże do społeczeństwa każdego, lecz - jak twierdzi francuski politolog H. Lefebvre - do społeczeństwa, które jest laickie, które nie jest uzależnione od władzy wojskowej, organizacji politycznej, czy też zespołu stałych instytucji państwowych. Jest to społeczeństwo, które samo z siebie wyprowadza i zachowuje swe prawa, zasady organizacji i funkcjonowania, "swój własny kodeks". W tym ujęciu społeczeństwo obywatelskie składa się z wolnych obywateli umiejących żyć wspólnie według reguł, które stały się zwyczajami. A oto jak pojęcie to kształtowało się historycznie.

2. W starożytności helleńskiej i łacińskiej punktem wyjścia filozofii ładu społeczno-politycznego była podmiotowość obywatelska. Obywatel (polites, civis) występuje jako wolny członek wspólnoty politycznej (polis, civitas) i jako współtwórca jej porządku prawnego. Stopniowy upadek państwa - miasta (polis) wyniósł pojęcia społeczeństwa obywatelskiego (koinonia), wspólnego uczestnictwa, zmysłu społecznego na czołowe miejsce w systemie aksjologicznym tych antycznych cywilizacji. Podkreślić wszakże trzeba, iż założenie nowego polis przekształcało dotychczasowych rolników, kupców, rzemieślników w obywateli - polityków; natomiast poza społeczeństwem obywatelskim znajdowała się ludność służebna, barbarzyńska oraz niewolnicy (" narzędzia obdarzone głosem"). Organem politycznym społeczeństwa obywatelskiego w starożytnej Grecji były systematycznie zbierające się zgromadzenia powszechne obywateli. Okres tzw. demokracji ateńskiej (V w.p.n.e.) jest traktowany jako data narodzin idei społeczeństwa obywatelskiego, wtedy bowiem bezpośredni udział obywateli w rządach, którym chlubił się wybitny ateński mąż stanu i przywódca ludu - Perykles, stał się podstawą demokracji ateńskiej. Każdy obywatel miał szeroki zakres swobód publicznych, w szczególności zaś mógł uczestniczyć w Zgromadzeniu Ludowym (ekklezja) i swobodnie zabierać głos w obradach nad ustawami, nad polityką zagraniczną i nad przestępstwami zagrażającym państwu. Ustrój polityczny Aten V w.p.n.e. zapewniał wszystkim obywatelom równość wobec prawa i w piastowaniu urzędów, jednakże zabraniał im działalności skierowanej przeciwko demokracji oraz występowania przeciwko tradycyjnym wierzeniom religijnym (przypomnijmy, że wielcy filozofowie greccy Anaksagoras i Sokrates zostali skazani na śmierć pod zarzutem obrazy wartości religijnych i moralnych).

Największy myśliciel starożytności Arystoteles (384–322 p.n.e.) głosił, że człowiek z natury swej jest istotą nie tylko polityczną, ale także społeczną, predestynowany jest nie tylko do politycznej, ale także i domowej wspólnoty. Podstawowe znaczenie dla antologii społeczeństwa obywatelskiego ma, wg Arystotelesa, rodzina, którą także, w odróżnieniu od Platona, uważa za podstawową komórkę procesu podziału pracy. Tylko rodzina należy do konstytucyjnych części państwa, podczas gdy znaczenie innych grup zależy wyłącznie od ich miejsca w ramach państwa. Filozof niemiecki M. Buber pisał o tym zjawisku następująco: " Polis zostaje wręcz nazwana koinonia wszystkich partykularnych koinonia i w niej mają się wszystkie łączyć: rodziny i wspólnoty, stowarzyszenia i różnego rodzaju związki. Tym samym pojęcie państwa staje się identyczne z dzisiejszym pojęciem społeczeństwa jako jedności wszystkich społeczności w ramach danej całości narodowej, przez co zamknięta zostaje droga do ścisłego i konsekwentnego rozróżnienia między zasadą społeczną i polityczną".

Jak pisze Arystoteles w swoim dziele "Polityka", formami ustrojowymi społeczeństwa obywatelskiego mogą być zarówno monarchia jak i republika. Monarchię - jeśli ma na uwadze dobro ogólne "zwykliśmy nazywać królestwem (basileia); panowanie niewielu, a więcej niż jednego, zwiemy arystokracją, czy dlatego, że najlepsi władają, czy też dlatego, iż rządzą ku najlepszemu pożytkowi państwa i jego członków (…); kiedy zaś lud rządzi ku ogólnemu pożytkowi, używamy nazwy, którą w szerszym znaczeniu określamy wszystkie ustroje - politeia (rządy obywatelskie)". Demokracja zaś to ustrój, w którym przeprowadzona została zasada równouprawnienia.

3. Rzymskie społeczeństwo obywatelskie zaczęło się kształtować od chwili ustanowienia tzw. Prawa XII tablic (lex duodecim tabularum) - rok 449 p.n.e. Jest to najstarszy pomnik prawa rzymskiego, " źródło całego prawa publicznego i prywatnego". Kształtowanie się rzymskiego społeczeństwa obywatelskiego było długim procesem historycznym związanym z postępującą demokratyzacją życia publicznego, przyznawaniem praw obywatelskich plebejuszom, dzięki czemu mogli ono zostawać wysokimi urzędnikami państwowymi. Z. Kowalewski twierdzi, że: " Powstanie społeczeństwa obywatelskiego w tym wymiarze ludzkim związane było z zawieraniem mieszanych małżeństw (już od IV.w.) (…) Utrwala się pojęcie populus Romanus, pojęcie rzymskiego społeczeństwa obywatelskiego, opartego na równości i równowadze (…), uwolnionego od wszechwładzy kapłanów i wojska: funkcje religijne pełnią wybrani dostojnicy pozbawieni władzy opar-

tej na przymusie, a (…) władza wojskowa może działać tylko poza granicami Rzymu (…). Kształtuje się przeświadczenie, iż naród rzymski jest suwerenem i najwyższą władzą". Natomiast tradycyjny ład społeczny, który do tej pory oparty był na władzy patriarchalnej zmienia się w ład republikański oparty na godności obywatelskiej i solidarności współobywateli. Owa solidarność wyraża się w praktykowaniu dobroczynności niewyrządzaniu szkód współobywatelom. Podstawą społeczeństwa obywatelskiego jest tradycyjna rodzina, w której dobro wspólne i dobro jednostkowe mają się wzajemnie dopełniać.

Jednakże - jak twierdzi cytowany tu już M. Buber - również poarystotelesowska myśl antyku nie dokonała pojęciowego rozdzielenia zasady społecznej od zasady politycznej. Zastąpienie greckiego terminu koinonia ("wspólność") łacińskim terminem societas ("społeczeństwo") było zabiegiem o charakterze pozornym. Istniała - co prawda - społeczność we wszystkich swoich formach, która manifestowała się w różnorodnych związkach, lecz były one zbieżne ze związkami stricte politycznymi, dlatego nie można twierdzić, że społeczność ta była całością niezależną od państwa i całkowicie mu przeciwstawną, czyli że było to społeczeństwo obywatelskie w dzisiejszym tego słowa znaczeniu.

4. W następnych epokach pojęcie społeczeństwa obywatelskiego pozostało związane ze średniowiecznymi republikami miejskimi, dawnymi "civitates", republikami handlowymi. W okresie zaś Odrodzenia pojęcie społeczeństwa obywatelskiego (societas civilis") było próbą nawiązania do rzymskich ideałów republikańskich, a szerzej - było wyrazem akceptacji republikańskich wzorów myślenia i organizacji życia zbiorowego.

Podkreślić również należy, że średniowiecznej myśli politycznej nie udało się rozwikłać Arystotelesowskiego pomieszania zasady społecznej i politycznej. Rozkwit korporacjonizmu, który znalazł swój wyraz w formułach prawa rzymskiego (skodyfikowanego w "Institutiones" cesarza bizantyjskiego Justyniana Wielkiego w roku 533) nie doprowadził jednak do socjologicznego wyodrębnienia związków niepolitycznych jako takich. Dopiero później renesans podejmuje próby usamodzielnienia w stosunku do państwa wszelkich związków niepolitycznych.

Początków nowożytnej historii pojęcia społeczeństwa obywatelskiego należy upatrywać fakcie rozpadu feudalnego społeczeństwa stanowego oraz w charakterystycznym dla tego okresu procesie indywidualizacji. Rozpad tych relacji zmienia sytuację społeczną człowieka. Wydaje się, że poczynając od angielskiej rewolucji burżuazyjnej (1640–1660) pojawia się w myśli społecznej i filozoficznej silna artykulacja idei społeczeństwa obywatelskiego. Od czasów Szkota Adama Ferqusona (1723–1816) wiadomo, iż społeczeństwo obywatelskie tworzy nadrzędną, elastyczniejszą rzeczywistość społeczną aniżeli sformalizowane struktury, na których swój byt polityczny opiera państwo. Społeczeństwo obywatelskie zasadza się na stałym dialogu pomiędzy wolnymi i równymi osobami, które stowarzyszają się w taki sposób, by świadomie i wedle własnego wyboru osiągnąć pożądane cele społeczne.

Przyjmuje się, że od połowy XVII w. do połowy XIX w. kształtuje się w Anglii nowoczesne społeczeństwo, którego swoistą manifestacją w sferze filozofii politycznej od Hobbes`a, poprzez Locke`a, Hume`a, Smitha, Benthama aż po Fergusona jest idea społeczeństwa obywatelskiego. W filozofii tej społeczeństwo obywatelskie pojmowane jest jako: 1) rynkowa społeczność jednostek - posiadaczy, 2) społeczeństwo uzewnętrznionego państwa – gwaranta powszechnego obowiązywania reguł rynkowych, 3) rzeczywistość wytwarzana wspólnie, ale bezwiednie przez poszczególne jednostki, 4) wytwór i podłoże dynamicznego i powszechnego podziału pracy. A oto pełniejsze ujęcie wyartykułowanych tez. Ad 1) Jednostka posiadacz. Jednostka ma niezbywalne prawa do samozachowania, i pojmowana jest jako podmiot gry rynkowej. Wolność, równość i własność stanowią reguły tej gry i określają szanse jednostki w społeczeństwie obywatelskim. Ad 2) Uzewnętrznienie państwa. Zagrożenia podstaw egzystencji skłania ludzi do upolitycznienia, zaś proces kreowania społeczeństwa obywatelskiego wynika z umowy zawiązanej między wolnymi ludźmi, ograniczającej ich naturalne swobody, (Hobbes). Władza ujmowana jest jako zewnętrzna ogólność, a jej podstawowa funkcja polega na wyznaczaniu pola gry (obszary życia publicznego, terytorium), jak i reguł gry (prawo, normy społeczne). Władza państwowa jest uzależniona od obywateli; oni przesądzają o jej kompetencjach, jak i o jej sile. Ad 3) Natura. Społeczeństwo obywatelskie wpierw określane było przez opozycję do stanu natury, po czym samo występuje w opozycji do państwa pojmowanego jako sfera arbitralna (Locke). Ad 4) Podział pracy. Jest on punktem wyjścia procesu kształtowania się społeczeństwa obywatelskiego: "Tylko opierając się na podziale pracy człowiek jako jednostka mógł przeciwstawić się państwu. Bowiem bez wydzielenia sfery gospodarczej zostałyby ponownie wchłonięty przez hierarchiczną strukturę państwowości (…). Urynkowienie oznacza sprzężenie podziału pracy z systemem potrzeb, tworzy podstawy do zbieżności interesów" (P. Ogrodziński).

Natomiast, wymieniony tu już H. Lefebvre uważa, że z historycznego punktu widzenia, pojęcie społeczeństwa obywatelskiego pochodzi sprzed Rewolucji Francuskiej, z czasów Encyklopedystów (XVIII w.), dla których cywilizację tworzy się wokół wiedzy i technicznych jej zastosowań. Jednak „dopiero wyłonienie się z chaosu rewolucji w pełni ukształtowanego społeczeństwa obywatelskiego umożliwiło próby przeciwstawienia sobie państwa i społeczeństwa jako takich" (M. Buber).

Próbę taką podjął francuski filozof i historyk C.H. Saint-Simon (1760–1825). Wyróżnił on dwa rodzaje władzy: władzę społeczną której funkcją jest organizowanie produkcji i ochrona interesów gospodarczych w celu zaspokojenia potrzeb społecznych, oraz władzę polityczną (rządzenie), której funkcją jest zapewnienie społeczeństwu ładu i bezpieczeństwa, a państwu integralność i niezawisłość. Jest to próba rozróżnienia tego, co społeczne i tego co polityczne. Rozróżnienia tego nie należy utożsamiać ze stosunkiem między społeczeństwem a państwem, nie ma bowiem, w myśl teorii polityki, takich form działalności społecznej, które "pod jakimś względem w którymś momencie" nie były polityczne.

M. Ciepaj, prawnik, politolog,
prof. w Zakładzie Nauk Humanistycznych WZiIP

VII Spotkanie Redaktorów Gazet Akademickich w Częstochowie

Muzyką Bacha, Sindinga i Mahra w wykonaniu studentów Instytutu Muzyki WSP w Częstochowie, która zabrzmiała w sali Muzeum Regionalnego rozpoczęło się tegoroczne, VII spotkanie redaktorów akademickich gazet, zorganizowane przez redaktorów biuletynów informacyjnych *Politechnika Częstochowska* i *Res Academicae* z częstochowskiej uczelni pedagogicznej.

W tradycję imprezy wpisana została prezentacja ośrodków akademickich gospodarzy dlatego uczestniczą w niej także przedstawiciele władz rektorskich i lokalnych władz samorządowych. Redaktorzy reprezentujący 27 redakcji obejrzeć więc mogli uczelnie, poznać ich ofertę kształcenia i różne ciekawe inicjatywy. Jedną z nich był pokaz prof. **Mariana Głowackiego** zatytułowany *Ciekawe eksperymenty z fizyki*. Zespół profesora specjalizuje się w organizowaniu na co dzień podobnych pokazów adresowanych do uczniów i nauczycieli szkół podstawowych i średnich, a dotyczą one wybranych zagadnień z fizyki. O popularności i zarazem trafności przedsięwzięcia świadczy liczba chętnych oraz wypełniony harmonogram. Na wolny termin czeka się pół roku.

Wizyta w politechnice zbiegła się z jubileuszem 50-lecia uczelni, stąd i duża liczba okazjonalnych wydawnictw promocyjnych, w które szczodrze zaopatrzeni zostali goście.

Spotkanie po raz pierwszy miało miejsce w ośrodku, który w wyniku nowego podziału administracyjnego stracił status miasta wojewódzkiego, stąd i temat ten zdominował rozmowy z radnymi w urzędzie miejskim, dokąd zaproszeni zostali redaktorzy.

Pobyt w Częstochowie nie mógł obyć się bez odwiedzin Jasnej Góry, gdzie na redaktorów czekał prawdziwy rarytas, jakim było zwiedzenie Biblioteki Jasnogórskiej, niedostępnej do zwiedzania dla zwykłych turystów i pielgrzymów. O wyjątkowości miejsca świadczy zarówno bogaty księgozbiór, zwłaszcza inkunabułów i starodruków, jak i XVII-wieczne wyposażenie, z którego jeden ze znajdujących się tam stołów stanowił w czasie ostatniej wojny schronienie dla cudownego obrazu. To właśnie biblioteka wybrana została na miejsce spotkań Ojca Świętego z episkopatem Polski w czasie jego wizyt w jasnogórskim sanktuarium.

Wszystkie te atrakcje przygotowywane dla gości reprezentujących nieomal całe środowisko akademickie w kraju dowodzą tego jak ważnym elementem promocji uczelni i regionu stały się doroczne spotkania redaktorów.

Piękno Jury Krakowsko-Częstochowskiej poznać można było w czasie krótkiej wyprawy w najbliższe okolice, gdzie w roli przewodników wystąpili dr **Marceli Antoniewicz** autor kilku książek o regionie oraz poznany poprzedniego dnia w roli naukowca profesor Marian Głowacki.

Coroczne spotkania są przede wszystkim okazją do omówienia wielu spraw merytorycznych związanych z wydawaniem uczelnianej gazety. Pytanie o kształt czasopism, ich rolę w środowisku akademickich są stałym motywem rozmów i rozważań. Tym razem organizatorzy przygotowali spotkanie z radcą prawnym Gazety Wyborczej, a sam prelegent w wykładzie *Co zrobić z tym problemem* starał się odpowiedzieć m.in. na pytania związane z prawem prasowym i autorskim, ochroną danych osobowych. Wykład redaktor naczelnej Biuletynu KBN Sprawy Nauki pani **Marzeny Wiśniewskiej** (współtwórczyni idei dorocznych spotkań redakcji) sprowokował szerszą dyskusję na temat roli prasy akademickiej i jej możliwości.

W tegorocznym spotkaniu udział wzięły 52 osoby - przedstawiciele 27 redakcji w tym również redakcja Forum Akademickiego, miesięcznika o zasięgu ogólnopolskim nie związanego z żadną uczelnią, a także wspomniany już biuletyn Komitetu Badań Naukowych oraz Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej, choć jak poinformowali gospodarze, chętnych do wzięcia udziału w spotkaniu było jeszcze kilka redakcji, które ze względów na ograniczoną liczbę miejsc w hotelu nie mogły zostać zaproszone. Obrady zwykle zamyka ustalenie kolejnego gospodarza. O ile kilka lat wstecz dość trudno było wyłonić redakcję, która podjęłaby się trudu organizacji imprezy, to tym razem dwa ośrodki – Poznań i Olsztyn ubiegały się o tę rolę. Za pierwszym przemawiał fakt istnienia w mieście kilku redakcji o wieloletniej tradycji, za Olsztynem fakt niedawnego erygowania tam uniwersytetu. Po burzliwej dyskusji, wybór padł na Poznań, tak więc w roku dwutysięcznym dziennikarze czasopism akademickich obradować będą w tym mieście.

Na zakończenie należy podkreślić ogromny wkład pracy, troskę i pomysłowość zespołu gospodarzy zaangażowanego w organizację imprezy - **Anny Pietrzyk** i **Janiny Jędrzejewskiej** z *Res Academicae* i **Danuty Kuleszy**, **Janusza Kołodziejskiego** i **Stanisława Kruszyńskiego** z *Politechniki Częstochowskiej*, którzy obok innych pracowników obu uczelni, nie wymienionych tu z nazwiska, przyczynili się do przygotowania imprezy. Dość powiedzieć, że na częstochowskie spotkanie ułożona została pieśń redaktora, a każdy uczestnik otrzymał wśród materiałów promujących uczelnie i miasto także kasetę z jej nagraniem i specjalny śpiewniczek z nutami obok drugiego śpiewnika, w którym zamieszczone zostały zdjęcia uwieczniające historię spotkań. Brawo!

Krystyna Duda

Skutki trzęsienia ziemi w ocenie naukowców

Prof. **Zbigniew Zembaty** z Wydziału Budownictwa przebywał na konferencji naukowej w Stambule, w Turcji. Konferencję dotyczącą dynamiki budynków o budowie nieregularnej zorganizowała VIII Grupa Robocza EAEE (European Association for Earthquake Engineering - Europejskiego Stowarzyszenia Inżynierii Sejsmicznej) której członkiem jest prof. Zembaty. W związku z katastrofalnym trzęsieniem ziemi w regionie Kocaeli, po konferencji zorganizowano dwa wyjazdy do miast szczególnie dotkniętych kataklizmem: Izmit, Adapazari, Golcuk i Yalova. W czasie wyjazdu można było zapoznać się z ogromem zniszczeń spowodowanych trzęsieniem ziemi (blisko 6000 zniszczonych budynków, 17 000 zabitych i 13 000 zaginionych). Zdjęcie obok przedstawia zniszczone budynki w mieście Golcuk.

Przedmieścia Golcuk - budynki zniszczone trzęsieniem ziemi

Ciąg dalszy ze strony 33

2. Nagroda nie może być przyznana pracownikowi, który otrzymał karę regulaminową w okresie, za jaki nagroda jest przyznawana.

§3

1. Kwestor Politechniki Opolskiej dokonuje corocznie naliczenia specjalnego funduszu nagród w wysokości odpisu przewidzianego ustawą o szkolnictwie wyższym od planowanych rocznych wynagrodzeń osobowych.
2. Specjalny fundusz nagród dzieli się na 100 punktów procentowych, z czego 90 dzieli się na jednostki organizacyjne proporcjonalnie do funduszu płac w grupie pracowników nie będących nauczycielami akademickimi.
3. Jednostkami organizacyjnymi o których mowa w ust. 2 są:
   a) wydziały,
   b) instytuty,
   c) biblioteka,
   d) administracja centralna oraz Studium Języków Obcych,
   e) pracownicy pionu rektorskiego,
   f) pracownicy obsługi.

   Na wniosek dziekana (dyrektora instytutu) administrator budynku dydaktycznego może być wliczony do danej jednostki organizacyjnej.
4. W jednostkach organizacyjnych wymienionych w ust. 3 o przyznaniu nagród decyduje kierownik jednostki. W przypadku administracji centralnej i grupy pracowników obsługi jest to dyrektor administracyjny, a dla pracowników pionu rektorskiego (obejmującego pion rektora i pion prorektorów) - rektor.
5. 10 punktów procentowych powiększonych o ewentualną resztę wynikającą z zaokrąglenia w poszczególnych jednostkach organizacyjnych pozostają w swobodnej gestii rektora.

§ 4

1. JM Rektor zatwierdza nagrody w dwóch wysokościach:
   a) I stopnia - odpowiadającą 2 punktom procentowym,
   b) II stopnia - odpowiadającą 1 punktowi procentowemu.
2. Przed ostatecznym zatwierdzeniem nagrody, rektor zasięga opinii związków zawodowych działających na terenie Uczelni przedkładając im w tym celu listę osób proponowanych do nagrody.

§5

1. Termin składania do rektora listy osób proponowanych do nagrody upływa z dniem 15 września każdego roku.
2. Imienny wykaz osób nagrodzonych zostaje podany do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń Biura Rektora.
3. W okresie 7 dni od daty ogłoszenia listy osób nagrodzonych mogą być zgłaszane odwołania. Odwołania rozpatruje rektor.

§ 6

Regulamin wchodzi w życie z dniem podpisania.

WIADOMOŚCI UCZELNIANE

2(81) październik 1999

Spis treści

Inauguracja Roku Akademickiego 3
Przemówienie JM Rektora P. Wacha 5
Wystąpienie rektora prof. S. Suchego 6
Z prac Senatu 7
Z kalendarza Rektorów 8
Wywiad z... 9
XIII Krajowa Konferencja Automatyki KKA'99
w Politechnice Opolskiej 12
Po konferencji... 15
... I przed konferencjami 15
Wieści z wydziałów 16
Studia i studenci 20
Ekologia 22
Biblioteka 27
Z życia Uczelni 32
Rozważania 34
W środowisku akademickim 37

WIADOMOŚCI UCZELNIANE
Miesięcznik informacyjny Politechniki Opolskiej
Rok IX, nr 2(81), październik 1999 r.

Redaguje zespół:
Elżbieta Ciechocińska – grafik
Małgorzata Kalinowska – korekta
Przemysław Krawiec – redaktor
Współpracownicy wydziałowi:
Rafał Matwiejczuk (WZiIP),
Maria Mazur (WM),
Maria Trebel (WWFiF),
Andrzej Słodziński (WB),
Jolanta Ukarma (WEiA).
Stale współpracują:
Urszula Mazur
Przemysław Burtny
Elżbieta Czaja
Janusz Fijak
Sławoj Dubiel, Wojciech Brzeszczak – zdjęcia
Krystyna Duda – redaktor naczelny
Waldemar Szweda – skład i łamanie

Wydano w Oficynie Wydawniczej Politechniki Opolskiej, ul. Mikołajczyka 3, 45–271 Opole.

Druk: Oficyna Wydawnicza Politechniki Opolskiej, ul. Mikołajczyka 3, 45–271 Opole.
Redakcja: ul. Mikołajczyka 3, 45–271 Opole, tel. 455 60 41, w. 284, e–mail: oficyna@polo.po.opole.pl.

Zamówienie: 67/99. Nakład 1050 egz.

NOWOŚCI

W Bibliotece Głównej

1. *Testy przygotowawcze MCSE- egzamin 70-058: Networking Essentials: edycja polska/* tł. Dobrochna Gotojuch.- Warszawa: Microsoft Press, 1999.- 400 s. + CD-ROM. Sygnatura: 97551 Cz

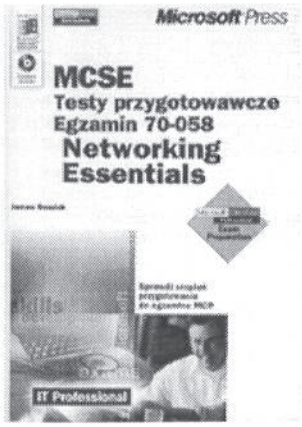

„[...] Czy gdybyś zdawał egzamin Microsoft Certified Professional (MCP) 70-058 dzisiaj, to zdałbyś go? Testy przygotowawcze pozwalają sprawdzić to małym kosztem i bez ryzyka.

Stworzony wyłącznie dla Microsoft Press przez Self Test Software zestaw testowy udostępnia pełen zakres pytań, obejmujących wymagania egzaminu MCP. Pozwala on przeprowadzać wielokrotne testy, z różnymi zestawami pytań w każdym tekście, z bieżącą kontrolą poprawności odpowiedzi lub pełną symulacją warunków egzaminu. Co ważniejsze, otrzymujemy odpowiedzi na cztery krytyczne pytania:

· Jak wygląda egzamin MCP?
· Które zagadnienia opanowałem, a które nie?
· Na czym powinienem skoncentrować się w trakcie dalszej nauki?
· Czy jestem przygotowany do egzaminu certyfikującego?

[...] Egzamin MCP 70-058 ocenia zdolność do implementacji z lokalnymi i rozproszonymi sieciami zawierającymi Microsoft Windows oraz oprogramowanie z rodziny Microsoft BackOffice. Testy przygotowawcze pozwalają na sprawdzenie wiedzy na temat techniki sieciowej w następujących dziedzinach:

- standardy i terminologia
- planowanie
- implementacja
- usuwanie problemów." (z okładki)

2. Woś Alojzy: *Klimat Polski*.- Warszawa: WN PWN, 1999.- 302 s. Sygnatura: 97539

„Obszerna synteza klimatu Polski. W pierwszej części książki omówiono zagadnienie klimatu jako jednego z głównych kompozytów środowiska przyrodniczego, czynniki geograficzne, radiacyjne i cyrkulacyjne kształtujące i różnicujące klimat na obszarze Polski oraz rozkład przestrzenny i przebieg roczny głównych elementów meteorologicznych.

W drugiej części rozpatrzono cechy klimatu z punktu widzenia częstości występowania różnych typów pogody, przedstawiono regionalizację oraz strukturę sezonową klimatu Polski.

W ostatniej części zawarto uwagi o klimacie obszaru naszego kraju w czasach minionych oraz pogląd na jego cechy w przyszłości w świetle zachodzących zmian w środowisku przyrodniczym.

Całość opracowano na podstawie danych meteorologicznych z lat 1951-1980, z uwzględnieniem wyników licznych dotychczas opracowań poświęconych wybranym zagadnieniom klimatu Polski. Opracowanie wzbogaca około 200 map i kilkadziesiąt tabel.

Książka jest ważną pomocą dydaktyczną dla studentów nauk o Ziemi i osób, dla których znajomość warunków klimatycznych Polski jest niezbędna z uwagi na prowadzoną działalność w środowisku przyrodniczym." (z okładki)

3. Gross Stefan F.: *Inteligencja stosunków międzyludzkich: talent i błyskotliwość w kontaktach z ludźmi*.- Warszawa: Placet, 1999.- 287 s. Sygnatura: 97522

Jest to kolejna pozycja, która ukazała się w serii „Biblioteka Biznesmena". „Inteligencja stosunków międzyludzkich jest umiejętnością, która decyduje o sukcesie i jakości życia. Podstawą życia zawodowego są stosunki międzyludzkie i od tego jak je sobie ułożysz, zależy twój sukces ekonomiczny, osobisty i satysfakcja z wykonywanej pracy.

[...] Książka ta wyjaśnia, co oznacza inteligencja stosunków międzyludzkich i jak osiągnąć jej najwyższy stopień. Należy ona do gatunku poradników. Przedstawia strategię i środki pozwalające osiągnąć większy sukces zawodowy i osobisty, a potem go utrzymać. Motywuje i umożliwia natychmiastowe zastosowanie zdobytej wiedzy." (z okładki)

Opracowały: Barbara Oleksowicz i Małgorzata Wach

W Oficynie Wydawniczej

Józef Kędzia. Zagrożenia izolacji transformatorów energetycznych wywołane elektryzacją statyczną.

„Uwzględniając ważność i aktualność problematyki zagrożeń transformatorów elektryzacją statyczną oraz brak takiej pozycji literatury, nie tylko w kraju, lecz również za granicą, uważam że wydanie tej książki jest potrzebne i celowe. Jestem przekonany, że znajdzie ona odbiorców wśród specjalistów: pracowników energetyki zajmujących się eksploatacją transformatorów, a także inżynierów pracujących w zakładach wytwórczych i naprawczych informatorów. Może być również przydatna dla pracowników naukowych oraz studentów wydziałów elektrycznych politechnik i słuchaczy niektórych studiów podyplomowych."

(z recenzji prof. dr. hab. inż. Janusza Fleszyńskiego) w druku

SiM nr 110, Aleksander Gaczkiewicz, Zygmunt Kasperski, Modele i metody matematyczne w zagadnieniach brzegowych termodynamiki ciał przewodzących.

Monografia jest wynikiem współpracy między PO a Instytutem Problemów Stosowanych Mechaniki i Matematyki VAN we Lwowie. Dotyczy ważnych w zastosowaniach problemów modelowania matematycznego i badania numerycznego procesów elektromagnetycznych, cieplnych i mechanicznych w ciałach stałych , spowodowanych oddziaływaniem zewnętrznego pola elektromagnetycznego (w druku).

Skrypt nr 220. Ryszard Beniak, Piotr Wach. Zadania z dynamiki układów elektromechanicznych przy zastosowaniu MAPLE V.

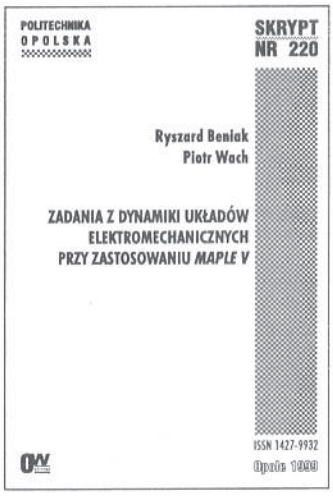

Praca ta ma na celu nauczyć praktycznie techniki modelowania układów elektromechanicznych przy zastosowaniu równań Lagrange'a oraz pokazuje łatwą i dostępną metodę wykorzystania otrzymanych modeli matematycznych do uzyskania trajektorii ruchu układu i stworzyć praktycznie możliwość włączenia zagadnień dynamicznych do projektowania.

ZN nr 249, Inżynieria Środowiska z. 2.

W zeszycie tym zamieszczono 7 artykułów pracowników Politechniki Opolskiej, Uniwersytetu Opolskiego i spoza uczelni. Tematy artykułów zawierających elementy nowości naukowych i wyniki badań koncentrują się wokół zainteresowań zawodowych ich autorów (w druku).

mk

Fot. Wojciech Brzeszczak